לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום א', י"ט באלול תשמ"ז, 13 בספטמבר 1987 / שנה מ"ח מס' 13445 / המחיר –.1 ש"ח כולל מע"מ

התאבד מחשש שחלה באיידס

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

גבר בן 30, תושב אחד מישובי השרון, נמצא תלוי על עץ ביערות הכרמל. הגבר התאבד, ככל הנראה על רקע חשש שהיה חולה באיידס. בליל שבת התקבלה קריאה אנונימית מאדם שהודיע כי ראה בחורשה ליד דלית־אל־כרמל אדם תלוי על עץ. אנשי משטרת מרחב חיפה וצוותים של מד"א יצאו לאיזור ואמנם סמוך לחצות הם גילו את הגבר תלוי על עץ. לכתבנו נודע שמחקירת המקרה עולה אפשרות כי האיש החליט לשלוח יד בנפשו מחשש כי חלה במחלת האיידס. עם זאת המשטרה ממשיכה בחקירה וגופתו של הצעיר תנותח כדי לקבוע את סיבת המוות.

שלושת התנאים של ערפאת למו"מ כפי שנמסרו ע"י ח"כ ביטון ליועצי רה"מ

ושר־החוץ: הפסקת פעולות האיבה – הפסקת ההתנחלויות – הכרה הדדית

שמיר: לא נדבר עם אש"ף בשום תנאי

עוד אמר שמיר בתגובה למסרים כי „אין צורך באש"ף כדי לנהל מו"מ ועליו לרדת מהבימה" ● במשרד החוץ לא היתה לפי שעה כל התייחסות להצעה ● מזכ"ל העבודה ברעם: אם יצהיר ערפאת על תנאיו בפומבי — נצטרך לשקול שאלת המו"מ עמו

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

ראש־הממשלה יצחק שמיר אמר ביום ו', כי אש"ף הוקם כדי לחסל את מדינת ישראל, הוא אף פעם לא שינה את מטרותיו, הוא אף פעם לא ישתנה ולכן ישראל לא תנהל אתו מו"מ. שמיר אמר זאת ביום ו' בראיון בטלוויזיה בערבית, בעקבות פגישת ח"כ צארלי ביטון עם דובר ראש הממשלה יוסי אחימאיר, בה העביר מסר לראש הממשלה מיאסר ערפאת. (סוף בעמוד 4)

בכנס מפלגות סוציאליסטיות מאירופה ומישראל

ג'רלד קופמן, ממנהיגי הלייבור, קרא לישראל לשוחח עם אש"ף

הגדיר את ההתנחלויות כ„זנות של החלוציות המקורית" ● הכנס בבריסל קיבל החלטה התומכת בתוכנית פרס לוועידה בי"ל, כינה את שמיר „אחד המכשולים הגדולים לשלום" ● אבן: אופייה הדמוקרטי והיהודי של ישראל הולך ונשחק ● צבן: צריך לבחון הצהרת ערפאת באורח חיובי, אך לשם שיתופו במו"מ עליו לעבור שינוי רדיקלי

מאת ארנון יפה כתב „על המשמר" בצרפת

כינוס מנהיגי המפלגות הסוציאליסטיות הארופאיות, עם ראשי מפלגת העבודה ומפ"ם נסתיים אמש בבריסל התמיכה בתוכנית הוועידה הבי"ל לשלום נוסח פרס, אך תוך מחלוקת על שיחות ישירות עם אש"ף. שר־החוץ של מפלגת הלייבור הבריטית, ג'רלד קופמן, (יהודי) אחד מן האישים הבולטים בכנס, קרא לישראל לשאת ולתת עם אש"ף, אפילו לפני שיכיר בקיומה, וזאת „חרף התיעוב שאני חש כלפי אש"ף".

התנחלויות: זנות

קופמן אמר: „אני מחוייב לציונות, אך זה עצוב מאוד אם ישראל זקוקה להכרה בזכות קיומה מאש"ף, אחרי 40 שנות קיום. הוא כינה את ההתנחלויות „זנות של החלוציות היהודית המקורית". (סוף בעמוד 2)

שעון החורף נכנס לתוקף

מחוגי השעון הוזזו אמש בחצות שעה אחת לאחור, מ־24.00 ל־23.00. בכך נכנס לתוקפו שעון החורף שיהיה בתוקף עד לאפריל בשנה הבאה. (שע"ח)

„השאבאבעס"

השאבאב החרדי מפגינים בירושלים (צילום: ישראלי)

6 חרדים נעצרו בהתפרעות ביים ● עמוד 19

ישראלית לעזרת פצועים מלבנון ● עמוד 2

ח"כ כהן מבטיח גילויים על שרון ● עמוד 3

היהודים לא שבעו נחת מהאפיפיור ● עמוד 5

21 נהרגו בתאונות השבוע ● עמוד 19

פייסל חוסייני ל־½ שנה מעצר מנהלי

מאת מנחם ענברי, כתב „על המשמר"

פייסל חוסייני, מתומכי אש"ף במזרח ירושלים, נעצר הלילה למעצר מינהלי של חצי שנה. לא מכבר שוחרר לאחר חקירה שארכה שבוע. לפני כן היה עצור מעצר מינהלי של 3 חודשים.

אין חדש בפי האפיפיור

האפיפיור יוחנן פאולוס מרבה במסעות בעולם, ובהצהרות החורגות מענייני הכנסייה הקאתולית. נסיעותיו המרובות אינן נובעות מתשוקתו לתייר ולראות את העולם, אלא מרצונו לנהל מדיניות ישירה לחיזוק מדינת הוותיקן ולחיזוק מחנה המאמינים, המונה על פי הערכה 800 מיליון איש בארצות בעלות משטרים שונים. כמדינאי מנוסח יודע יוחנן פאולוס להכין היטב את הקרקע לקראת כל ביקור, ולכן לקראת המסע לארצות־הברית החליט להזמין תחילה נציגות יהודית אמריקנית מכובדת לוותיקן. האפיפיור הזה מתחשב במשקלה של היהדות בארצות־הברית, ולכן גם התחיל את מסעו שם במפגש עם 200 ראשי הקהילות היהודיות בארה"ב. א היתה מחווה מחושבת היטב, כמו חלק מן הדברים שהשמיע באותו פורום. אכן, הוא גינה שוב את האנטישמיות, דיבר בהתרגשות על הטרגדיה של היהודים בשואה, ואף הציע תכנית לקירוב היהודים והקאתולים.

אך מעבר לתחום הרגשות לא חרג האפיפיור מן המדיניות הנוקשה של הוותיקן כלפי ישראל, או ביחס להתנהגותה של הכנסייה הקאתולית ובמיוחד של ראשה, פיוס ה־12, מתקופת השואה. האפיפיור הנוכחי אינו מוכן לעשות כל צעד להכרת הוותיקן במדינת ישראל, ולקשירת יחסים דיפלומאטיים עמה. הוא התעלם מן הפניות בכיוון זה שהושמעו מצד נציגים יהודיים במפגש במיאמי, כמו שהוא מתעלם מתביעתם של ראשי הכנסייה בארצות־הברית, צרפת וארצות אחרות. במישור זה נוהג יוחנן פאולוס לא כראש כנסייה, אלא כשליט של מדינה אשר לה אינטרסים מורכבים. הוא עדיין שואף לקביעת מעמד בינלאומי לירושלים, ומתחשב בעינותן של מדינות ערב כלפי ישראל. דיבורו על זכותם של הפלשתינאים למולדת אינו נובע מעודף מוסר והתרגשות על גורלו של העם הפלשתיני, אלא משאיפה למצוא חן בעיני מדינות מוסלמיות, שבהן נמצאות גם קהילות קאתוליות. הוא קיצוני יותר ביחסו אל ישראל מאשר המדינות הקומוניסטיות. חללו הכירו בזמנו במדינת ישראל ואף מכירות בה היום, למרות ניתוק היחסים הדיפלומטיים. הוותיקן אינו מכיר עד היום בישראל, והדיבורים על הקשר הדתי של היהודים על ארץ ישראל, או על זכותם של היהודים לבית לאומי, אחרי שמדינת ישראל מתקרבת ל־40 שנות קיומה, אין בהם כל ערך.

יוחנן פאולוס עשה במיאמי נסיון חוזר וחמור ביותר לשכתב את ההיסטוריה בימי השואה, ולהציג את פיוס ה־12 כמעט כאחד מחסידי אומות העולם. והרי האפיפיור ההוא החשה במשך כל שנות המלחמה נוכח השמדת היהודים על־ידי הנאצים. הוא יכול היה לפנות למאמיניו תחת הכיבוש, ולגנות את הזוועות של הנאצים, ולדרוש מן הקאתולים לא לתת יד לפגיעה ביהודים. פיוס ה־12 שתק ובשתיקתו הרועמת, כאילו אותת, כי הכנסייה אינה מתנגדת להשמדת היהודים. יוחנן פאולוס שוב עשה במיאמי נסיון ליפות את דמותו של פיוס ה־12. זהו נסיון כושל, הסותר את המחקרים והעדויות הרבות.

אין שום סיבה לכך שהנציגים היהודיים יחפשו אצל האפיפיור הזה תמורה כלשהי ביחסו אל ישראל, או חשבון נפש על התנהגות הכנסייה בימי השואה.

רבין הורה לתע"א להערך לפיטורים — אולם משלוח ההודעות יעוכב עד רה"ש

שר־הבטחון נפגש ביום ו' עם ראשי התעשייה האווירית — כמה אלפי עובדים הפגינו מול משרדו בקריה בת"א ● הוועדה המרכזת: דבר לא ייעשה בנושא הפיטורים ללא תיאום עם ההסתדרות ● ויינברגר מאשר במכתב לרבין מתן הפיצויים בעקבות ביטול הפרוייקט

מאת כתב „על המשמר" לענייני תעופה ומאת כתבי עתים

שר־הבטחון יצחק רבין ואשר כנראה להנהלת התעשייה האווירית להתחיל (סוף בעמוד 4)

הפגנת העובדים מול משרד הבטחון (צילום: פרטוש)

יהלום ששוויו מיליון שטרלינג הוברח לישראל?

הסקוטלנד־יארד סבור שיה־לום ששוויו מיליון ליש"ט הוברח לישראל בעקבות שוד הכספות הגדול לפני כחודש. בשוד זה נעצרו כחשודים שני ישראלים. הסקוטלנד־יארד מש־גר לישראל צוות חוקרים שינסה לברר אם אומנם נמצא היהלום בארץ. (שע"ח)

לראשונה — דיון בהשתתפות ישראלים ופלשתינים יוקרן בטלוויזיה הסובייטית

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — הטלוויזיה הסובייטית תקרין השבוע, בתוכנית מיוחדת, דיון על „סיכויי השלום במזה"ת" בהשתתפותם של נציגים ישראלים ופלשתינים. — זאת מסר לי אתמול לטיף דורי, מזכיר הוועדה לדיאלוג ישראלי־פלשתיני, שישתתף בתוכנית.

זו פעם ראשונה שהטלוויזיה הסובייטית משדרת תוכנית מעין זאת בהשתתפותם של ישראלים. התוכנית צולמה במשך שעה וחצי באולפני (סוף בעמוד 2)

אישי ציבור ערביים הקימו שדולה לקידום השלום

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

אישי ציבור ערביים בישראל החליטו להקים שדולה למען קידום תהליך השלום באיזור בכנס שהתקיים אתמול בשפרעם.

בכנס, שנערך ביוזמת ח"כ ויידן עטשי (שינוי) ובתיאום עם ח"כ עבד אל־ואהב דראושה, השתתפו כ־50 איש, ביניהם שופטים, קאדים מוסלמים, אנשי כמורה נוצריים, משפטנים, מחנכים וראשי מועצות מקומיות.

בתום דיון מקיף הוחלט לבחור בוועדה מכינה בת 13 חברים, שתפקידה להכין נייר עבודה ובו יוגדרו המטרות של השדולה.

הדוברים בכנס, שקיבלו את ברכתו של ועד הרשויות הערביות אברהים נימר חוסיין, הדגישו, כי ערביי ישראל מכל גווני הקשת הפוליטית יכולים לתרום לקידום תהליך השלום באיזור.

הדוברים מתחו ביקורת על ממשלת־ישראל שאינה לוקחת בחשבון את ערביי ישראל, מתעלמת מהם ואף מזלזלת בתפקיד הסגולי שהם יכולים למלא לקידום תהליך השלום, וציינו שתהליך השלום עלה על שרטון בגלל חילוקי־הדעות בין המפלגות בישראל, ובמיוחד בין שתי המפלגות הגדולות. לכן, הטעימו הדוברים, יש בהחלט מקום למעורבותם של ערביי ישראל בקידום תהליך השלום.

6 מרכזי תרבות יופעלו הערב ביים; החרדים ימחו בתפילה

נציגי מפ"ם תובעים לשנות את חוק העזר העירוני האוסר הקרנת סרטים בשבת

משלחת מפ"ם בפגישה עם ראש עיריית ירושלים טדי קולק (צילום: רחמים ישראל)

מאת יצחק שור, כתב „על המשמר"

הערב ייערכו פעולות תר־בות בשישה מרכזים בירושלים, ואילו החרדים יקיימו מחר בבוקר תפילות המוניות ב־36 מוקדים במספר שכונות.

מהמשטרה נמסר, כי קיומם של מוקדי התפילות נערך בתיאום עם משטרת ירושלים ובהסכמת כל הפלגים של העדה החרדית בעיר.

נציגי מפ"ם בעיריית ירושלים, איתן מלניק ודרה בן־שטרית, יעלו הבוקר בישיבתה של סיעת „ירושלים אחת" את התביעה לשנות את חוק העזר העירוני, כך שיאפשר הקרנת סרטים ופעולות תרבות נוספות בשבתות.

לעכב ההליכים המשפטיים

בפגישה מוקדמת שקיימה אמש משלחת מפ"ם עם ראש העירייה השיב טדי קולק, כי התביעה איננה מעשית, משום שאפילו תאשר הסיעה ומועצת העירייה אחריה את הצעת מפ"ם, היא לא תאושר בידי שר־הפנים ויצחק שמיר, כשם שלא אושרה תביעת העירייה בעניין הקמת האיצטדיון.

בפגישה השתתפו נחום סולן, איתן מלניק, זאב שטרנהאל, דרה בן־שטרית ועירן חייט. המשלחת ביקשה מראש העירייה לעכב את ההליכים המשפטיים שננקטו נגד מקריני הסרטים בבית אגרון ובקולנוע „אורנע", משום שסרטים אלה מוקרנים בידי עמותות שלא למטרות רווח.

נציגי מפ"ם ציינו, כי כל האולמות התמלאו עד אפס מקום ורבים נותרו בחוץ. לפיכך יש להכריז על מרכז העיר ועל איזור אבו־טור וסביבותיו (הסינימטק והחאן) — כעל אזורים פתוחים.

קולק אמר, כי זהו הישג שלו שהיום פתוחים מוסדות תרבות אחדים. „גם אני מבקש לפתוח יותר את העיר לפעילות תרבותית, אך יש לעשות זאת תוך ראייה כוללת, כי מטרותינו אינן שונות", אמר טדי.

פגישות נוספות

ראש עיריית ירושלים נפגש אמש לשיחה גם עם נציגי המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה ונציגי הדור הצעיר של המפד"ל, על־פי בקשתם של נציגי שתי הסיעות.

טדי קולק בירך את נציגי המשמרת הצעירה ונציגי הדור הצעיר של המפד"ל על היוזמה המשותפת שלהם להיפגש, שנועדה לדבריו להפיג את המתח הקיים בעיר ולקיים את תהליך מציאת הפתרון לבעיות השבת בירושלים.

ראש העיר נפגש לשיחה גם עם הרב הראשי לישראל הרב אברהם שפירא ועם השר יצחק פרץ, בשיחות נפרדות, בהן דנו על בעיות השבת בירושלים.

עיצומי הרופאים המרדימים יימשכו לאחר שהמו"מ אמש העלה חרס

מאת רונית מורגנשטרן, כתבת „על המשמר"

הרופאים המרדימים ימשיכו בשיטת „ההרדמה הבטוחה", המאטה את קצב הניתוחים בבתי־החולים בכ־30 אחוז, לאחר שהפגישה אמש עם נציגי האוצר והבריאות נסתיימה ללא תוצאות.

הממונה על השכר במשרד־הבריאות, יעקב רנון, טען, כי יש לעגן את דרישות המרדימים במסגרת הסכמי השכר הכלליים עם הרופאים. ואילו נציגי המרדימים מתנגדים לכך שדרישותיהם יטופלו במסגרת הסכמי השכר הכלליים עם הרופאים ותובעים שבעייתם תיפתר במסגרת מיוחדת בתוך מערכת הבריאות.

נציגי האוצר ביקשו פסק זמן כדי ללמוד את בעיית מקצוע ההרדמה ולהחליט אם יש מקום להתייחס אליו בנפרד מהסכמי השכר הכלליים.

לפגישה הבאה לא נקבע מועד ובינתיים ממשיכים הרופאים המרדימים בעיצומים.

פרופסורים למשפטים הגישו לשמיר הצעת חוקה שחיברו

מאת דליה שחורי, כתבתנו המדינית

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר אתמול, שהצורך בחוקה למדינת ישראל אינו מוטל בספק, חוקה היתה מגדירה את סדרי השלטון והמשפט והיתה מונעת ויכוחים ומצמצמת פערי דעות בכנסת ובציבור.

שמיר אמר זאת לקבוצת הפרופסורים מהפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל־אביב, בראשות פרופ' אוריאל רייכמן, שחיברה הצעת חוקה למדינת ישראל והגישה לו אותה. שמיר נפגש עם הפרופסורים רייכמן, ברוך ברכה ואריאל רוזן צבי, לפי יוזמתם.

ראש הממשלה אמר לקבוצת הפרופסורים כי יקרא את הצעתם. כן הבטיח כי ידון עליה עם גורמים משפטיים בליכוד ואחרים, העוסקים אתו בקשר. שמיר עודד את הפרופסורים לדון על הצעתם עם ח"כים ופעילים במפלגות אחרות.

ראש הממשלה הוסיף, כי הדגש בהכנת החוקה צריך להיות על קונסנזוס רחב ככל האפשר, מתוך מגמה למצוא את הדברים המקובלים על הרוב, שאין בהם בהכרח פשרה. רק בנושא יחסי דת ומדינה יהיה הכרח למצוא פשרה, אמר ראש הממשלה. הוא הדגיש עוד, כי צריך לחזק את הרשות המבצעת. על פי הצעת החוקה של הפרופסורים למשפטים ייבחר ראש הממשלה בבחירות ישירות וגם מחצית חברי־הכנסת ייבחרו בבחירות אזוריות.

גשר שפותח בישראל נמסר לצבא ארה"ב

מאת דליה רפאל, כתבת „על המשמר" בארה"ב

דגם ראשון של גשר נגרר (TLB) שפותח בתעשייה הצבאית הישראלית נמסר אתמול לצבא ארה"ב לניסויים.

באפריל 84 נחתם חוזה פיתוח ראשון מסוגו בין התעשייה הצבאית וממשלת ארה"ב. בו משמשת תע"ש כקבלן ראשי לפיתוח גשר נייד (TLB). זו הפעם הראשונה שחברה ישראלית מקבלת חוזה ישירות מממשלת ארה"ב, ולא דרך קבלן משנה.

הגשר, שאורכו 24 מ', נועד לגשר מעל תעלות ומכשולים למעבר טנקים עבור יחידות המארינס בצבא ארה"ב. הוא תוכנן על־פי טכנולוגיות מתקדמות של מבנים קלים בחוזק גבוה, שכתוצאה מהן משקלו הוא כמחצית ממשקלו של כל גשר אחר מסוגו בעולם.

ניודו של הגשר ממקום למקום נעשה באמצעות טנקים. ביכולתו לשאת משקל של 70 טונות וניתן להקימו תוך 5 דקות. כמרכב, ניתן להטיסו למקומות שונים בעולם באמצעות מטוסי תובלה מסוג „130־C".

בקרוב מתכננים בצבא ארה"ב לערוך סדרה של ניסויים טכניים ומבצעיים, שבסופם ייירכשו 50 יחידות בישור מדגם זה.

מאסר לחיילי מילואים שסירבו לשרת בשטחים

שלושה חיילי מילואים, שסירבו לשרת מעבר לקו הירוק, נידונו לעונשי מאסר בין 7 ל־28 ימי מחבוש.

החיילים הם דניאל בלטמן (34), שרון נוראני (27) ולב גרינברג (34).

השלושה, המשרתים ביחידת מילואים של הג"א, התייצבו שלשום למילואים בבסיס צה"ל בירושלים, וכאשר נאמר להם כי עליהם לשרת את שירות המילואים שלהם מעבר לקו הירוק, סירבו וביקשו לשרת בשטח שבתוך גבולות הקו הירוק. לאחר שהוזהרו, הועמדו לדין.

בלטמן ונוראני נדונו ל־7 ימי מחבוש כל אחד, ואילו לב גרינברג נדון ל־28 ימי מחבוש.

האלוף במילואים ח"כ מתי פלד מן הרשימה המתקדמת לשלום שיגר אמש מברק לשר־הבטחון רבין ותבע לשחרר מיד את שלושת חיילי המילואים שנכלאו בשל סירובם לשרת בשטחים הכבושים.

„המצב שבו, במשך שבוע אחד, חייל שהרג בירייה תושב שכם יוצא חופשי מבית המשפט הצבאי, ואילו שלושה חיילים שסירבו לקחת חלק בפעולות הדיכוי שמבצע צה"ל בשטחים הכבושים נשלחים לכלא, הוא מצב בלתי סביר, המטיל חרפה על מדינת ישראל", אמר ח"כ פלד. (עתים)

שוטר מואשם בתקיפת אשתו וילדיו

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

שוטר ממשטרת־ישראל הואשם אתמול בבית־המשפט בחיפה בתקי־פת אשתו וילדיו.

בכתב־האישום טענה נגדו התר־בעה, ערך דורית לוי, כי השוטר החל לצעוק על בנו ולהכותו בכל חלקי גופו לאחר שזה חזר מבית־הכנסת וביקש לערוך קידוש. כתו של הנאשם ניסתה להתערב ולעזור לאחיה, ואז עיקם אביה את ידה, סטר על פניה ותלש עגיל מאוזנה. אשתו של השוטר, שביקשה להציל את ילדיה, הוכתה אף היא נמרצות בידי בעלה.

מזג אוויר

הטמפרטורות: ירושלים 17–26; רמת הגולן 17–29; נהריה 21–29; צפת 16–26; חיפה 21–29; טבריה 20–35; עפולה 19–31; השומרון 18–28; תל־אביב 22–29; נתב"ג 20–29; יריחו 21–35; עזה 22–29; באר־שבע 18–31; אילת 24–36. (עתים)

נופש ל־100 ילדים חולי סרטן במושב שבי־ציון

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

100 ילדים חולי סרטן ובני משפחותיהם הגיעו אתמול לנופש שבי ציון שליד נהריה. הנופש, המאורגן על־ידי האגודה למלחמה בסרטן בישראל זו השנה השנייה, נועד לאפשר למשפחות להפיג את הלחץ והעומס הפיזיים עימם הם מתמודדים בתקופת הטיפול.

לאור הצלחת הנופש בשנה שעברה הוגדל היקף המשתתפים והשנה משתתפות בנופש כ־100 משפחות המונות כ־400 הורים וילדים.

במהלך הנופש השתתפו הילדים ובני משפחותיהם באירועים חברתיים, משחקים, טיולים ויצפו בהופעות אמנותיות שונות.

לארכיטקטים, ליצרני עבודות אלומיניום ולרכזי בנייה

עידן חדש בעבודות האלומיניום

קומפלט + הדרכה + מידע = הכל תחת גג אחד

קיימים במרוכז - פרופילים, אביזרים, אטמים, מבלטים, קטלוגים ותצוגת דגמים בבתי המסחר המורשים למכירת פרופילי קליל.

קליל הקימה 4 מרכזים לייעוץ טכני והדרכה · תצוגה במקום, אפשרות לייצור דגם. חופשי · ללא תשלום. הביקור בתיאום מראש

איזור המרכז – ארסל 03-808734, 805320 | איזור ירושלים – אלמיר 02 864468 | איזור הדרום – רופל 057-73124, 33124/5 | איזור הצפון – קליל 04-700424, 710957

קטלוגים הכוללים שרטוטי הרכבה, פרופילים, אביזרים, אטמים ומבלטים ניתן לקבל במפעלנו, במרכזי ההדרכה, ובבתי המסחר המורשים למכירת פרופילי קליל.

מוצר איכות נוסף של קליל

פתרון חדשני לבנייה יוקרתית

קליל 7000

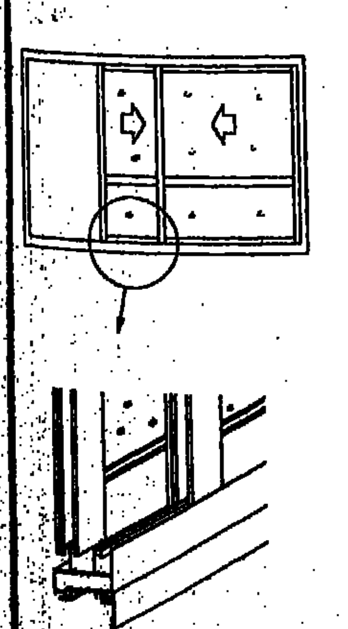

דלת/חלון הזזה 3–2 נתיבים

דלת/חלון הזזה לכיס

קליל 7000 מתאפיין ב:
- איכות, יציבות וחוזק מירביים
- אטימות ונוחיות בתפעול לאורך שנים
- פירזול חדשני
- קל לייצור ולהרכבה

החלונות עמדו בבדיקות התאמה של מכון התקנים הישראלי לדרישות ת"י 1068 "חלונות אלומיניום"

פרופילי קליל 7000 מוגנים כמדגמים רשומים

סימן הזיהוי הבלעדי של פרופילי קליל ≡ 3 פסים

קליל פרופילי אלומיניום

קליל תעשיות בע"מ • ת.ד. 216 קרית מוצקין 28114 • טל: 700424, 710957 (04) • טלקס 471637 KLIL IL • פקס: 711180 (04)

"הצגה" כזאת היא טרם ראתה

השחקנית ליב אולמן באה לצפות בהפגנת החרדים בירושלים . (צילום: ישראלי)

המשכים

ג'רלד קופמן, ממנהיגי

(סוף מעמוד ראשון)

ראשי מפלגת העבודה. עוזי ברעם ואבא אבן, פסלו את אש"ף ככן שיח. גם סגן יו"ר המפלגה הסוציאליסטית הגרמנית, הנס כוניק המכהן כראש ממשלת מחוז ברמן, אמר כי אש"ף פסל עצמו מלהופיע בשיחות של מחוייבותו לטרור.

יודיע בפומבי ובבירור

רוב המנהיגים תבעו מערפאת להודיע בפומבי ובבירור על נטישת הטרור, ואמרו כי חרף הצהרת ערפאת בז'נווה, אין סימן להתקדמות בקרב הפלשתינים. שר־החוץ הצרפתי, בממשלה הקודמת, רונלד דומא, הביע תמיכה בוועידת שלום בי"ל נוסח תוכנית פרס, כמסגרת לשיחות ישירות. הוא אמר כי "אין מבינים מדוע הפלשתינים וממשלת ישראל לא נענים ליד המושטת לשלום של פרס."

שמיר: מכשול לשלום

רה"מ שמיר היה מטרה להתקפות בכינוס בשל סרובו לקבל את יוזמת פרס. 12 ראשי מפלגות סוציאליסטיות הציגו אותו כאחד "המכשולים לשלום". אבא אבן כינה אותו "מר לא, לא."

שחיקת האופי הדמוקרטי

אבן התריע כי "אופייה היהודי והדמוקראטי של ישראל היום נשחק בגלל הקפאת תהליך השלום. אי־שיוויון בין יהודים לערבים לא יוכל להימשך לאורך ימים." יחיאל לקט יו"ר תנועת העבודה העולמית ומארגן הכנס אמר כי "הסרבנים בקרב הפלשתינים והישראלים הם הם המוקשים לשלום."

עמדת מפ"ם

זו הפעם הראשונה שמפ"ם הוזמנה לכנס כזה על פי לחצים ממפלגות סוציאליסטיות באירופה. יאיר צבן הציג את עמדת מפ"ם בדבר מו"מ עם אש"ף בתנאי שיכיר בישראל וינטוש את הטרור, והביע תמיכה בוועידה בינלאומית.

הוא אמר כי צריך לבחון את הצהרת ערפאת באורח חיובי, אך לשם שיתופו דרוש שינוי ראדיקלי במדיניותו ונטישת הטרור. "מפ"ם אינה מתעלמת מתהליכים המוקדים את המחנה הפלשתיני". — הוסיף צבן. "אך אלה עדיין לא הבשילו להכרה חד־משמעית ברורה וגלויה בישראל ולנכונות לשים קץ לטרור. אש"ף העמיק תהום בין העמים בשנים של טרור ושלילת קיום ישראל ועל תהום אי־אפשר לעבור בשלבים, אלא בזינוק אחד." צבן אמר עוד כי "על מנת להניח בסיס לשלום ישראל לא רק חייבת לעשות שינוי מדיני אלא גם תמורה חברתית". הוא קרא למנהיגים הסוציאליסטים לקרב בין ישראל לפלשתינים מתונים.

ישראלית מסייעת לשיקום 2 ילדים לבנונים פצועים

בידיעה בעמוד הראשון של ה"סנדיי־טיימס" מסופר על מרג'רי שרמן שתרמה 30 אלף שטרלינג לטיפול בפצועים

מאת דפנה ורדי, כתבת "על המשמר" בבריטניה

מרג'רי שרמן, ישראלית שעלתה לארץ מבריטניה לפני כ־12 שנה, תרמה לאחרונה סכום של 30,000 לירות שטרלינג (כ־75,000 שקלים) למימון שיקומם של שני ילדים מלבנון, אשר נפצעו בעמוד השדרה מפגיעת כדורים. הילדים, בילל שאביב, וסמיר איברהים, הגיעו ללונדון לפני כשלושה חודשים לטיפול בבית חולים המתמחה בפגיעות בעמוד השדרה.

העתון "סאנדי טיימס", המספר על התרומה בעמוד הראשון של העתון היום, מציין כי הילדים הובאו לבריטניה על ידי ד"ר פאולין קטינג, הרופאה הבריטית הנותנת עזרה רפואית במחנות הפליטים בלבנון. עד כה מומן הטיפול בשני הילדים על־ידי איש הטלוויזיה הבריטי, ג'ימי סביל. מר סביל אמר כי קיבל את תרומתה של הגברת שרמן כיוון שרצה להראות "לפוליטיקאים שבעוד הם מדברים ומצהירים הצהרות שונות, אנשים כמו אשה זו, הם אשר עושים את הדבר הנכון". הוא הוסיף כי "אשה ישראלית העוזרת לילדים אלה מדגישה את הטמטום של פוליטיקאים הגורמים לצרות ומפלגים תרבויות".

תורמת נלהבת לישראל

הגברת שרמן עצמה אמרה, כי ציער אותה לשמוע על הילדים שהפכו לנכים, והוסיפה כי "אלה ילדים אשר נפצעו על לא עול בכפם. היא בקשה לבקר אותם, ולמרות שהילדים אינם דוברי אנגלית, מצבם נגע לליבה, והיא החליטה לסייע בשיקומם.

הגברת שרמן, ובעלה המנוח, ארצ'י שרמן, היו ידועים בבריטניה כתורמים נלהבים למען ישראל, ותרומותיהם היוו חלק נכבד בפרוייקט השיקום באשקלון אשר אורגן בשנים האחרונות על־ידי המגבית המאוחדת לישראל בבריטניה. בנוסף לתרומותיהם הכספיות, בני הזוג לקחו חלק פעיל בכל שלבי התכנון, ויצרו קשר הדוק עם תושבי אשקלון, אשר את בעיותיהם ניסו לתקן.

ארה"ב שוקלת הספקת "סטינגר"

ארה"ב שוקלת את האפשרות לספק לצ'אד טילי נ.מ. מדגם "סטינגר", מסרו אתמול פקידי רשות אמריקניים.

נשיא צ'אד, חיסיין האברה, ביקש בעת ביקורו בוושינגטון ביולי מממשלת ארה"ב לספק לו טילים כאלה, והוא חזר לא מכבר על בקשה זו, מסרו הפקידים.

דובר הפנטגון הגיב על כך: "אנו ממשיך לעקוב אחר המצב בצ'אד... כמובן, התפתחות המצב תשפיע על אופי הסיוע שאנו מוכנים להושיט".

"על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3-43360-4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St Tel-Aviv 67771 Phone. 378833 Telex 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר חדרים 102–121. טל' 233161–3. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבתר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

כנס מורים חברי מפ"ם בגבעת־חביבה

מאת כתב "על המשמר"

בגבעת־חביבה התקיים בסוף השבוע כנס ארצי של מורים חברי מפ"ם. בכנס בלט מספרם הרב של מורים מהמגזר הערבי. כן הגיעו לכנס כמה מורים חברי מפ"ם מקרית־שמונה. בערב הפתיחה נאמו מזכ"ל מפ"ם אלעזר גרנות, ח"כ אמירה סרטני ורעיה רטיג. גרנות עמד על הצורך להחדיר לתודעת הציבור שאין בוחרים באוייב במשא־ומתן, ושההבדל בין דמוקרטיה לבין משטר טוטליטארי הוא בכך שבדמוקרטיה ניתן להילחם נגד חוק רע, כמו חוק איסור המפגשים עם אש"ף. בדיון מקיף עמדו החברים על שתי בעיות: הקיפוח במגזר הערבי ובעית החינוך האפור. כדוגמה להפליה במגזר הערבי, הובאה בעובדה שכל מורה יהודי מקבל תמריץ כאשר הוא עובד בעיירת פיתוח, ואילו מורה ערבי, בוגר אוניברסיטת חיפה, הנשלח מהצפון לעיירת הבדואים רהט בנגב, אינו מקבל כל תמריץ ואפילו לא החזר ההוצאות. הדיון ב"חינוך האפור" התריע על הסכנה הפוליטית והחברתית העלולה לנבוע ממנו.

בהרצאת הסיכום הביא פנחס חגין תוכנית מקיפה להיערכות מפ"ם למאבק על מדיניות חינוך אלטרנטיבית, על־ידי הקמת ועדות חינוך ליד כל מועצת פועלים ובכל סניף מפלגה.

הסכם בין השיעים לפלשתינים על קץ מלחמת המחנות

צידון.— נציגיהם של הפלשתינים ושל המוסלמים השיעים בלבנון, הודיעו על הסכם לשים קץ למאבקים הנמשכים יותר משלוש שנים ושבהם מצאו את מותם לפחות 900 אנשים מסביב למחנות הפליטים בביירות ובדרום־לבנון.

ההסכם הושג בפגישה שבה השתתפו נציגי ארגונים פלשתינים ונציגים של גוף שהוקם לאחרונה "החזית לאיחוד ושחרור", המאחדת בתוכה שיעים, דרוזים ומוסלמים סונים.

אבו חאלד אל שאמאל, חבר המשלחת הפלשתינית, אמר: "אנו שמחים להודיע להמונים בכל המחנות, ובמיוחד במחנות של ביירות ודרום־לבנון, שהקרבות ייפסקו לנצח".

הפלשתינים הסכימו לפנות את כוחותיהם מאזורים השוכנים מזרחית לצידון ולמחנה עין אל־חילווה, עליו השתלטו כדי להפעיל לחץ על "אמל".

קבוצת הקונפדרציה ב"עבודה": לשקול מחדש העמדה כלפי אש"ף

מאת פנחס ענברי, כתב "על המשמר"

קבוצת הקונפדרציה במפלגת העבודה קראה למפלגה לבחון מחדש את מדיניותה כלפי אש"ף, ולגבש יוזמת שלום חדשה בתגובה על הצהרות ראשי אש"ף בז'נווה. הדברים כלולים במכתב ששיגר ראש הקבוצה, אריה הס לשר החוץ שמעון פרס ולמזכיר מפלגת העבודה. הוא קרא לשר פרס לפתוח במגעים עם אישים פלשתינים בשטחים ומחוצה להם ולהעביר את השליטה בשטחים לידי הנהגה פלשתינית, אשר תביע את נכונותה לקונפדרציה עם ישראל וירדן.

חוסיין מסתייג מיוזמת צ'אושסקו — דחה הזמנת הנשיא לבקר בבוקרשט

סרב אף לקבל שליח רומני ● עוקב במורת־רוח אחר המאמצים להחזיר ערפאת לזירת הפעילות המדינית

מאת פנחס ענברי, כתב "על המשמר"

המלך חוסיין דחה הזמנת הנשיא צ'אושסקו לבקר בבוקרשט, ואף סרב לקבל את פניו של שליח רומני, שהיה אמור לדווח לו על המגעים שבהם היה הנשיא צ'אושסקו מעורב עם ערפאת ועם ראש ממשלת ישראל יצחק שמיר. כך נודע לכתבנו ממקורות מהימנים.

המלך חוסיין מתבונן במורת רוח במאמצים להחזיר את אש"ף למרכז המאמצים הפוליטיים, שבהם נוטל חלק פעיל הנשיא צ'אושסקו. כוסר הביעה ירדן התנגדות למהלך הפלשתיני האחרון, שהתבטא בהעברת המסרים בין ערפאת לממשלת ישראל על־ידי חבר הכנסת צ'רלי ביטון.

בימים הקרובים ייצא המלך חוסיין לשיחות בלונדון עם ראש ממשלת בריטניה מרגרט תאצ'ר, וקרוב לוודאי שינסה לשכנע אותה שלא להיגרר אחר המהלכים האחרונים המחזקים את ערפאת, מבלי שהכיר ב־242, ומבלי שתאם את מהלכיו עם ירדן.

רפול: פגישת אחימאיר עם ביטון — כמוה כפגישת ראש־הממשלה עם ערפאת

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

ביקורת קשה על לישכת ראש־הממשלה השמיע אתמול ח"כ רפאל איתן אשר הביע פליאה והשתוממות על כך שנציגו של ראש־הממשלה, יוסי אחימאיר, נפגש עם ח"כ צ'רלי ביטון. במקרה זה, אמר רפול, הרי זה כאילו שלח ראש הממשלה שליח להיפגש עם ערפאת עצמו. ח"כ איתן הביע חשש עמוק כי הרצון להשתלב באופנה של מפגשים עם אש"ף לא פסחו גם על לשכת ראש הממשלה. מחר תקיים מזכירות "התחייה" דיון מיוחד בנושא זה.

שריד קורא לערפאת לפרסם הודעה מוסמכת

אם יודיע בעצמו על תנאים ויתברר כי זו באמת עמדתו – נאבק לדחוף פרס ושמיר למו"מ עמו

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

חבר ועדת החוץ והבטחון של הכנסת יוסי שריד (ר"צ) קרא אתמול ליאסר ערפאת להודיע בעצמו, אם אמנם הוא מוכן לנהל משא־ומתן עם ישראל על בסיס של הכרה הדדית ותוך הכרה דו־צדדית של כל פעולות האיבה.

בגלל המכחשות החוזרות ונשנות וריבוי הגירסאות ביחס לעמדתו של ערפאת ובגלל מטען העוינות והחשדנות בין שני הצדדים, מתחייבת עכשיו, לדעת שריד, הודעה אישית מוסמכת מפי ערפאת עצמו. אם יתברר כי זו באמת עמדתו יהיה על כל הכוחות המתונים בישראל להאבק על דעת הקהל ולדחוף את שמיר ופרס אל עבר שולחן המו"מ עם אש"ף.

חוסיין בלונדון — "בביקור פרטי"

מאת דפנה ורדי, כתבת "על המשמר" בבריטניה

המלך חוסיין השוהה בבריטניה בביקור פרטי, נפגש ביום שישי עם ראש ממשלת בריטניה, הגברת מרגרט תאצ'ר, כמשך למעלה משעה. בין הנושאים שעלו בפגישה המשבר במפרץ הפרסי, והתקווה לשלום במזרח התיכון.

מקורות דיפלומטיים בלונדון מוסרים כי המלך חוסיין הדגיש את תמיכתו האישית בקריאתה של מועצת הביטחון לאיראן לקבל את הפסקת האש. המלך הידוע כמקורב לסדאם חוסיין, נשיא עיראק, ניסה להפעיל את השפעתו עליו בתקווה שלא להחריף את המתיחות באזור.

לראשונה — דיון

(סוף מעמוד ראשון)

הטלוויזיה השווייצרית בז'נווה, כמהלך המיפגש בין הישראלים לערפאת.

בין המשתתפים, נציג אש"ף באו"ם לביב טרזי שייצג את הפלשתינים בדיון: ד"ר אלכסנדר קיסיאנוב, ראש המכון ליחסים בינלאומיים מבריה"מ, הסנטור לשעבר מקולסקי, וד"ר אבי עוז וכאמור, לטיף דורי מישראל.

ערפאת היכה על חטא

דורי מסר כי הכנס בז'נווה תרם להעמקת הדיאלוג בין ישראל לפלשתינים. ערפאת עצמו היכה על חטא, בפגישה עם שר החוץ השווייצי, כאומרו: "עמדתנו בעבר היתה מוטעית, כאשר סירבנו לקיים דיאלוג עם אוייבינו. אם לא נוכל לקיים דיאלוג תישאר ברירה אחת, והיא המאבק המזויין".

ביום השנה למותו של חברנו היקר

איזי כהן

נעלה לקברו ביום ב' 14.9.87
בשעה 3.30 אחה"צ מרחבת ההנצחה.

המשפחה
וקיבוץ זיקים

נתן שרנסקי: שולץ הבטיח ללחוץ על שווארנדזה בנושא הגירת היהודים

חוסר תיאום בין ארגוני היהודים יגרום לפיצול ההפגנות בעת ביקור שווארנדזה בארה"ב

מאת דליה רפאל, כתבתנו בארה"ב

בוושינגטון מבטא הממשל ציפיות זהירות לקראת ביקור שר־החוץ הסובייטי אדוארד שווארנדזה שיחל ביום ג' הקרוב.

המנהיגים היהודים מכינים את השטח להעלאת נושא יהדות בריה"מ. בשתי פגישות שקיים שר־החוץ שולץ ביום ו', הבטיח לבני־שיחו להעלות את מצב יהודי בריה"מ בשיחות.

פגישה אחת היתה עם נתן שרנסקי, שאמר לכתבים בצאתו ממנה, שפנייתו הביאה להסכמה עם שולץ כי הסובייטים חייבים לעשות יותר מאשר שחרור "כוכבים" ספורים, כדי לספק את ציפיות העולם, ושולץ הבטיח ללחוץ עליהם בנידון.

בנפרד, נפגשו עם שולץ מנהיגי ארגון "ועדת יהדות בריה"מ" והגישו לו דו"ח הקובע, שמדיניות הגלאסנוסט של גורבאצ'וב נמצאת בצומת דרכים, וכוללת מרכיבים סותרים: מחד, התקדמות בנושאי זכויות־אורח מסוימים, ומאידך, סירוב חוזר ונשנה לבקשתם של מסורבי־עלייה ואסירי מצפון רבים להגר מבריה"מ.

עם זאת נראה, שנושאי הטילים הגרעיניים, מלחמת איראן־עירק והמצב במפרץ הפרסי מעסיקים הרבה יותר את הממשל האמריקני, וברור שיעמדו במרכז השיחות בינו לבין שווארנדזה. "למרות כוונותיו הטובות, הרצינות והמוכחות של שולץ, הנושא היהודי איננו עומד בראש סדר עדיפויותיו לשיחותיו עם שווארנדזה", אמר פקיד בממשל ל"על־המשמר".

המנהיגות היהודית בארה"ב מתכננת הפגנות לתקופת הביקור בתביעה להגדלת ההגירה היהודית מבריה"מ.

היריבויות הפנימיות בין הארגונים היהודיים והתקשורת הלקויה ביניהם, מונעת בערם לארגן הפגנה אחת מרכזית. לפיכך תיערכנה לפחות שתי הפגנות, בחסות ארגונים שונים.

עוד מסורבים קיבלו היתר

וושינגטון. — מוסקבה הרשה למסורב העלייה היהודי, לב אלברט, ולכמה מקרובי משפחתו להגר לישראל — זאת אמר ביום ו' דובר מטעם ציר הקונגרס ג'יימס שויר.

אלברט, שהגיש בקשה להיתר יציאה כבר ב־1976, יגיע לישראל בחודש הבא.

עוד אמר הדובר כי שויר, דמוקרט מניו־יורק, הפעיל בזמן האחרון לחץ על מוסקווה שתרשה לאלברט להגר. ציר הקונגרס העלה את הנושא בשיחה שקיים עם שר החוץ הסובייטי, שווארדנדזה.

פעילי העלייה מלנינגראד, יוסף רדומיסלסקי ואבא טרטוטה, קיבלו גם הם היתר יציאה לישראל.

(עתי"ם)

מותר לחברות נפט אמריקניות לפעול בסוריה

ואשינגטון.— ארה"ב הכשירה את הקרקע לחידוש פעולות חברות הנפט האמריקניות בסוריה. עם זאת כלולה סוריה עדיין ברשימת המדינות החשודות בסיוע לטירור — נאמר בהודעה שפורסמה על ידי משרד החוץ האמריקני.

עיתון סובייטי: חתרנות ישראלית ביריד הספרים

מוסקבה. — עיתון סובייטי האשים את נציגי ישראל ביריד הספרים הבינלאומי הנערך עתה במוסקבה, בחתרנות פוליטית המתבטאת בנסיונות לשכנע אורחי ברית־המועצות לעלות לישראל.

"קומסומולסקיה פראבדה", בטאון הנוער הקומוניסטי, טען ביום ו' כי הצוות הישראלי ביריד הספרים פונה לצעירים יהודים ומציע להם לצאת את המדינה ולעלות לישראל.

עוד כותב העיתון, כי המהססים שומעים מפי אנשי הצוות הבטחות כדבר קבלת שיעורים בעברית, אידיש או אנגלית וביקורים באתרים קדושים.

"מה שמתרחש בתצוגה הישראלית אינו בגדר דיפלומאטיה באמצעות ספרים, אלא חתרנות פוליטית תוך ניצול הספרים כמסווה", כתב העיתון.

חרות תדון בקונפדרציה עם השטחים

מאת פנחס ענברי כתב "על המשמר"

הערב, בבית ז'בוטינסקי בתל־אביב, תדון מפלגת החרות לראשונה, ברעיון לכונן קונפדרציה בין השטחים לבין ישראל. יעלה את ההצעה איש מרכז חרות, משה עמירב, המקורב לראש הממשלה שמיר. יתווכח עימו סגן שר הביטחון, מיכאל דקל, הדוגל בטרנספר. בני בגין ישתתף גם הוא בוויכוח.

לאן הגיע הסיוע האמריקני לירדן?

מאת פנחס ענברי

השבוע תגיע לישראל קבוצה של אנשי משרד החוץ האמריקני, מהמחלקה לסיוע חוץ למדינות העולם השלישי, כדי לבחון באיזו מידה עומדת ירדן בדיבורה בעניין תכנית החומש לשטחים. ארצות הברית כבר נתנה לירדן שני תשלומים של כ־12 מיליון דולר, והיא עומדת לשלוח לה סכום נוסף של 30 מיליון. ככל הנראה, האמריקנים מטילים ספק ביעילותה של התכנית הירדנית, והם חוששים שהסכומים שנתנו לירדן לא הגיעו ליעדם בגדה.

ח"כ רן כהן: אפריך בכנסת את שקרי שרון בתל־אביב

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

במושב הכנסת המיוחד מחר מתכוון רן כהן (רצ) לחשוף פרטים שטרם נודעו עד היום על מלחמת לבנון.

כהן עומד להעלות הצעה לסדר היום, את הדרישה להקמת ועדת חקירה ממלכתית לחקר המלחמה בלבנון. כהן שהיה מפקד בכיר במלחמה זו ואלוף משנה במילואים, מתכוון לספר לכנסת פרטים שטרם נודעו עד כה כדי להזים את "הגירסאות השקריות של אריק שרון על המלחמה". בין השאר הוא מתכוון להפריך דברים, שאמר שרון לאחרונה בהרצאתו באוניברסיטת תל־אביב.

המשלחת הרוסית לא תבקש להאריך שהייתה בישראל

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

המשלחת הקונסולרית הרוסית לא תבקש להאריך את אשרת השהייה שלה בישראל, שניתנה לשלושה חודשים ועומדת לפוג בקרוב. בראשית אוקטובר מתכוננת המשלחת לשוב לבריה"מ.

ביום ו' ביקרו חברי המשלחת במשרד החוץ ונועדו עם מנהל מחלקת התביעות ויקטור הראל ועם אנשי משרד הפנים, לדיון בנושאים קונסולריים בעלי עניין משותף.

● וושינגטון. — חמישה סנטורים דמוקרטים ורפובליקנים פנו לנשיא רייגן בקריאה שלא ימכור נשק מתוחכם לערב הסעודית. הם הצביעו על העובדה, שממשלת ריאד לא הגישה סיוע מלא לכוחות האמריקנים במפרץ.

אין אנו סבורים שיהיה זה צעד נבון, לתת פרס לסעודים על התנהגותם, מאחר שהם פגעו לעתים קרובות באינטרסים הביטחוניים של ארה"ב", נאמר באיגרת שנשלחה לרייגן.

יעוץ פיננסי מקיף לבעלי מניות בנקאיות שבהסדר

מחזיק מניות בנקאיות שבהסדר? מומחי ההשקעות של בנק הפועלים מעמידים לרשותך כבר מעכשיו יעוץ פיננסי מקיף המותאם לצרכיך ולאפשרויותיך.

24 מרכזי יעוץ מיוחדים ללקוחות פרטיים ולחברות

24 מרכזי יעוץ מיוחדים בסניפים המתמחים גם ביעוץ בניירות ערך, יפעלו בימים ב' ו-ד' בין השעות 16.00-18.00 כאשר סניפי הבנקים סגורים, על מנת לאפשר מתן יעוץ בנוחות ובאוירה נעימה.

תל-אביב: אלנבי 126 • דיזנגוף 50 • אבן גבירול 76.
ירושלים: המלך ג'ורג' 16 • ההגנה 21.
נתניה: הרצל 32 חדרה: הרברט סמואל 85
כפר-סבא: ויצמן 102 רעננה: אחוזה 112
הרצליה: שד' חן 4 רחובות: הרצל 179
חולון: סוקולוב 95 ראשון-לציון: רוטשילד 14
חיפה: הנביאים 28 • טרומפלדור 47 •
קרית מוצקין: שד' משה גושן 19
פתח-תקוה: חובבי ציון 1 רמת-גן: ביאליק 32
גבעתיים: וייצמן 20 רמלה: דני מס 7
באר-שבע: העצמאות 40 אשקלון: הרצל 28
עפולה: ארלוזרוב 29 טבריה: הבנים 3

יעוץ מקיף ללא תשלום בכל סניפי הבנק

בכל סניפי הבנק אפשר לקבל כבר עכשיו יעוץ פיננסי מקיף לגבי מגוון אפשרויות ההשקעה של כספי מניות ההסדר והתנאים המיוחדים שמציע בנק הפועלים.
היעוץ ניתן ללא כל תשלום, כולל יעוץ מפורט בניירות ערך הניתן ב-80 מסניפי הבנק ברחבי הארץ.

פתיחת תיק השקעות בחברת "פעילים" בכל סניפי הבנק

בעלי מניות הסדר שיבקשו להשקיע בתיק ניירות ערך המנוהל ע"י חברת "פעילים - לניהול תיקי השקעות" יוכלו לעשות זאת באמצעות כל אחד מסניפי בנק הפועלים.

בוא ותראה איך פועלים טוב יותר
בנק הפועלים בע"מ

המשכים

שמיר: לא נדבר

(סוף מעמוד ראשון)

שמיר אמר, כי "לא ניגרר לתרגילים מסוג זה" וכי הכרת ערפאת על נכונותו לשאת ולתת עם ישראל אינה תפנית. "זה תרגיל תעמולתי אשר מבצעים אותו לא בפעם הראשונה. אני אינני חושב שערפאת וחבריו יהיו אי־פעם שותפים למו"מ ולדו־שיח עם ישראל". עוד אמר שמיר, כי אש"ף נכשל כדרכו, הוא צריך להודות בכשלונו ולהעלם מהבימה המדינית.

אין צורך באש"ף

ראש הממשלה הוסיף, כי גם הכרת אש"ף בישראל, הפסקת הטרור מצדו והכרתו בהחלטות 242 ו־338 לא ישנו מאומה. "אנחנו מכירים את הארגון הזה, אנו יודעים את נכונותו לעשות כל מיני תרגילים טקטיים. אין צורך באש"ף כדי לנהל מו"מ בין ישראל לערבים".

פגישה עם היועצים

ח"כ צ'רלי ביטון נפגש עם יוסי אחימאיר ביום ה' בלילה, כששב לישראל מז'נווה התקשר ביטון עם אחימאיר וביקש להפגש עם ראש־הממשלה. אחימאיר התקשר אל ראש הממשלה לביתו ומסר לו את בקשת ביטון: שמיר ביקש שאחימאיר ייפגש אתו.

שלושה תנאים

בו בערב נערכה הפגישה. ביטון העביר את המסר של ערפאת לישראל, לפיו אם ישראל תסכים לשלושה תנאים — יהווה הדבר פתח למו"מ ישיר, במסגרת ועידה בינלאומית. שלושת התנאים הם: א. הודעה משותפת על הפסקת פעולות איבה משני הצדדים. ב. הקפאת ההתנחלויות בגדה המערבית. ג. הכרה הדדית בין ישראל ובין אש"ף.

ביטון ביקש גם להפגש עם ראש הממשלה. אחימאיר סר לאחר הפגישה לבית ראש הממשלה ומסר לו את תוכן דברי ביטון ואת בקשתו. שמיר אמר, כי אין במסר של ערפאת שום דבר חדש וכי הדברים הם "מירשם להקמת מדינה פלשתינית".

אי לכך אמר שמיר, כי הוא מסתפק במה שנמסר לו ואינו סבור, שהבהרות מפי צ'ארלי ביטון יוסיפו לבהירות הדברים. ביום ו' בבוקר קיבל ח"כ ביטון את תשובת ראש הממשלה.

לחיצת יד עם פרס

ח"כ ביטון ביקש גם להפגש עם מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, הוא נתקבל על־ידי יועצו המדיני של ראש הממשלה ד"ר נמרוד נוביק, ביטון העביר לידיעת פרס מסר דומה לזה שהעביר לידיעת שמיר. לבקשתו לפגוש את פרס השיב נוביק, כי פרס ישמח לפגוש אותו, אך לא בשלב זה. הוא הבטיח שהדברים יועברו לידיעת פרס. ביציאה מן הפגישה נתקל ביטון בפרס. השניים לחצו ידיים ופרס בירך אותו לשובו.

במשרד החוץ לא היתה כל התייחסות אמש לתוכן המסר של ערפאת.

ברעם: צריך לשקול

מזכ"ל מפלגת העבודה ח"כ עוזי ברעם אמר אמש כי אם ערפאת ואש"ף יכריזו בפומבי כי הם מוכנים להכיר בקיומה של מדינת ישראל להכריז על הפסקת הטרור ולהכיר בהחלטות האו"ם 338 ו־242 תהיה ישראל מצידה צריכה לשקול מחודש את יחסה לאש"ף ולבדוק אפשרות של מו"מ עמו בדרך לקידום תהליך השלום.

הדברים נאמרו בדיאלוג של מנהיגים של האינטרנציונל הסוציא־ליסטי שהתקיים בסוף השבוע בבריסל אשר בבלגיה, שם עוררה הצהרתו האחרונה של ערפאת עניין.

רבין הורה לתע"א

(סוף מעמוד ראשון)

השבוע בתהליך פיטורי העובדים. עם זאת נקבע ששום הודעת פיטורין לא תשלח לפני ראש השנה.

בפגישה שהיתה ביום ששי בין הנהלת התעשיה האווירית קיבל יצחק רבין דווח על הנעשה במפעל. בפגישה זו הבהיר שר־הבטחון כי יאפשר להתחיל בתהליך הפיטורים כבר השבוע

מחכים לחלופות

בינתיים מצפים בתעשייה האווירית לעבודה הקשורה ל"חלופות צה"ל". מקורות בהנהלת החברה מסרו כי על פי הידוע להם יעברו עוד חודשים רבים עד אשר תקבל התעשיה האווירית תוכנית עבודה ראשונה הקשורה לאחת מחלופות צה"ל. גם השבוע יימשכו הפיטורים של עובדים זמניים ועובדי קבלן בתעשייה האווירית. עד עתה פוטרו כ־150 עובדים כאלה וביניהם מומחים זרים, שהועסקו על־ידי חברות לאספקת כח אדם מקצועי.

מועצת העובדים של התעשיה האווירית החליטה להמשיך גם השבוע בפעולות מחאה מוגבלות במקומות שונים באישור המשטרה.

בתיאום עם ההסתדרות

"בעמדתה המוצהרת של ההסתדרות בדבר המשך ייצור ופיתוח הלביא לא חל כל שינוי, גם לאחר שהממשלה החליטה כפי שהחליטה. עם זאת, נחושה ההסתדרות בדעתה שאם אכן יסתבר בימים הקרובים שאין סיכוי מעשי לשנות את החלטת הממשלה בנושא הפסקת הייצור של הלביא, הרי שהוועדה־המרכזת אמורה לקבוע חד־משמעית בישיבתה ביום א' (היום) שכל בדיקות החלופות ללביא, ותוכניות הפיטורים ייעשו אך ורק בעצה אחת ובהסכמתם של נציגי הארגון הארצי של העובדים וההסתדרות" — דברים אלה אמר בסוף השבוע מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר בשיחה שקיים בבית הועה"פ ביוזמתו, עם ראשי הארגון הארצי של עובדי התעשייה האווירית בראשותו של יעקב שפי.

הפגנה מול משרד הבטחון

ביום שישי, שהוא יום חופש בתעשייה האווירית, הופיעו אלפי עובדים להפגנה מול משרד הבטחון בקריה תל־אביב.

אנשי ועד עובדי התעשיה האווירית שתיכננו הפגנה של 100 איש, הופתעו לראות 3000 מחבריהם מצטופפים מול גדרות משרד הבטחון.

"פועלי התעשיה האווירית הפגינו ברגליהם נגד השמועות שאנשי הוועד מבריחים אותם באיומים לבוא להפגנות. רובם הגיעו בריכבם הפרטי" אמר לכתב עתי"ם יעקב שפי, יו"ר עובדי התעשיה האווירית.

כוחות גדולים של המשטרה ומשמר הגבול התייצבו מול המפגינים אולם ההפגנה עברה בשקט לבד מכמה רגעים שבהם התחממה האווירה לאחר שמפגינים בודדים זרקו אבנים על צוות טלוויזיה שהתמקם על גג ביתן השמירה בכניסה למחנה. אולם גם התפרצות זו חלפה מהר ללא התערבות המשטרה.

הכינו בקבוקי מולוטוב

נסים כהן, יו"ר ועד עובדי התעשיה האווירית אמר לכתב עתי"ם כי הבעייה הדחופה כיום היא באגף הנדסת הייצור של ה"לביא". פועלי אגף זה עומדים להיות הראשונים בין המפוטרים לכן הם גם הקיצוניים ביותר.

הוא ציין כי קבוצת האנשים שהכינה בקבוקי מולוטוב בכוונה לשרוף את ההנגרים במקרה של פיטורים, שייכת לעובדים באגף זה.

שר־ההגנה האמריקני, כספר וויינברגר, אישר בכתב לישראל שורה של צעדים אמריקנים האמורים לפצותה על נטישת פרוייקט ה"לביא" — על כך הודיע אור ליום ו' פקיד בכיר בוושינגטון, שביקש לשמור על עילום שמו.

במכתב לשר הבטחון, יצחק רבין, מודיע וויינברגר כי ממשלת ארה"ב אישרה לשנים 1988 ו־1989 הגדלה בשיעור מאה מיליון דולר של הסיוע הצבאי אשר ישראל מורשה להוציאו בגבולותיה. כן הובטח לישראל כי במשך שנתיים נוספות היא תוכל לחייב חברות אמריקניות שמהן היא רוכשת ציוד צבאי להעסיק קבלני־משנה ישראליים בסכום שלא יעלה על 150 מיליון דולר.

"מעריב" יפצה את גדעון ספירו על מאמר הכולל לשון הרע נגדו

השופטת: זכאי אדם בעל דעות קיצוניות, שעיתון לא יציג אותן כקיצוניות משהן באמת

העיתון מעריב והעיתונאי יהושע ביצור ישלמו פיצוי של 10,000 שקל ו־5000 שקל הוצאות משפט, לגדעון ספירו. כך פסק בסוף השבוע בית משפט השלום בירושלים, לאחר שקבע כי במאמר על גדעון ספירו, שפורסם בעיתון לפני כשלוש שנים, יש לשון הרע. ביצור, פרסם מאמר פובליציסטי בדצמבר 1984. בו נאמר, שספירו מנהל תעמולה ארסית נגד המדיניות הרשמית של ישראל והטפותיו הקנאיות גדלו תמיד בזכות עמודות אש"ף. העיתונאי הביע תמיהה, כיצד מעסיקים אדם בעל דעות קיצוניות כשל ספירו בתפקיד בכיר במשרד ההסברה.

ספירו ביקש לפרסם מאמר נגדי באותו עמוד ובאותו גודל בו פורסם מאמרו של ביצור. "מעריב" דחה את בקשתו, והציע שספירו יכתוב מכתב קצר למערכת. ספירו סירב.

"מעריב" טען, כי עמדות מסוימות של ספירו, שהובאו במאמר הן זהות לעמדות אש"ף, ובכך הוכיחו את טענת האמת בפירסום, ומכאן שיש לדחות את התביעה. השופטת פסקה, כי "ההגינות העיתונאית היתה מחייבת, אישה לצטט אותן עמדות לגביהן מסכים ספירו עם אש"ף ולאפשר לקורא המאמר להסיק את מסקנותיו על בסיס אותן דעות שצוטטו".

השופטת פסקה עוד, כי במאמר היו מספר ניכר של קטעים הכוללים לשון־הרע ומבוססים על עובדות שלא הוכחו כנכונות.

"על ספירו עצמו ניתן ללמוד כי הוא בעל דעות קיצוניות, והוא עצמו מאשר זאת בעדותו", קבעה השופטת ומוסיפה "עם זאת, זכאי אדם בעל דעות קיצוניות, שעיתון לא יציג אותן כקיצוניות יותר משהן באמת, וזה מה שעשו הנתבעים במאמר. בעשותם כן, גרמו לנזק ולשנאה כלפי ספירו".

ביצור הגיב על פסק הדין ואמר, כי הוא עומד על נכונות הדברים שפרסם, והראייה לכך, גדעון ספירו עצמו הינו הראשון בתולדות המדינה, שפוטר מתפקידו ומשירות המדינה בכלל, על רקע הבעת והפצת עמדות עוינות למדינה, שמזוהות בעניינים מסוימים עם עמדות אויבינו המוצהרים.

(עתים)

יישא גוי אל גוי שש־בש

עזר ויצמן משחק שש־בש עם תושב ואדי ניסנס בחיפה. משמאל צופה ראש העיר, אריה גוראל. ויצמן היה אורח חיפה, סייר בשכונות ובמרכזי בידור, וסיים את הביקור בשתיית קפה במדרחוב. שהיתה מלוות בוויכוחים סוערים עם עוברים ושבים (צילום: פול מליונ)

פרס ייפגש החודש לשיחות באו"ם, עם שר החוץ הטורקי

טורקיה וישראל יקיימו החודש שיחות בדרג בכיר זו הפעם הראשונה מאז 1967. שרי־החוץ של שתי המדינות יפגשו במהלך דיוני עצרת האו"ם — זאת אמר שלשום מקור במשרד החוץ הטורקי.

ואהיט האלמוגלו מטורקיה ושמעון פרס ידונו כפי הנראה בקשרים הדו־צדדיים בין שתי המדינות ובמאמצים לכנס ועידת שלום בינלאומית למזרח־התיכון.

המפגש נערך בעקבות ביקורים בטורקיה של חוסיין מלך ירדן ושל שר־החוץ המצרי, עיסמת עבדל מגיד. שניהם ביקשו לגייס תמיכה בוועידת שלום, וקיימו דיונים עם נציגי טורקיה על הדרכים לשים קץ למלחמה בין איראן לעיראק.

מתח השתרר ביחסים בין טורקיה לישראל בעקבות מלחמת ששת הימים, וייצוג בשתי המדינות טרם הגיע לדרג של שגרירים.

תורכיה, חברה בברית־נאט"ו, תומכת בדרך כלל בעניין הערבי ורואה את אש"ף כנציג הלגיטימי של העם הפלשתיני.

(רויטר — עתים)

יוחאי בן־נון: מלשין מנע הטבעתה של אניית גירוש

שלוש פעולות של הפלי"ם (הפלגה הימית של הפלמ"ח) הוכשלו על ידי מלשין, שעבר בשירות הבריטים. אחת מהן היתה פעולת חבלה גדולה באניית־גירוש. דברים אלה סיפר אתמול האלוף במילואים, יוחאי בן־נון, בתכנית "עושים מדינה", בגלי צה"ל.

אלוף (מיל) בן־נון היה מפקד ה"חוליה", חוליית החבלה הימית, שקדמה לקומנדו הימי, שלפני 40 שנה פעלה בעיקר נגד הצי הבריטי, במחאה על מצור־המעפילים האלים.

הוא סיפר, שלאחר שהבריטים הידקו את השמירה על נמל חיפה, כתוצאה מלקחי החבלות הקודמות, בנו אנשיו מתקן מתוחכם. במושגי הימים ההם: מוקש־ימי מאולתר, שהוטמן בתוך המים ליד מוח התדלוק של המשחתות הבריטיות. אנשי ה"חוליה" נעזרו כעובדי הנמל, והצליחו להחדיר את המוקש אל נמל הנפט. המוקש צויד במתקן הפעלה מרחוק, והיה אמור להתפוצץ בעת התדלוק.

אולם יום אחד הבריטים הגיעו אל המקום המדוייק, צללו למים ומשו את המוקש בטרם הופעל. "זו היתה הלשנה", קבע בן־נון, שקיבל מדליית "גיבור ישראל", על מבצע הטבעת אניית הדגל המצרית "האמיר פארוק" בתש"ח, ולימים מפקד חיל הים.

יוחאי בן־נון אמר, שזהותו של המלשין ידועה, אך מעולם לא נוסמו החשדות נגדו. הוא סירב לגלות את זהותו של המלשין, שמת בינתיים. "כי משפחתו וילדיו אינם אשמים במעשה..."

(עתים)

היועצת של שמיר לענייני מעמד האשה תפוטר החודש

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

מלשכת ראש הממשלה נמסר ביום ו', כי לא ידוע על כוונה לסיים את תפקידיהם של ישראל פלג, מנהל לשכת העיתונות הממשלתית, ושל עמירם ניר, יועץ ראש הממשלה למלחמה בטרור.

נמסר, כי יש כוונה להפסיק את עבודתה של היועצת לענייני מעמד האשה, ד"ר ניצה שפירא־ליבאי המועסקת בחוזה מיוחד. על פי בקשתה, כך נמסר, היא קיבלה ארכה של עוד חודש לסיום תפקידה.

חיים גורי ומשה שמיר הם חתני פרס ישראל לסיפורת ולשירה לשנת 1987

המשורר חיים גורי והסופר משה שמיר נקבעו ע"י משרד החינוך והתרבות כחתני פרס ישראל בסיפורת ושירה לשנת תשמ"ח. שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, התקשר בסוף השבוע לחתני הפרס ובירכם בשם הממשלה על הישגיהם הספרותיים ועל זכייתם בפרס, בשנת ה־40 להקמת המדינה.

• על הענקת הפרס לגורי ולשמיר המליצה בפני השר ועדת שופטים מיוחדת, שכללה את פרופ' ישראל לוין (יו"ר), פרופ' יהודה פרידלנדר וד"ר ראובן קריץ, ובהשתתפות ד"ר דב גולדברגר, הממונה על פרסי ישראל במשרד החינוך והתרבות. ההמלצה נתקבלה בוועדה פה־אחד, ואושרה בהתאם לתקנון פרסי ישראל.

חבר השופטים קבע, כי המשורר חיים גורי ראוי לפרס ישראל "על שירתו המשתרעת על פני כ־40 שנות יצירה, והמצטיינת בעושרה הלירי, ברגישותה העמוקה, ביופיה הפואטי, בלשונה המקורית ובשפת־ציוריה רבת הפנים. שירתו שומרת על ייחודה בכל שלבי התפתחותה והתחדשותה המתמדת. היא נעה בין קוטב ה"אנחנו" של דור המאבק והמלחמה לקוטב ה"אני", על תוויותיו האישיות הרקות, העמוקות והמקוריות".

חיים גורי נולד בארץ בספטמבר 1922. סיים את לימודיו בביה"ס החקלאי כדורי, ולאחר מכן שירת בפלמ"ח ויצא בשליחות ההגנה לאירופה. היה בין משתתפי המערכות בנגב בימי מלחמת השחרור. לאחר המלחמה למד באוניברסיטה העברית בירושלים ובסורבונה בפריס. מפרסם את שיריו משנת 1943, ומשתתף בקביעות בשירים וברשימות בעיתונות ובכתבי העת הספרותיים. נטל חלק בעשיית הסרטים "המכה ה־81", "הים האחרון", ועוד. בין ספרי שיריו וספרי הפרוזה הידועים שכתב: פרחי אש, עד עלות השחר, שירי חותם, שושנת רוחות, תנועה למגע, מראות גיחזי, עד קו הנשר, איומה, מחברות אלול, מול תא הזכוכית, דפים ירושלמיים, עיסקת השוקולד, הספר המשוגע ועוד.

"בהמלצה על בחירתו של משה שמיר כחתן לפרס ישראל קובעים השופטים, יצירתו של משה שמיר מצטיינת בריבוי פניה, בעומק החדירה לנבכי אדם, דור ואומה, בהווה ובעבר, ביכולת אפית רבת־היקף. בעושר לשוני המתחדש ומתגוון ובמתן ביטוי לחוויות קולקטיביות של אומה מתחדשת הבונה את עצמה ומדינתה".

משה שמיר נולד בשנת 1921 בצפת. בוגר גימנסיה הרצליה בתל־אביב. בשנים 1941־1947 היה חבר קיבוץ משמר העמק ואיש הפלמ"ח. בימי מלחמת השחרור יסד וערך את "במחנה". הרומן הראשון שלו, "הוא הלך בשדות", הופיע בשנת 1948. שמיר יסד כתבי־עת ספרותיים וערך מדורים ספרותיים בעיתונים. מכלול יצירתו הספרותית מונה כיום 10 רומנים: במו ידיו, מלך בשר ודם, כבשת הרש, הינומת הכלה ועוד. ארבעה קבצי סיפורים: נשים מחכות בחוץ, החוט המשולש, מאגרות לוי. וילקוט סיפורים: 18 מחזות, שרובם הוצגו בארץ ובחו"ל: בית הלל, ליל סופה, מלחמת בני אור, בית במצב טוב, עד אור הבוקר ועוד. תסריטי קולנוע וטלוויזיה: פרקי אליק, הבחור מפאדוכה ואחרים. ספריו תורגמו לאנגלית, רוסית, איטלקית, ספרדית, פולנית, גרמנית ועוד.

פרס ישראל יוענק לגורי ולשמיר בטקס ממלכתי, ביום העצמאות ה־40 למדינה בירושלים.

(עתים)

האפיפיור בפגישה עם מנהיגים יהודים:

ליהודים זכות לבית לאומי כמו לכל עם אחר – וגם לפלשתינים

"פיוס ה־12 פעל ברצינות וביעילות לסייע ליהודים במלחה"ע השנייה"

האפיפיור מברך אתמול את הקהל הרב ברחובות ניו אורלינס (צילום: איי.פי)

מאת דליה רפאל, כתבתנו בארה"ב

וושינגטון. — "ההיסטוריה תוכיח בבהירות ובאופן משכנע, עד כמה עמוקים היו רגשותיו של פיוס הי"ב ביחס לטרגדיה היהודית. ועד כמה פעל ברצינות וביעילות לסייע להם בתקופת מלחה"ע הב'" — אמר במיאמי האפיפיור יוחנן פאולוס, לכ־160 מנהיגים יהודיים.

במפגש, שנערך ביום השני לביקורו של האפיפיור בארה"ב. הוא הביע תמיכה במחקר משותף יהודי־קתולי "על הניסיון האכזרי והבלתי־אנושי של הנאצים להשמיד את העם היהודי באירופה", וזכה לתשואות רמות.

עוד אמר האפיפיור, ש"אחרי ההשמדה הטראגית החל העם היהודי בתקופה חדשה בהיסטוריה שלו, יש ליהודים זכות לבית לאומי, כמו לכל אומה," אמר.

באותו הקשר כרך את הפלשתינאים ואמר, כי "מה שנאמר בעניין בית לאומי נכון גם לגבי העם הפלשתינאי, שרבים כל־כך ממנו מחוסרי־בית ופליטים".

שתי נקודות בלטו בהיעדרן מדברי האפיפיור. האחת — פגישתו עם נשיא אוסטריה, קורט ואלדהיים לשאלת כינון יחסים דיפלומטיים בין הוואתיקן לישראל, המעסיקה גם את יהדות ארה"ב ונחשבת לשאלת מבחן להוכחת כוונות הותיקן כלפי היהדות וישראל.

המנהיגים היהודיים שנפגשו עם האפיפיור העדיפו להמעיט בערכם של חילוקי הדעות, "זו התחלה טובה, התחלה מרגשת", אמרו לאחר הפגישה. ברט לווינסון, יו"ר הליגה נגד השמצה, אמר ש"החל עידן חדש ביחסים היהודיים־קתוליים".

מחוץ לאולם בו נפגש האפיפיור עם המנהיגים היהודים הפגינו כתריסר יהודים, שנשאו כרזות בנוסח: "ערפאת, וולדהיים ומי אחריהם?"

האפיפיור סיים את דבריו במלים העבריות (ובמבטא פולני) "שלום שלום, שבת שלום, שנה־טובה וחתימה טובה".

משאל העם בקלדוניה החדשה יבטיח את שליטת הלבנים על המיעוט הקנקי

תנועת העצמאות של ילידי האי קוראת להחרים את המשאל, רוב תושבי האי הם מתיישבים צרפתים

מאת ארנון יפה, כתב "על המשמר" בצרפת

משאל עם על מתן הגדרה עצמית לאי הצרפתי קלדוניה החדשה באוקינוס השקט, מתנהל היום באווירת דיכוי המיעוט הקנקי השואף לעצמאות. אין מצפים שמשאל שיזמה ממשלת הימין המוד־צרפתית, יסתור את הסכסוך באי.

לחסידי השליטה הצרפתית, רובם מתיישבים לבנים, מובטח רוב מראש. מבין 84 אלף הבוחרים באי, רוב התושבים באי הם מתיישבים צרפתיים.

תנועת הקנקים למען העצמאות, "פלאנק", קראה להחרים את משאל העם. שיעור הנמנעות מהצבעה יצביע על כוחה האמיתית. כוחות המשטרה תוגברו והגבירו את אמצעי הדיכוי, והצבא הועמד בכוננות לקראת המשאל.

במהלך מערכת הבחירות אסרו השלטונות על הקנקים להפגין נגד המשאל. הממשלה הימנית תומכת בגלוי באינטרסים של הלבנים הצרפתים, וחידשה את הדיכוי הקולוניאלי באי. שוטרים פיזרו בברוטאליות הפגנות שקטות של חסידי העצמאות בכיכר המרכזית בבירה, נומאה. המפגינים שישבו בשקט נרמסו והוכו באלות. ראש ממשלת צרפת, שיראק, גנף בטלוויזיה על שהקרינה צילומים של הברוטאליות המשטרתית.

לעומת זאת הכוחות הצרפתיים איבטחו 30 אלף לבנים שהפגינו בעד השייכות לצרפת. הנשיא מיטראן עצמו הביע הסתייגות ממשאל העם כשיטה להנצחת השלטון הצרפתי באי.

בכמה אזורים בצפון ובדרום האי שולטת כבר החזית הקנקית לשחרור האי.

סוריה קוראת לפירוז גרעיני בים התיכון

לטקיה. — סוריה פתחה את המשחקים הים־תיכוניים בטכס מרשים, תוך כדי קריאה להבטיח שהאזור יהיה חופשי מנשק גרעיני.

השלום היה הנושא המרכזי בנאום שהשמיע הנשיא חאפז אסד ביום ו' בערב לקראת פתיחת המשחקים שיימשכו שבועיים בהשתתפות ספורטאים מ־18 מדינות.

"על הים התיכון להיות אזור חופשי מכלי נשק גרעיניים", סיסמה זו הופיעה על לוח התוצאות, לאחר שחיילים סורים וילדים הציגו את זוועות המלחמה הגרעינית, כשהם מעמידים פני הרוגים במלחמה.

(רויטר עתים)

הים התיכון בסכנת הרעלה

אתונה. — סכנה נשקפת לים־התיכון ולאזורים מסביב לו, אם לא ייעשה דבר כדי להצילם מהצטברות פחמנים ומוצרים רעילים אחרים — לדעה זו הגיעו המשתתפים בוועידה החמישית ל"גיבוש תכנית פעולה לים־התיכון" הנערכת באתונה בחסות האו"ם.

17 מבין 18 המדינות הגובלות עם הים התיכון והחברות בארגון, אישרו טיוטה של המלצות לא מחייבות, שמטרתן להבהיר לתושבים מה גודלה הסכנה.

מדי שנה נשפכות לים התיכון 120,000 טונות שמנים מינרליים, 60,000 טונות דטרגנטים, 10 טונות כספית, 2,400 טונות כרום. לפי ריווחים שנתקבלו בוועידה, 85 אחוז ממי הביוב של 120 הערים החשובות ביותר בקרבת הים התיכון לא זוכים לטיהור לפני שהם מוזרמים לים.

לוועידה נמסר, כי המצב עלול להחמיר עד שנת 2025. עד אז יגדל מספר התושבים באגן הים תיכוני כ־200 מיליון נפש ויגיע ל־550 מיליון.

(רויטר עתים)

כנס "המגשימים" בדרום אמריקה

בואנוס איירס — השבוע ייערך בארגנטינה הכנס הראשון של תנועת המגשימים בדרום אמריקה.

בכנס ישתתפו נציגים מארגנטינה, ברזיל, אורוגוואי, צ'ילה, פרו ופרגוואי, והוא יוקדש לבירור משמעות האידאל שמאחורי תנועת המגשימים — קיום ציוני של כל יהודי בארץ ישראל.

אין הסכמה במועצת הביטחון על תגובה להפצצת חיל האוויר

ניו־יורק. — המדינות החברות במועצת הביטחון לא הצליחו להגיע לידי הסכמה בעניין התגובה להפצצת מחנה הפליטים הפלשתיני עין אל־חילווה שבדרום־לבנון על ידי חיל־האוויר לפני שבוע, והפגזת האזור על־ידי צי הישראלי.

כאשר הנשיא התורן של מועצת הביטחון, נציג גאנה ג'יימס גבהה, ביקש לפרסם הודעה המגנת את ההתקפה הישראלית המביעה צער על מות קרבנות חפים מפשע, תוך התעלמות מהסתייגויות בריטניה וארה"ב, מחתה בריטניה והנשיא הודה, כי טרם הושג הסכם בעניין הנוסח.

המועצה תמשיך בדיוניה בנושא בשבוע הבא.

(רויטר — עתים)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 11.9.87

	יחידה	בנקנוטים – קניה	בנקנוטים – מכירה	העברות והמחאות – קניה	העברות והמחאות – מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.6676	1.6884	1.6767
דולר אמריקני	1	1.55	1.62	1.5851	1.6049	1.5938
מרק גרמני	1	0.86	0.90	0.8789	0.8899	0.8830
לירה סטרלינג	1	2.56	2.68	2.6091	2.6416	2.6266
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2622	0.2655	0.2638
ין יפני	100	1.09	1.14	1.1120	1.1258	1.1169
גילדן הולנדי	1	0.76	0.80	0.7800	0.7897	0.7842
פרנק שווייצרי	1	1.04	1.09	1.0624	1.0757	1.0672
כתר שבדי	1	0.24	0.26	0.2492	0.2523	0.2504
כתר נורווגי	1	0.23	0.25	0.2390	0.2420	0.2404
כתר דני	1	0.22	0.23	0.2267	0.2295	0.2280
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3616	0.3661	0.3636
דולר קנדי	1	1.18	1.24	1.2013	1.2163	1.2093
דולר אוסטרלי	1	1.12	1.20	1.1561	1.1705	1.1623
ראנד דר' אפריקני	1	0.47	0.79	0.7781	0.7878	0.7823
פרנק בלגי	10	0.41	0.44	0.4228	0.4281	0.4246
שילינג אוסטרי	10	1.23	1.28	1.2479	1.2634	1.2546
לירה איטלקית	1,000	1.19	1.26	1.2119	1.2271	1.2174

מזכיר או"ם משוחח בטהרן אך ההפגזות נמשכו אתמול

מרכז דארם. — מזכיר האו"ם, פרז דה קוואייר, ניהל בשבת שיחות עם שר החוץ האיראני עלי אכבאר ולאיתי, ונפגש גם עם ראש ממשלת איראן, חוסיין מוסבי.

דובר במרכז האו"ם בא לטהרן ביום ו', בשלב הראשון של סיור על פי הוראת מועצת הביטחון מן ה־20 ביולי. החלטת המועצה, שנתקבלה פה אחד, קראה למזכ"ל האו"ם לפעול להפסקת אש מיידית במלחמת המפרץ הפרסי.

המזכ"ל עומד לצאת מטהרן לבגדד הערב או מחר.

כשעה שהתנהלו השיחות בטהרן, האשימו עיראק ואיראן זו את זו בהפרת הפסקת האש הבלתי רשמית, שעליה הוסכם למשך התקופה שבה ישהה פרז דה קוואייר באזור. עיראק הודיעה, כי איראן ממשיכה להפגיז יישובי גבול גם בשעות לפני הצהרים של השבת — וזאת לאחר ש־36 בני אדם נהרגו ו־157 נפצעו בהפגזות איראניות ביום ה' בערב ובשעות הבוקר של יום ו'.

דובר בטהרן, לעומת זאת, הגדיר את ההודעות העיראקיות כ"בדיה מוחלטת". הוא טען כי איראן הפסיקה את "התקפת הגמול" שלה על מטרות כלכליות ותעשייתיות בעיראק מאז יום ה' — כאות לכבוד שהיא רוכשת למזכ"ל האו"ם.

סוכנות הידיעות האיראנית "איראנה" מסרה כי 13 אזרחים נהרגו או נפצעו כאשר ארטילריה עיראקית הפגיזה את עיר הגבול סאראראשט שבצפון מערב איראן. על עיר זו הונחתו הפגזות עיראקיות פעמים מספר בשבת.

(ע"ד. ע"צ)

הערכות בוושינגטון: משרד החוץ יסגור את משרדי אש"ף

מאת דליה רפאל, כתבתנו בוושינגטון

וושינגטון. — דובר משרד החוץ האמריקני, צ'רלס רדמן, הכחיש אתמול דיווחים על החלטה שקבל סגן השר וויטהד, לסגור את משרדי אש"ף בניו יורק ובוושינגטון. הוא הודה ש"העניין נשקל, אך עדיין לא התקבלה החלטה".

"נראה שהתהליך מתקדם בכיוון זה" אמר פקיד בממשל ל"על־המשמר". "שולץ חושש מהתנגשות עם ממשלות ערביות, אולם מעריך שאם לא ינקוט בעצמו בצעד זה, יעמוד בפני חקיקה חמורה יותר של הקונגרס, שתגרום כנראה גם לסילוקו של משקיף אש"ף מהאו"ם", הסביר הפקיד.

הצעת החוק של מנהיג הרוב הרפובליקני בסנאט, רוברט דולה, קוראת להכריז על אש"ף כארגון טרור. בתור שכזה לא יוכל להמשיך להחזיק במשרדיו או במשקיפו באו"ם.

שגריר ישראל בוושינגטון, משה ארד, חזר אתמול בנאום שנשא במועדון העיתונות הלאומי בוושינגטון על עמדת ישראל בעניין. הוא אמר שישראל "תקבל בברכה כל צעד שיינקט לצמצום יכולתם של משרדי אש"ף לעודד ולתמוך בטרור".

בסתיו חיין

פרנק סינטרה חזר לחופיע, ביום חמישי שר בקרנגי הול בניו־יורק (צילום: איי.פי)

חברת החשמל לישראל

אגף האספקה והאחסנה - מח' חקר שווקים ומכרזים, ת.ד. 10. חיפה 31000

מכרזים

החברה מזמינה בזה הצעות לייצור / אספקה / שרות כמפורט להלן:

מס' המכרז	הנושא
13890	התקשרות שנתית לאספקת נייר רגיש לאור
13942	אביזרים לקוי 161 ק"ו
13952	כבלי נחושת מתח גבוה עם בדוד פוליאטילן מוצלב
13955	מרכזת טלפונים אלקטרונית עבור משרדי החברה בירושלים
13957	מרכזת טלפונים אלקטרונית עבור משרדי החברה בנתניה
13958	תילי נחושת רכה עם מעטה P.U.C
13963	כבל נחושת מתח גבוה עם בדוד פוליאטילן מוצלב
13965	שנאים לרשת חלוקה עם בידוד שרף יצוק (אפוקסי)
13967	שנאים לרשת חלוקה עם בידוד שרף יצוק (אפוקסי)
13970	תילי נחושת שזורה

המועד האחרון להגשת הצעות למכרזים: הנ"ל הינו: 22.10.87

לקבלת טפסי המכרז ופרטים נוספים יש לפנות החל מחיום בשעות 09.00–13.00 למח' חקר שווקים ומכרזים בתחנת הכח חיפה, או בכתב לפי המען הרשום לעיל.

להצעה יש לצרף אישור על ניהול פנקסי חשבונות ורשומות מפקיד השומה או מרואה חשבון וכן אישור שנתי לעוסק מאגף המכס. — הצעה ללא אישורים ברי תוקף – לא תובא לדיון.

על ההצעות למכרזים הנ"ל להגיע עד למועדים המצוינים לעיל, שעה 13.30 למשרדנו בחיפה.

אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

על היום

13.9.8.87

מאת יורם נמרוד

„שתי העובדות – שהערבים מסרבים לשבת איתנו ומסרבים לדבר על שלום – הן נשק יקר בידי אובריי (אבא אבן) לקראת העצרת (או"ם), ומבחינה זו, לא כדאי להשמיטן מידינו".
מתוך מכתב של דיפלומט ישראלי למנכ"ל משרד החוץ, (25.7.1949.

הנשק היקר שבידי מדיניות־החוץ הישראלית, היכולת לתמרן לעמדות קיצוניות את הערבים בכלל ואת הפלשתינים בפרט, שוכלל והושחז במשך יובל שנים. עתה עובר נשק זה, בהדרגה ובתשלום גבוה, לידי אש"ף. לא רשעות לשמה, אלא חשש מפני הסף התחתון של הוויתורים שיידרשו, היה המניע למדיניות הישראלית.

„אליאס (ששון) אינו מעוניין בהצהרת שלום מצד הערבים — נאמר במכתב הנזכר — על מנת שהערבים לא יוכלו לצעוק בעצרת שהם מוכנים לדבר על שלום ושישראל אינה מוכנה לתרום משהו כדי להשיגו. אם כן, בעניין זה אנו מתמרנים ומסתובבים ומתחמקים". הדיפלומט הישראלי תיאר את המאמץ „ליצור רושם שיש מה לעשות ולתמרן כך שהוועדה (לפיוס) תחשוב שאפשרית התקדמות של ממש".

במהלך השנים הרבות של הסכסוך הבחינו מנהיגים ערבים רבים בטיבה של הטקטיקה הישראלית ואף ניסו להיחלץ מן המילכוד הנובע מפער בין כוונות לדיבורים. אך כורי הרשת היו חזקים מדי. הם חוזקו גם בקשרים ישירים בין מעצבי המדיניות של אסכולה מסויימת במדיניות־החוץ הישראלית לבין היסודות הקיצוניים בין הפלשתינים, הערבים והמוסלמים, כך נמשך הדבר מימי התיאום בין הש"י לבין המופתי ערב מלחמת השיחרור, דרך הקשר בין אמ"ן ל„אחים המוסלמים" בימי נאצר, ועד הסיוע למימשל של חומייני באיראן בעבר הקרוב.

מעולם לא היתה אסטרטגיה זו נחלתה של כלל המדינאות הישראלית. אך הצלחתה, מעצם טיבה, גרמה לדעיכתה של האסטרטגיה המנוגדת. זו ביקשה להסתמך על התמתנות היריב ולטפחה. מתוך הבנה למצוקותיו הממשיות היתה נכונות להתחשב בהסדרים רשמיים ובלתי־רשמיים. שכן הקיצוניות ערבית, עליה נסמכו בוחיהות הדעת דיפלומטים ישראלים, הולידה בפעולות הזוועה שלה מפלצת לא פחות אכזרית: קיצוניות יהודית שניזונה מיסודות ממשיים מאד. סבל, מתח, חרדות, כאב ושכול אינם סגולה רק לתישול עצמי וכושר עמידה.

הגיעו הדברים לידי כך, שבשני העשורים האחרונים ניכרת בצד הערבי נטייה גוברת והולכת לעשות שימוש בנשק הדיפלומטיה הישראלית. לעורר ולחשוף את הקיצוניות היהודית, כדי להביס את ישראל בזירה הבינלאומית. עוד יבוא יום ויתחרו בה במראית עין של דבקות באידאל השלום וההבנה בין העמים במשאת נפש. בו בזמן, יסמכו על אומרי הלאו הישראלים שיכשילו כל פשרה, ברור. אם וכאשר יקרה הדבר, ואפילו ראשיתו בתכסיס גלוי, תשתנה הדינאמיקה הפנימית בשני הצדדים, ובלבד שישתמשו באותו תכסיס. כלומר, ימשיכו בדברי שלום אפילו אינם אמת.

מהלך שהוכן בקפדנות

ככל הנראה, זהו פשר המהלך הנוכחי של ערפאת בז'נבה. מה שציפינו מכבר שיקרה, והסימנים להכנתו הקפדנית דווחו בעיתון זה, כבר קרה. המנהיג הפלשתיני הבכיר הודיע ברבים, בגלוי, מעל במה בינלאומית מוכרת, על נכונות למשא־ומתן עם ישראל. הרגש בהצעה לדיון הוא על ה„העדפות הפרוצידוראליות של שמיר, ולא של פרס. ספק אם הדבר מתמס את ליבו של שמיר. אך אין ספק שלא הופתע. המהלך, כאמור, הוכן בקפדנות ודווח ובאופן בלעדי, כמדומני, מעטו של עמיתי פנחס ענברי ומעטי שלי, ב„על המשמר". ולא מדובר על המסר שהביא, או לא הביא

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אונטר

ראש אש"ף חצה את הקו

בצד הערבי גוברת הנטיה לעשות שימוש בנשק הדיפלומטיה הישראלית: לחשוף את קיצוניות ישראל כדי להביסה בזירה הבינ"ל. פסילת הצעת ערפאת עלולה להכניס את ישראל למילכוד

ח"כ ביטון, אלא בדברים שנאמרו מעל הבמה, ואושרו על־ידי הדובר הרשמי של אש"ף: נכונות להשתתף בוועידה עם ישראל, בצד פלשתינים אחרים, ולא כמייצגים יחידים. בסיס הוועידה צריך לכלול, לפי אמירה מפורשת, את החלטות מועצת הביטחון מס' 242 ו־338. וכי מי ימנע מהם להזכיר החלטות אחרות של ארגון האו"ם?

כפי שנראים הדברים עתה (בוקר של יום ו'), אכן, טירפד המנהיג הבכיר של הפלשתינים, יאסר ערפאת, את המהלך של שר־החוץ הישראלי, לכונן ועידה בינלאומית בלי אש"ף. ממש כך טירפד לפני עשר שנים נשיא מצרים מהלך של דיין לכונן ועידה בינלאומית דומה. ואין זה, כמובן, הדמיון היחיד בין שני הארועים. ערפאת הודיע בברורות, שהוא מוכן להשלים עם מדינת ישראל ולדון ישירות על הסכם במסגרת החלטות האו"ם. ערפאת כלכל את מהלכיו כך, שאם תתמיד ממשלת ישראל לפסול הצעה זו באחרות שאינה אופיינית לה, אם תעצום עיניה מלראות בה חידוש, בעוד הוא גלוי לעין כל, היא תיפול במילכוד שהוליך בעבר את הפלשתינים מתבוסה לתבוסה. מבחינתו, העניין אינו בין ישראל לאש"ף בלבד. את עיניו הוא נושא לתגובת הבית הלבן, החסרה, עדיין.

בעצם המהלך הנוכחי מעמיק ערפאת את הטריז שבין ישראל לארה"ב. מזה תריסר שנים, מאז נחתם „מזכר ההבנה" בין שר החוץ קיסינג'ר לבין ממשלת רבין (1.9.1975), יש מחוייבות אמריקנית להימנע משיתוף אש"ף בתהליך מדיני, „כל עוד אין אש"ף מכיר במדינת ישראל ומקבל את החלטות מועצת הביטחון מס' 242 ו־338". לפני שנה בדיוק, בספטמבר, הודיע ערפאת הודעה מעורפלת קמעה, שהשתמע ממנה מילוי התנאים האמריקנים. ברוחק, הצליחה המדינאות הישראלית להיחלץ, ושכנעה את האמריקנים, כפי שהודיעו הללו, שאין הודעתו מספקת. השאלה היא אם הסדק הצר שהותיר ערפאת הפעם, בהטילו שליחות על איש כבר־פה ומנודה בעמו, ישמש שנית מפלט לאמריקנים שאינם רוצים שיג ושיח עמו.

ערפאת היה ונשאר אויב, והוא עומד בראש אומה, כפי שמנהיגים רבים עמדו, בראש אומות לפני שהיו ראשי מדינות. לא כולם היו כמותו, לא כולם שרכו דרכם מעלה באמצעות טרור כלפי בני עמם שלהם. (מבחינת הלגיטימציה של ערפאת, זו מכשלתו העיקרית, ולא מלחמתו בנו. תהיינה דרכיה נתעבות ככל שהן). ודאי שישראל יכלה לתמרן את הפלשתינים שיעמידו מתוכם מנהיגים שקורצו מחומר

ערפאת: מעמיק את הטריז שבין ישראל לארה"ב

אחר, אך היא עצמה בחרה בכלי האישים, על־ידי המדיניות של עידוד הקיצונים. דוגמה אחרונה, ובכל הנראה לא אקראית, היתה הפצצת צידון ערב הכינוס שהיה צפוי בז'נבה. כך הבינו את משמעותה פרשנים אחרים. עורך ה„ג'רוזלם פוסט" כתב: „הריגת טרוריסטים אחרים בלבנון תוך רחיקת המוני הפלשתינים ... לזרועות אבו נידאל אינה יכולה להיות ... כיעד ישראלי". אכן, יש יעדים ויש ... כפי שמצויים ישראלים כאלה ואחרים ...

כן, אבל...

ישראל יכולה להתעקש ... שאין חידוש בדברי ערפאת. כך ...

(המשך בעמוד [illegible])

מכתבים לידיד

חידוש או תחבולה

ידיו של ערפאת כבולות על־ידי שותפיו הקיצוניים. אפילו יעשה צעד אחד קדימה – ימהר למחרת היום לסגת שני צעדים אחורה. עדיין הוא רחוק מהתפנית שתאפשר דיונים

נפתלי היקר,

יאסר ערפאת עושה כותרות. אם לכך התכוון, הרי פעילותו האחרונה בז'נבה הוכתרה בהצלחה רבה. הוא ממש אמן ביחסי ציבור. במסיבת העיתונאים בישר על נכונותו לנהל משא־ומתן על בסיס החלטות מועצת הבטחון 242 ו־338 ומיד נמצאו פרשנים שיצאו מגדרם, כדי לבשר על התפנית בעמדותיו של אש"ף. משום־מה לא שמו לב, כי ערפאת הוסיף גם „כל החלטות האו"ם", כלומר כל אותן החלטות אנטי־ישראליות, שבהן ישנה גם ההחלטה על החלוקה, וגם זו המגדירה את הציונות כגזענות. אכן שום „תפנית" ושום חידוש.

ואקט הספקטאקולרי השני — אותם נשיקות וחיבוקים בין ערפאת לבין ארבעה חברי־הכנסת הישראליים. מי שאינו יודע את זהותם הפוליטית של חברי הכנסת הללו יכול היה להתרשם כאילו הגיעו ימות המשיח — נציגים מוסמכים של ישראל והעם הפלשתיני עלו על מסלול השלום. אבל זו היתה הצגה בלבד. נציגי רק"ח ו„המתקדמת" מייצגים שוליים קיצוניים בישראל. והם חיבקו את ערפאת מזמן. הם אינם זקוקים לנהל משא־ומתן עם ערפאת, שכן הם מתיישרים על־פי מצעו של אש"ף.

ואז באה המערכה השלישית, השיא בדראמה הז'נבית: פגישה לילית של ערפאת עם ח"כ צ'רלי ביטון ודוד איש־שלום, והללו מקבלים מידי ערפאת מסר ליצחק שמיר ולשמעון פרס. ושוב מתפרסמות כותרות שמנות על נכונותו של ערפאת לנהל שיחות ישירות עם ראשי השלטון הישראלי. הוא זונח את הוועידה הבינלאומית, אינו זקוק גם למדינות ערב ולא למעצמות גדולות. הוא יתייצב אצל שמיר (ופרס) וידבר איתם על פתרון הסכסוך ובעיקר על פתרון הבעיה הפלשתינית. שליחו של ערפאת, צ'רלי ביטון, לא הספיק לנחות בארץ וכבר באו הכחשות של דוברי אש"ף בטוניס ובקהיר — לא רובים ולא יעף. אש"ף אינו מתכוון כלל לנהל שיחות ישירות עם ישראל.

אכן, מי שזכרונו אינו קצר יכול היה לנחש מראש, כי תבוא הכחשה כזאת. במשך שנים כל הכרזה מתונה למראית־עין מצד דוברי אש"ף מוכחשת כעבור 24 שעות. אך נניח, כי ערפאת באמת ובתמים דבק באותה גירסה של „שיחות ישירות" עם ישראל. מה התועלת בהן נניח שערפאת, אשר ביקר אצל נשיא רומניה צ'אושסקו יומיים לפני בואו של שמיר לבוקרשט, נרמז על־ידי נשיא רומניה, כי כדאי לו לנסות תרגיל כזה עם שמיר, המתנגד לוועידה הבינלאומית. ערפאת ידע מראש, כי שמיר לא ידבר עימו ויתעלם מפנייתו או אז הרווח התקשורתי והתדמיתי יהיה כולו לצידו של ערפאת. הוא יוכל לטעון בכל בירות העולם: ראו עד היכן הרחקתי־לכת במתינות, אך נדחיתי על־ידי ממשלת ישראל. אש"ף מוצג כנציגו הלגיטימי הבלעדי של העם הפלשתיני, ואמנם במציאות הקיימת (והשלטון הישראלי מחזק את הטיעון הזה כאשר הוא מונע כל פעילות בגדה שיכולה להביא ליצירת מנהיגות פלשתינית שפויה יותר) אין כתובת אלטרנטיבית למשא־ומתן עם הפלשתינים. אך אש"ף הנתון בסתירותיו הפנימיות אינו יכול לשמש פרטנר לשיחות. לא רק עם ממשלת ישראל, אלא אף עם הגורמים היוניים בציבור הישראלי. עליו למלא אחר תנאים בסיסיים כדי שיימצאו חוגים ישראליים שירצו לדבר עימו. אלה אינם תנאים מוקדמים להסדר עצמו. המשא־ומתן, משיתחיל, חייב להיות משוחרר מכל תנאי מוקדם. כל צד יוכל להציג את תוכניתו להסדר. אך קיימים תנאים לעצם האפשרות של פתיחת הדיאלוג. הם ידועים מזמן, ולא ניתן לשנותם. בשורה ראשונה: הצהרה ברורה וגלויה על הפסקת הטרור, על הפסקת המאבק המזוין, וכן בזמן הכרה בהחלטות 242 ו־338 כבסיס למשא־ומתן. ברור מאליו, כי הפסקת פעולות האלימות מצד אש"ף תביא גם להפסקת הפעולות הצבאיות של ישראל נגד המחבלים.

אומרים לי, כי אין צורך בהכרזה כזאת, שכן ברגע שערפאת יישב ליד שולחן הדיונים ממילא יחדלו אנשיו מן הפיגועים. צריך לזכור, כי בלי אקט דרמאטי נוסח הכרזת סאדאת בזמנו, „לא עוד מלחמה" — לא תימצא כתובת ישראלית לשיחות עם ערפאת. אני מניח, כי גם אחרי הכרזה כזאת עדיין יהיו גורמים פוליטיים רבי־השפעה בישראל שיסרבו לשבת עם אש"ף. הליכוד אומר היום, כי לעולם לא יראה בערפאת פרטנר לשיחות, וחלקים גדולים של מפלגת העבודה דוגלים באותה גישה, להוציא את עזר וייצמן ומספר יונים במפלגה זו.

ברגע שנכתבות שורות אלה לא ברור כלל מה הביא עימו ח"כ צ'רלי ביטון מז'נבה. ברור, כי לא מדובר ב„שדר", שום דבר בכתב, אלא מסר בעל־פה, שתוכנו מעורפל. זהו מצב שבו דוברי אש"ף יכולים בכל רגע להכחיש את המסר. אם יש בו איזו חריגה משמעותית מעמדות הארגון, כפי שנקבעו בוועידתו האחרונה בשנים, ואמנם, עניין השיחות הישירות הוכחש מיד על־ידי דובר אש"ף — והוחשב כמובן — שאמר כי לא יהיו שום שיחות ישירות עם ישראל. אש"ף דבק בקיום הוועידה הבינלאומית בהשתתפותו ובהשתתפות כל המעצמות הגדולות. איני רוצה להתיימר להשערות על אודות שלושת הסעיפים העולים כמסר זה, שכן אין טעם לבנות תחזיות על סמך דברים העלולים להשתנות מדי רגע. מכל מקום, אם יש בהם משום הצגת תנאים מצד אש"ף, הרי אין בכך משום חידוש.

אם שמיר ופרס יעמדו על סירובם להיפגש עם צ'רלי ביטון, כפי שנמסר מלשכותיהם, הרי זהו מהלך מגוחך. צ'רלי ביטון איננו „אזיכ", אף שהוא מייצג מפלגה שרעיונותיה אינן מקובלות על־ידי הרוב המכריע בציבור הישראלי. הוא אינו זקוק „להכרה" מצד גורם ממשלתי ישראלי. שכן הכרתו באה לו מאותם בוחרים ששלחו אותו לכנסת ישראל. למה לא להקשיב לדבריו, למה לא לדעת מהו המסר של ערפאת? מה הפחד מפני המידע? הרי „המגע" עם צ'רלי ביטון אין פירושו תחילת המשא־ומתן עם ערפאת. אם יתברר, כי במסר זה אכן יש הצעות חדשות, אם ערפאת העביר למשל הצהרה בדבר הפסקת הטרור, הרי שנימצא במצב חדש. ערפאת הנוטש את דרך הטרור לא יהיה פסול למשא־ומתן.

אך בינתיים נראה, כי יש כאן הרבה מן האספקט התעמולתי ומעט מאוד אם בכלל, מן השינוי במדיניות של אש"ף. ידיו של ערפאת כבולות על־ידי שותפיו הקיצוניים בארגונו. אפילו יעשה צעד אחד קדימה, ימהר למחרת היום לסגת שני צעדים אחורה. עדיין הוא רחוק מאותה תפנית שיש בכוחה להפוך את אש"ף לנציג הצד הפלשתיני לא רק על־פי הצהרות אלא בפועל, כמי שמוכשר לשבת בצד ישראל ליד שולחן הדיונים.

שלך בידידות,
[illegible]

יש על מה לדבר (ויש עם מי)

אש"ף מסוגל ללכת לקראת ישראל יותר מירדן משום שהוא בעל הבעיה ואינו זקוק לגיבויים ● כמו סאדאת, מפנה ערפאת את עיניו לא ל„עבודה" – שרוצה אבל לא יכולה – אלא לליכוד, שיכול. האם הוא גם רוצה?

מאת פנחס ענברי

ההתפתחויות המדיניות בז'נבה מוכיחות לכל מי שמוכן להתבונן במציאות בעין מפוכחת, כי יש עם מי ויש על מה לדבר. הכתובת למשא־ומתן הוא אש"ף הנושא: קונפדרציה ישראלית־פלשתינית. נוסחה כל־כך פשוטה קשה להעלות על הדעת — דווקא בגלל זה גדול החשש כי ההזדמנות תוחמץ.

תגובתו של ד"ר יוסי ביילין על הודעותיו האחרונות של ערפאת מגבירה את התחושה, כאילו בשנת 1977 היתה בירושלים ממשלת מערך — יוזמת סאדאת והשלום עם מצרים לא היו באים לעולם. לדרוש מאש"ף להתפרק מנשקו, שבוע אחרי התקפה לא כל־כך מוכנת על בסיסו בצידון, ואת בתגובה על התחלת הכרה פלשתינית בהחלטות 242 ו־338, יש בה כדי לרפות ידיים במחנה הפלשתיני, ויש להניח כי לא לכך התכוון ד"ר ביילין, שהוא מוחלט שוחר שלום, ובהחלט מצפה בקוצר־רוח ליום פתיחת המשא־ומתן עם הפלשתינים.

הבעיה היא שמפלגת העבודה כובלת את עצמה מנהיגיה בתוכנית אלון ואיננה מאפשרת למתנגדי התוכנית, כמו פרס וייצמן וטמיר, לצאת בגלוי עם תוכנית הקונפדרציה, שהיא המכנה המשותף בינם לבין ערפאת. אין זה מקרה שערפאת נקט את הצעד החיובי החדש תוך כדי התקפה על תוכנית אלון. לפיכך, ערפאת לא כיוון את הצהרותיו אל שמעון פרס, אלא אל שמיר. ערפאת יודע כי מפלגת העבודה, חרף רצונה הטוב, איננה מסוגלת להנהיג את התהליך המדיני ולאר תעשה דבר בלי הכשר מן הליכוד.

מדינה דו־לאומית

האיתותים הראשונים הגיעו מיד לאחר המועצה הלאומית באלג'יריה: ערפאת דיבר על כינון מדינה דו־לאומית. בישראל נטו לקשור את הכרזתו עם הדגם הפסול בעיני ישראל של מדינה חילונית־דמוקרטית, אבל היה צריך לשים לב להבדל — מדינה דו־לאומית אינה חילונית־דמוקרטית, אלא להיפך — היא לאומית. בעוד המדינה החילונית־דמוקרטית איננה מכירה בלאום הישראלי, הרי מדינה דו־לאומית, בעצם הגדרתה, מכירה בה. הדרך הקונפדרטיבית היא הטובה ביותר ליישום המדינה הדו־לאומית.

את הרצון להקים עם הישראלים מדינה משותפת אפשר להסביר בדרכים רבות, אבל בעיקרו של דבר צריך לזכור את מצבו של אש"ף בעקבות אותה מועצה לאומית. לאש"ף היו בעיות כמעט בכל העולם הערבי — בלבנון, בסוריה, בירדן, במצרים, בתוניס ובמרוקו. האכזבה מן האחים הערבים הגבירה אצל הפלשתינים את הנכונות ללכת ישירות אל ישראל, כדי לנסות לפתור עימה באופן ישיר את הבעיה הפלשתינית.

בעיקרו של דבר הפנייה של אש"ף אל ישראל נועדה להכשיל את המדיניות הירדנית הנוכחית, המעדיפה את ההבנות עם ישראל על פני שיתוף פעולה עם אש"ף.

מסר ברור

לפיכך, ההמשך להכרזה על מדינה דו־לאומית היה בהודעתו המפתיעה של חנא סניורה לרוץ לבחירות לעיריית ירושלים. המסר הפלשתיני לישראל היה ברור — והיה רק צריך לקרוא אותו נכון — כל מה שירדן מוכנה להציע — אש"ף יהיה מוכן להציע יותר. אם ירדן וישראל החליטו לחלק את ירושלים חלוקה פונקציונלית — אש"ף מוכן להשאיר את העיר מאוחדת כבירה דו־לאומית. ירדן מציעה לישראל הבנות חלקיות כהסדר ביניים, בלי משא־ומתן רשמי ובלי הכרה מלאה — אש"ף מוכן ללכת עם ישראל להסדר גלוי תוך הכרה מלאה, כדי לכונן קונפדרציה במולדת המשותפת. אש"ף מסוגל ללכת לקראת ישראל יותר מירדן, כי הוא „בעל הבעיה" ואיננו זקוק למערכת המסועפת של גיבויים, שלה זקוקה ירדן. וכמו סאדאת בשעתו, מפנה ערפאת את עיניו לא למפלגת העבודה, שרוצה אבל לא יכולה, אלא לליכוד, שיכול ללכת למשא־ומתן על קונפדרציה — אבל האם הוא רוצה?

הדעת היתה נותנת כי הליכוד יהיה מעוניין בשותפות עם ישראל על חשבון הפלשתינים. בעוד המערך יהיה מעוניין בשותפות עם הפלשתינים. שכן, בימי ישיבתו הממושכת של המערך באופוזיציה, התרקם דיאלוג בין יוני המערך לבין הציבוריות הפוליטית של תומכי אש"ף בשטחים — אבל למרבה ההפתעה לא כך קרה. אמנם, ראש הממשלה מטעם הליכוד, יצחק שמיר, תומך במדיניותו של שר־הבטחון מטעם מפלגת העבודה, יצחק רבין, של הנהגת קונדומיניון. אבל לשמיר, כך מתברר, יש גם שיקולים נוספים, והללו עשויים בהחלט לתת תוצאות בעקבות ביקורו ברומניה.

אימת לוי ושרון

שמיר יודע, כי מה שלא הצליחו לעשות דוד לוי ואריאל שרון, יעשו הגיל והתהליך הביולוגי. החבורה המקיפה את שמיר יש לה אינטרס ברור למנוע משני מתחריו של שמיר, לוי ושרון, לתפוס את הנהגת התנועה אחרי פרישתו של שמיר ואין זה מוגזם לקבוע, כי הם מעדיפים את המשך השותפות עם „העבודה" גם בקואליציות הבאות על פני קבלת עול מנהיגותם של לוי או שרון, אשר יקרבו את חירות לתחיה. החבורה הזאת מבקשת להכתיר על חירות את משה ארנס, „הפרופסור האינטליגנטי", כפי שלעג לו דוד לוי בוועידת חרות המפורסמת לפני יותר משנה. מי שרצה אישור מחדש לנחרצות שבה החבורה הזאת מתכוונת להתנגד לשרון, יכול היה לקבל אותו במאמרים הבוטים והחריפים שכתב בנו של מנחם בגין, בני בגין, בעת האחרונה, ובהם כינה את „מר שרון" שקרן והתרן בלתי־נלאה לראשות הממשלה וקבע פתרון מדיני, שהוא למרבה ההפתעה פרו־פלשתיני. ההפתעה אולי לא צריכה להיות כל כך גדולה אם בוחנים את מדיניותו בשטחים, כאשר היה שר־הביטחון. לא צריך להרחיק את העדות — אם שואלים את המנהיגות הפלשתינית בשטחים מתי היה טוב יותר וקל יותר, אצל רבין או אצל ארנס, דומה כי רק מעטים יגידו כי אצל רבין היה נוח יותר. ארנס נכנס למשרד־הביטחון אחרי תקופה קשה באמת — ניהול השטחים בידי שרון, ובבת אחת, עם היכנסו, הורגשה הרפיה ורווחה. השר רבין ממלא את בתי הכלא בעצירים מינהליים, בעוד ארנס, כך דומה, עשה תחרות סמויה עם וייצמן, אצל מי יהיו בתי־כלא ריקים יותר מן הסוג הזה של מעצרים.

המושג „יד קשה" היה תקף בעיקר לשתי תקופות — הימים הקשים באמת של השר שרון וימיו של רבין. מן ההיבט הזה, והוא בלבד, אפשר לומר כי ארנס היה יורשו של וייצמן, בעוד רבין היה יורשו של שרון, שאותו גם ליווה במלחמת לבנון. אבל חייבים לעשות צדק עם רבין ולהדגיש, כי בעניין התנחלויות של גוש אמונים היה כסלע האיתן, ואז נתן להן להשתולל, חרף צרימות מעטות, כמו פרשת סגירת החנויות הערביות בחברון, גם נכונותו של ארנס למצוא פתרון לבעיית איקרית ובירעם,

יורשו של וייצמן

אבל, כאשר חושבים במחנה שמיר במושגים של הכתרת ארנס ליורש — הרי צריך לשכוח מן האופציה הירדנית בכלל. ארנס, שלא כמו שמיר, גיבש תפיסה של כהיותו השר הממונה על ענייני הערבים בישראל, איננה מקרה, והיא שוב מדגימה את הקירבה בינו לבין וייצמן, בעל הרעיונות היונים.

הכתובת לעשיית שלום

ההבדל בין ארנס לרבין איננו רק בגלל מזג אחר ואופי אחר — אלא בעיקר בתפיסה הבסיסית, מי הם הכתובת לעשיית השלום. רבין רואה זאת בירדן, והוא ממלא את חלקו במדיניות המשותפת עימה. ארנס ראה בפלשתינים את השותף, והפסילה שהוא פוסל את ירדן איננה פראגמטית, אלא אידיאולוגית, כלומר, איננה ניתנת לשינוי. מבחינת ארנס, הוא רוצה למצוא פתרון לבעיה הפלשתינית במסגרת גבולות ארץ־ישראל השלמה. בהיותו איש חרות, הוא מדבר על סיפוח השטחים ואיננו נבהל מן הדגם של מדינה דו־לאומית. אבל אם בוחנים את רעיונותיו מן הצד הפלשתיני של המטבע, אפשר לגלות כי הרעיונות שהוא מביע אינם רחוקים מן הדגם של ד"ר סרי נוסייבה מאוניברסיטת ביר־זית.

אבל כמובן, מדינה דו־לאומית לפי הדגם הלבנוני, או הקפריסאי מלפני הפלישה התורכית, היא אסון לשני עמי הארץ, ויש להניח כי ארנס ועוזריו מודעים לכך. לפיכך, יש לצפות כי דווקא מתוכם עשויה לצמוח התמיכה בדגם המדינה הקונפדראטיבית — מדינה אחת משותפת לישראלים ולפלשתינים בתוך גבולות „ישראל הגדולה" או „פלשתין הגדולה". תומכי שמיר, הנרתעים ממנהיגותם של לוי או שרון, חייבים להתחיל לעיין בכובד ראש באופציה של הקונפדרציה ולנטוש את דרך הקונדומיניון. למרבה הפרדוכס, דווקא באופציה של הקונפדרציה הם עשויים להגדיל את בסיס ההבנה שלהם עם מפלגת

(המשך בעמוד 15)

מה המסר

הידיעות על איתותי השלום של ערפאת כלפי ישראל, מעוררות שאלות לגבי הגיבוי שיש או אין לערפאת במהלכיו האחרונים. צריך להמתין כדי לדעת מה בדיוק אמר ערפאת לאנשי השמאל הישראלים, שנועדו עימו בז'נבה, כדי לשפוט אם פעל ערפאת על דעת עצמו או שמהלכיו מעוגנים בהחלטות המוסדות המוסמכים של אש"ף.

דבר אחד ברור: לערפאת אין מנדט לוותר על הוועידה הבינלאומית ולפתוח במקומה בשיחות ישירות, שכן ההחלטה פה אחד ללכת לוועידה הזאת היתה אחת ההחלטות של המועצה הלאומית האחרונה באלג'יריה, ולפיכך, יש להטיל ספק, אם דבריו בעניין זה צוטטו כהלכה.

מה שיכול היה ערפאת לומר לאישים הישראלים, תוך גיבוי של המועצה הלאומית, ובעיקר הוועד הפועל של אש"ף, הוא שאש"ף מוכן להכיר בישראל, שכן היה זה הוועד־הפועל של אש"ף, אשר מיד לאחר ההודעה המשותפת של מובארק ופרס, הביע תמיכה בקריאתם לכנס ועידה מכינה לוועידה הבינלאומית, תוך איזכור שמה של ישראל כאחת המשתתפות.

ערפאת חזר על הנוסח הזה בהודעה המשותפת שהיתה לו עם נשיא רומניה ניקולאי צ'אושסקו, ואיזכור שמה של ישראל כזכאית להשתתף בוועידה המכינה הוא אשר הניע את צ'אושסקו לצאת בהודעה משותפת עם ערפאת. עד כה היו שיחותיהם מסתיימות ב„הודעה לעיתונות".

לפיכך, סביר להניח כי ערפאת הודיע על נכונותו לשוחח עם ישראל בוועידה המכינה. הוועידה המכינה שונה מן הוועידה הבינלאומית בכך, שבה דרג הייצוג אמור להיות נמוך, וזה יאפשר לייצג את הפלשתינים, לאו־דווקא באנשי אש"ף ממש, אלא ב„פלשתינים אותנטיים" שייבחרו מתוך השטחים, ואשר יכולים להיות מקובלים גם על ישראל.

גם נהלי המשא־ומתן בוועידה המכינה אינם נוקשים כנהלי הוועידה הכללית, והם יכולים לשמש צינור להידברות ישירה. אם כך, אמנם קשה להאמין שערפאת חרג מהחלטות המועצה הלאומית באלג'יריה. דבקותו בנוסח הוועידה המכינה מרמזת כי בפועל הוא מוכן להידברות ישירה עם ישראל. שתיפתח עם פלשתינים מן השטחים.

ירדן מודאגת מאוד מן ההתפתחות החדשה, והיא תנסה לגייס את העולם הערבי נגד היוזמות של ערפאת, כשם שהיתה הרוח החיה בגיבוש ההתנגדות להסכמי קמפ דיוויד. גם באש"ף לא הכל שבע־רצון מן המהלכים האלה, ואין להוציא מכלל אפשרות מאבק איתנים בתוך הארגון הפלשתיני. צריך לזכור כי ירדן החלה במגעים הישירים עם ישראל לפני ערפאת, ולא ברור כיצד תוכל לשכנע את מצרים או את מרוקו התומכות במגעים ישירים וגלויים עם ישראל לבלום את ערפאת.

פנחס ענברי

כן, לא, אולי

אולמרט: אני בעד תהליך שבו לאש"ף אין תפקיד ■ רפול: לזרוק אותה (את האיגרת) לאשפה ■ אלעזר גרנות: מי שמוכר כאויב לצורך מלחמה, צריך להיות מוכר כאויב לצורך עשיית שלום ■

מאת רונית מורגנשטרן

היה מסר מערפאת או לא היה, והיה אם תגיע פנייה רשמית, ישירה, למשל, בצורת איגרת, מאסר ערפאת אל ראש הממשלה — כיצד צריכה ישראל להגיב?

● יורם אר־דור, ליכוד: „לא ידוע לי שום דבר על כוונה של איגרת היפותטית כזאת. לדעתי אין מקום לשום מו"מ ושום שיחות עם ערפאת. לא מעניינים אותי מסריו של ערפאת. אנחנו מקבלים ממנו מסרים בדרך הטרור והרצח ולכן אנחנו צריכים להגיב במישור הזה — כלומר, לחסל את בסיסי המחבלים, כפי שאנחנו עושים".

● אהוד אולמרט, ליכוד: „אני בעד תהליך אחר, שבו לאש"ף ובוודאי לערפאת אין תפקיד. כך שמלכתחילה אני לא מתרגש מתרגילים של ערפאת. מה עוד שהוא לא עמד במבחן המינימלי שהעמידו האמריקנים, הוויתור מן הטרור וקבלת מפורשת של החלטות האו"ם 242 ו־338 בלבד כבסיס למו"מ. התרגיל היחיד בעונה הנוכחית הוא מכר, שערפאת בחר בח"כ ביטון כשליח משעמו. כלומר, אני רוצה לאמר שזה שבמאבק הנואש בין רק"ח לבין הרשימה המתקדמת לשלום ניצחה רק"ח, והנוסח לזה, עם כל כבוד לצ'רלי ביטון, העובדה שהוא התגשש עם ערפאת איננה הופכת את שליחותו לעניין בעל משמעות".

● מאיר וילנר, רק"ח: „ישראל משום לא רוצה בשלום וכל השאלות מיותרות, לא פרס ולא שמיר לא רוצים בשלום. מה שלא יעשו ומה שלא יקרה, משום לא רוצים במדינה פלשתינית. הם מוכנים להילחם עוד מאה שנה, שלא תהיה מדינה פלשתינית, ובלי מדינה פלשתינית לא יהיה שלום".

● רפאל איתן, התחיה: „היה אם תגיע איגרת רשמית מערפאת, לזרוק אותה ישר לאשפה, שום דיבור שום דיבורים עם אש"ף".

● עוזי ברעם, עבודה: „הדבר לא רציני, לי ועיין המסר מוכחש על־ידי ראש לשכתו של ערפאת, אז אינו רוצה להגיב על זה עכשיו. העניין צריך לבוא לדיון מפלגתי ולא הייתי רוצה להגיב בשלב זה".

● שושנה ארבלי־אלמוזלינו, עבודה: „אין מסר. צ'רלי ביטון אמר להעביר לו באמת. לגבי מפלגת העבודה יש עמדה ברורה לגבי אש"ף — אנחנו לא מנהלים מו"מ עם אש"ף, אם יצהיר אש"ף על הפסקת פעולות טרור או לא, אחרי, אנחנו עם אש"ף לא מנהלים מו"מ, ולי אין מה להוסיף על עמדה זו של מפלגת העבודה".

● יוסי אחימאיר, עוזרו של ראש הממשלה: „לא הייתי רוצה להתייחס לדברים היפותטיים. אינני יודע מה המסר של ערפאת, לא בדקתי את העניין. אני שואב את המידע מהעיתונות ולכן איני יכול להגיב ברצינות. אינני יודע מה הכוונה של ערפאת. אולי הוא רוצה בסוף־הכל להכניס אותנו למלכודת. צריך לראות אם זה רציני. אני לא יכול לעלות על עגלה כל עוד אינני יודע לאן מוביל אותה העגלה שלו".

● פרופ' יהושע פורת, שינוי: „דעתי היא אחת — אם אש"ף יכיר בישראל ויפסיק את פעולות הטרור, אז כמו גורם אחר הוא יהיה גוף כשר למו"מ".

● אלעזר גרנות, מפ"ם: „מי שמוכר כאויב לצורך מלחמה צריך להיות מוכר גם כאויב לצורך עשיית שלום. אם תהיה הודעה רשמית של ערפאת שהוא מוכן לשיחות השלום, או באופן עקרוני ישראל תוכל להודיע שהיא מוכנה להמיר כל תנאי של מלחמה לתנאים של שלום עם כל אויב. מפ"ם הציעה שלושה תנאים למו"מ עם אש"ף:

1) שהשיחות יהיו מבוססות על הכרה משותפת של שני הצדדים, שהסכסוך בין ישראל ומדינות ערב והבעיה הלאומית של הפלשתינים צריכים להיפתר רק בדרך של מו"מ וללא כוח צבאי.

2) שהמו"מ יכול להיות בין ממשלת ישראל ובין נציגים מוסמכים של הפלשתינים, על בסיס הכרה הדדית בזכות הגדרה עצמית של שני העמים.

3) התנאי לפתיחתו של מו"מ כזה הוא מו"מ על כל פעולות הטרור והאיבה, זהו התנאי החשוב ביותר — ישראל צריכה להודיע שבלא הפסקה של טרור ובמקביל של הפסקת פעולות התגמול מצידה, לא יהיה מו"מ.

אבל בעיקרון, כשמישהו מציע שלום — צריך להמיר את תנאי המלחמה בכל דרך של משא־ומתן, אפילו אם הוא יהיה קשה".

● יוסי שריד, ר"צ: „אני רוצה להבחין בין הפרסומים והגלויים לגבי ההצהרות של ערפאת לבין מה שאין ומה שיש במסר. לגבי הפרסומים הגלויים — השימוש הוא בנוסחאות ידועות. לא הבחנתי בחידוש. יש אולי שינויים קטנטנים, שעליהם אני מעיר, אבל איני רואה פריצת דרך. כבר אמרתי בעבר, שמבחינת פריצת הדרך אני כבר לא רואה את הדרך, השינוי היה מלווה בינתיים: קבלה של החלטות האו"ם היא נוסחה ידועה והיא בשימוש אש"ף כבר הרבה מאוד זמן.

„לגבי המסר של ערפאת — אינני יודע מה יש בו. גם מה שכתוב בעיתונים לא לגמרי ברור, והיה אם יש בשורה המוכנות לישראל לקיים מו"מ ישיר, על בסיס של הכרה הדדית והכרזות מצד אש"ף לחדול מהטרור למשך המו"מ — אני חושב שישראל צריכה להיענות בחיוב. כל מי שמזמין את ישראל למו"מ ישיר לשלום, ישראל צריכה להיענות להזמנתו בחיוב (מה יהיה עם ירדן? ירדן צריכה לעשות את החשבון לעצמה, ואנחנו לעצמנו). כשמציעים ועידה בינלאומית או אומרים כאן לא, רוצים מו"מ ישיר, אז כשמציעים מו"מ ישיר, נסרב? השיקוי זה לדבר עם הפלשתינים. מפלגת העבודה רואה את ירדן כפרטנר ראשון, אנחנו (ר"צ) רואים בפלשתינים פרטנר ראשון למו"מ, כי אנחנו רואים את הבעיה הפלשתינית כבעיה העיקרית, ולא לכל ליבו של הסכסוך. לכן אם הפלשתינים יזמינו אותנו למו"מ ויבטיחו הפסקת הטרור למשך המו"מ, אז נגיב להם — לא אנחנו הולכים לדבר עם ירדן".

תיאטרון

זרקור על התיאטרון לילדים ולנוער

בין שתי מנהלות

מאת ציפי שוחט

ה"תיאטרון לילדים ונוער" היה על המפה בעונה האחרונה. הוא הגיע לפתע לתודעת־הציבור. העיתונות הירבתה לעסוק בו ולדווח עליו. הדבר החל עם מינוייה של שוש אביגל למנכ"ל התיאטרון, מינוי שגרם לכמה גבות להתרומם והמשיך עם מלחמת המנכ"ליות, בשאביגל נתבקשה להשתחרר מתפקידה. בין לבין הופיעו גם כתבות סיקור על הצגות התיאטרון וביקורות.

ה"תיאטרון לילדים ונוער" פועל מזה 17 שנה ועושה עבודה ברוכה, כמעט אנונימית עד עתה. התיאטרון נוסע ברחבי הארץ ומביא את בשורת התיאטרון לילדי ישראל. יש הרואים בו את התשתית ליצירת קהל

אורנה פורת – מנכ"לית נכנסת

המינויים של התיאטראות הממוסדים. אחרים רואים בו חממה ליצירת תיאטרון מקורי. פנינה גרי, המנהלת האמנותית של התיאטרון אומרת: "מהתקופה שאני עובדת בתיאטרון ועד היום וזו העונה השביעית שלי, מתוך 46 מחזות שהוצגו — 37 הם מקוריים יש לנו סיפרייה של מחזות מקוריים שאפשר להתגאות בה".

במשך הזמן קפא התיאטרון על שמריו והתיישן. נשמעו תלונות שהגיעו בעיקר אל חוגים המקורבים לתיאטרון. דובר על חוסר חשיפה לתקשורת, על עבודה חובבנית, נסיעות מעייפות ושכר נמוך של העוסקים במלאכה. הציבור לא ידע — גם לא התעניין.

עידן חדש

בעונה החולפת הפשיר הקיפאון והתיאטרון החל לפעול כמו כל תיאטרון מיקצועי. הוא נחשף לביקורת, נבחרו מחזות עם השלכות חברתיות — חלקם עסק בנושאים שנויים במחלוקת. שחקנים וכו לחשיפה והתייחסות. "משהו זז בשנה האחרונה" אומר אריאל פורמן, שחקן ותיק העובר בתיאטרון עונה תשיעית. "הקיפאון הזה די מתסכל כשאתה תקוע בהפקה ואף אחד לא יודע ולא שומע עליך. כל זה היה נכון עד עכשיו. בשנה האחרונה, פתאום היו פרמיירות, הוזמנה ביקורת — התיאטרון הגיע לתודעת הציבור".

אמיר אורין — מבקר תיאטרון: "בעבר — המבקרים הוזמנו להצגה האחרונה, הנימוק: לא זקוקים לביקורת, רק השחקנים זקוקים לדוקומנט רשום. הצגה רצה לעיתים שנה — ורק אז זכתה להזמנת הביקורת. שנים רבות פעל התיאטרון כמו כלב־חוצות — שמתרוצץ בכל הארץ, פועל כנמצא מחוץ למסגרת. חלה ירידה הדרגתית באיכות האמנותית. בשנה שחלפה, נכנסה רוח חדשה לתיאטרון. נוצר, לדעתי, זעזוע חיובי. חלו שערוריות אמנותיות פוליטיות. זה סימן שמשהו זז. התיאטרון יצא מגדור אלמוניותו והפך לתופעה שמדברים בה".

ספטמבר 87 — התיאטרון נמצא בין שתי עונות. הגיעה העת לסיכומים. אולי אפילו להפקת לקחים.

במהלך התחקיר שעשיתי עלו שוב ושוב מילים כמו "עידן חדש" ו"תדמית חדשה", שהתחברו לתיאטרון בעונה החולפת. יחד עם זאת נטרקו טלפונים. היו שבחרו לדבר בעילום שם. הטונים הצורמים שליוו את "חילופי המנכ"ליות" הותירו כמה פצעים פתוחים. העונה שעברה החלה, כאמור, עם שוש אביגל והסתיימה עם אורנה פורת. למרות זאת היתה זו עונה מוצלחת לתיאטרון, אולי אפילו, מוצלחת מאוד. עשר הפקות חדשות (לעומת שלוש בעונה הקודמת) מהן 9 הפקות מקוריות. שמונה מחזות מתוכם נכתבו במהלך השנה. חלק ניכר מההצגות זכה לשיבחי הביקורת.

היתה גם פריצה בבחירת הרפרטואר. לא עוד כניעה לטעם המורים, אלא שימוש בחומר שיש בו חידוש מבחינת התוכן והביטוי התיאטרלי. הצגה כמו "הפיצוץ ברוח' אהלן" — שעוררה תגובות נסערות בציבור והצגה כמו "נחמן" המציגה את ביאליק באור חדש — הן דוגמאות טובות לכך. ב"נחמן" היו לא מעט קרבות בדרך להעלאת המחזה. להציג את המשורר הלאומי שלנו באור אחר שקול להנחת רגל גסה בקודש־הקודשים. מורים רבים התנגדו. דתיים התרחקו ממנה כמו מאש. עד היום שום ילד דתי לא ראה את ההצגה.

מספרת על כך לידיה חכמון, שחקנית ותיקה בתיאטרון: "המורים תפוסים באידיאה־פיקס. צריך מישהו בעל יכולת לעמוד מול המחנכים. ב"נחמן" מעמיד, כאילו, את המורה במיבחן של התמודדות עם רפוס חדש. אם שוש לא היתה נאבקת על ההצגה — ההצגה היתה יורדת. היה לה כוח לדבר ולשכנע. עד שוש לא היו מערערים על מוסדות־ארץ — לא ניסו לעשות פרובוקאציות כדי לא להעמיד את המורים בהיכון. בעבר, הרבה פעמים הפסקתי הצגות, כי המורות היו יושבות וסורגות או מדברות".

פעילות חינוכית

סיפור המורים חזר על עצמו גם עם הפעילות החינוכית. בעבר ליוו המדריכות החינוכיות את ההצגה שהגיעה לבית־הספר. הן היו נכנסות לכיתה לפני ההצגה, שוהות בבית־הספר בזמן ההצגה ומפעילות את הכיתה אחרי ההצגה. המורה נידרש למלא דף שמהווה את הערכתו כלפי המדריך. הדפים חולקו למורים על־ידי המדריכות עצמן. חלוקה בפועל של הדפים למורים היתה תלויה במצב הרוח של המדריכות. את עבודת המדריכות מתארת אסתר כהן, מדריכה ותיקה בתיאטרון: "לא היתה תוכנית מגובשת. הכל היה נתון לשיקול דעתנו. במנוחה היינו משוחחות על מה שאנו הולכות לעשות בכיתה".

לראשונה, בשנה שחלפה, החלו לעבוד בתיאטרון לפי תוכנית פעולה מתוכננת מראש. השיטה המפוצלת של פעילות חינוכית לפני ואחרי השיעורים ירדה ובמקומה הגיעו המדריכות כגוף עצמאי. היו תוכניות עצמאיות ותוכניות שצמודות להצגות. ההיצע, שהפעילות החינוכית הציעה לביה"ס, גדל. חידושים נוספים בתחום הפעילות החינוכית: הופעה כצבא, שיתוף בפרוייקטים גדולים של התיאטרון כמו פרוייקט שכונת־התקווה, שבוע־בית־שמש ומרתונים. למדריכות שמיספרן גדל מחמש ל־12 ניתנה, לראשונה, אפשרות לעבוד לפי חוזה. רזי אמיתי, שהיה רכז חינוכי בחצי־משרה עבר לעבוד במישרה מלאה. הסעיף "חינוך" הופיע לראשונה בתקציב כסעיף שעומד בפני עצמו. נסיה רז, מדריכה ותיקה בתיאטרון: "פתאום היתה מחלקה שקראו לה

שוש אביגל המנכ"לית היוצאת

חינוך — בהחלט הרווחנו את עצמנו. השנה הרגשתי שאני חשובה לתיאטרון".

שווק יעיל

זאת ועוד: ניוונו חוטים למערכת שיווק יעילה יותר. התיאטרון שהיה רגיל לשבץ הצגות בבתי־ספר שהיוו למעשה שוק קבוע, ניסה לעבור לשוק הפתוח. היו יותר הצגות פתוחות לקהל הרחב. שבע הצגות של התיאטרון השתתפו בפסטיבל־חיפה, גם נעשה נסיון ליצור יום קבוע של הצגות התיאטרון בבית "יד־לבנים" בת"א, כדי ליצור הרגלי צריכה, גם למי שאינו מנוי. ערים שיצאו ממעגל הפעילות של התיאטרון שבו אליו: אילת, קרית שמונה, טבריה, חדרה, ערד. נקשרו קשרים עם "אמנות לעם" וחברת המתנ"סים, במטרה להגביר את שיתוף הפעולה.

יותר ויותר אנשים ששוחחתי עמם, בעיקר מהסקטור היוצר — שחקנים, כותבים, יוצרים, ציינו את השינוי שנראה על פני השטח. מילים כמו "מעורבות", "יוזמה", "דלת פתוחה" ו"אוזן קשבת" של המנכ"לית המחליפה — חזרו על עצמן. בתיאטרון לילדים, המיגזר האדמיניסטראטיבי מנסה להוריד וליום ולהמעיט ממידת ההצלחה. "התיאטרון עבד כך מאז ומתמיד" הם טוענים. ייתכן שהיו הצלחות, כי כמות ההפקות היתה גדולה יותר. התיכנון הרפרטואר נעשה על־ידי פנינה גרי הרבה לפני שאביגל הגיעה לתיאטרון ולמעט "הפקות שהיו יוזמה שלה — הסידרה המשפחתית של מרים קיני־ ו"ביקור ראשון" של ישראל גוריון — כל ההחלטות נעשו לפני כן. תגובת שוש אביגל: "כשהגעתי לתיאטרון, מלבד "הפיצוץ ברוח' אהלן", שהוצג, אבל עבר שינויים, לא היה אף טקסט כתוב. נכון שהיו רעיונות. אבל בין רעיונות והיישום שלהם בשטח יש מרחק".

הייחוד הגדול של השנה, אומרים בתיאטרון, הוא ביחסי־הציבור. "תודעת יחסי־הציבור, כמו שיש לשוש, לא היתה קודם" — אומרת פנינה גרי המנהלת האמנותית — "שוש עבדה בעתונות, הכירה את כולם, ידעה את החשיבות [illegible]

[illegible] באה, וסייעתי לו לבנות את המערכת בצורה מסודרת יותר ומובנית יותר, עם יעדים חינוכיים ברורים. הפעילות החינוכית חשובה לא פחות מהפעילות האמנותית. נתתי גיבוי למי שעשה אותה וגם למקומו של הנושא".

טוענים בתיאטרון — שהעונה החולפת השאירה את הקופה עם גרעון גדול. "אף פעם לא היה גרעון במשך כל 17 שנות קיומנו" — אומרת אורנה פורת. השנה היא יוצאת רופף. תמיד עמדנו במיגבלות התקציביות".

תגובת אביגל: "התיאטרון החל צובר גירעונות כבר לפני כמה שנים. קיבלתי אותו עם גירעון. ברור שזה גדל, כי כמות ההפקות גדלה ולא היה מלאי. הגירעון יכול היה להתאזן בשנה הבאה. אם היו נותנים לי להמשיך".

פרוייקטים מיוחדים

עונה חולפת ועונה באה. מה צפוי לנו בעונה הקרובה?

שבע הצגות מהרפרטואר של העונה החולפת ממשיכות לרוץ גם בעונה הזו. נוספו אליהן, אם לא יהיו שינויים, מיספר הצגות חדשות: "הענק וגנו", "על חגל דקי" ו"הלילה השניים־עשר". הפקה יוקרתית שתוצג גם מחוץ למסגרת בתי־הספר. כן יוצג גם "תרנגול כפרות" שרץ מיספר הצגות כבר בעונה שעברה ותוצגנה עוד שתי הפקות מתחדשות: "שרה גיבורת נילי" שהוצגה לפני 12 שנה ו"שמוליק של זוהרה".

התיאטרון מתכנן פרוייקטים מיוחדים לכבוד חגיגות ה־40 למדינה, ביניהם: ימי תיאטרון בנושאי הגבורה וההגנה וסיורים באתרים מן התקופה בעיקבות לוחמים. כן מתוכננת הצגה "המלך פרדינגר פרהצור בקיצור", של אפרים סידון, שתשוחק בשתי שפות עברית וערבית. את התרגום לערבית יעשה אנטון שמאס.

התיאטרון שהיה עד כה ילד הטיפוחים של משרד החינוך, יטופח מעתה לאגף־התרבות כמו כל התיאטראות. הסיבה: קרע עם משרד החינוך בעיקבות אי־הכללת נציגי המשרד בבחירות ההנהלה החדשה. תוצאה נוספת של מלחמות הירושה. בפועל כל הצגה תצטרך לעבור ועדה מסננת. ההפקה והמכירה האוטומטית תיפסקנה. אומנם בתיאטרון ממהרים לומר שמשרד החינוך לא הסיר את חסותו מהתיאטרון ושהדבר נעשה בגלל היציאה של התיאטרון להצגות פתוחות באולמות — אולם משמעו של דבר שהתיאטרון לילדים יצטרך להתמודד עם גופים נוספים. רק בימים אלה הודיעו מ"טדי הפקות" על הקמת מחלקה נפרדת לתיאטרון ילדים שנקרא "התיאטרון הלימודי" ופניו מועדות לבתי־הספר.

האם השינוי הזה טוב ליהודים? לילדי בתי־הספר בוודאי שכן, כי עשויה להיות תחרות שהיא, בסופו של דבר, קונסטרוקטיבית. ייתכן שזה גם טוב לתיאטרון, אבל זה ודאי ייאלץ אותו להתארגנות מחודשת.

בעונה שחלפה ניטוו הרבה חוטים חדשים. היו הרבה התחלות. עם זאת נמצאת ממלאת מקום המנכ"לית שוש אביגל בחוץ. לידיה חכמון, שחקנית ותיקה בתיאטרון מיטיבה לבטא את ההרגשה: "אורנה יצרה דבר גדול ונפלא שנקרא התיאטרון לילדים ונוער. תיאטרון שיוצר מפגשים מרגשים. אני מצטערת שאף אחד לא יכול להתחבר עם אף אחד. צר לי ששוש עוזבת את התיאטרון. אני יכולה להגיד בתור שחקנית שאיכפת לה, שאנחנו כאן באווירה של כאפאה תרבותי ומנטלי".

קונצרט ראשון

איכות נדירה

רביעיית אלבן ברג – עמקות והגות

מאת אביבה שלח

רביעיית אלבן ברג בשני קונצרטים של רביעיות בטהובן: אופ' 18 (4), אופ' 131 ואופ' 59 (3) בהיכל התרבות; אופ' 127 ואופ' 59 (1) בתיאטרון ירושלים 10.9.87.

כאשר רביעיית אלבן ברג מנגנת חלק ממחזור הרביעיות של בטהובן, היא מעניקה מעט ומכיל את המרובה. אמנות מן המובחר. ארבעה נגנים הוגים יחד, חשים יחד ומנגנים יחד. גוף אחד, רציני ומשובח, מרוכז בעשייה משותפת לא החצנה וברק לשמם, כולו עמקות והגות המקנים לצליליו איכות נדירה.

האנסמבל הזה שרוי [illegible] הרוח והוא משמש שם [illegible] אידיאות הופכות [illegible] מיוחדת במינה, וכך [illegible] ללא קורטוב של [illegible] והרושם. הכל מושלם [illegible] נתפס.

כך הפכה רביעיית [illegible] מהיר לחוויה הרוחנית [illegible] רביעיות רזומובסקי [illegible] שהגיעה למיצויה המלא [illegible] הרביעיות האחרונות, כל שופעת [illegible] של ענק היצירה וקראה תיגר על [illegible] אנוש.

מוסיקה

עם הפנים מזרחה

התזמורת הקאמרית והפילהרמונית יוצאות מעבר למסך הברזל

מאת יוסי שיפמן

הבקע ההולך ונפרץ עמוק ב"מסך הברזל" זימן לשם בהתחלה תיירים, אנשי מסחר ובעת גם אמנים. להקת "בת־דור" היתה הראשונה. "בת שבע" אחריה ועתה אנו מתבשרים על נסיעת שתי תזמורות לאירופה־המזרחית. ראשונה — ה"תזמורת הקאמרית הישראלית", היוצאת להונגריה באמצע השבוע.

שני קונצרטים צפויים לתזמורת ולמנצחה, יואב תלמי: האחד באולם הקונגרסים, שם תנגן התזמורת מיצירות כריסטיאן באך, מוצארט, ברבר וברטוק. בתוכנית השנייה בבית־הכנסת הגדול בבודאפשט, תנגן התזמורת יצירות משל גלוק, מוצרט ו"יזכור" מאת המלחין הישראלי יליד הונגריה, עדן פרטוש. הסולן יהיה הוילן הראשון של התזמורת, גד לברטוב.

בעקבות "התזמורת הקאמרית הישראלית" תגיע גם ה"פילהארמונית" לקונצרטים במזרח־אירופה. במחצית הראשונה של נובמבר ינחתו "צאצאיו" של ברוניסלב הוברמן, בארץ מולדתו של מייסדם הדגול. זכור לרבים המאבק שניהל מנהלה המוסיקאלי של הפילהארמונית, זובין מהטה, לפני שנתיים ובאותו עניין.

הזמן היחיד הפנוי של מהטה באותה עת היה דווקא בזמן "תחרות רובינשטיין" (גם הוא יהודי פולני מן הגדולים). מהטה התעקש, שהתזמורת תעדיף "שליחות לאומית" ותפגר את הזוהה המפורש עם "תחרות רובינשטיין". הוא החל בשדולה פרטית שיזמת עם שר החינוך ועם ראש הממשלה דאז שמעון פרס. מהטה גם ניסה למכור רעיון של קונצרט תגיגי ליד אנדרטה לזכר הנספים ביום השואה, עם כיסוי־טלוויזיוני בין־לאומי. אולם החלטת ההנהלה הציבורית היתה כי "[illegible] לכבוד". פולין תחכה לנו גם בעתיד [illegible] אז, ואמנם פולין חכתה והיא [illegible] בחיבה גלויה את התזמורת הפילהרמונית ומנצחה ואת הסולן יצחק פרלמן.

"התזמורת הפילהרמונית" תופיע [illegible] בקרקוב, ובקטוביץ'. התוכנית תיכלול "להיטה" הכמעט קבוע של הפילהרמונית [illegible] הסימפוניה הראשונה, של מאהלר. [illegible] המארחים ינגנו את "האלקה" של מוזרט [illegible] ואת הסימפוניה השנייה של ברהמס [illegible] ינגן את הקונצרטו לכינור של צ'ייקובסקי.

לאחר הביקור בפולין תגיע הפילהרמונית לקונצרט אחד בבודאפשט. גם בודפשט [illegible] המקור של "מאפיית הסלמי" הביאה [illegible] המוסיקלי שמות גדולים של יהודים [illegible] כמו יוג'ין אורמנדי, ינוש שטרקר, [illegible] דוראטי, גיאורג שולטי ועוד. וכל אלה [illegible] את התזמורת לאורך 50 שנות [illegible] מביניהם הגיעו לישראל בני משפחה [illegible] שהביאו את הרביעייה הקאמרית [illegible] הראשונה, אילונה פהר, מוזהט של [illegible] טארים, ועדן פרטוש, שהיה [illegible] כפילהארמונית. אחר־כך התגייסו [illegible] וכמי שהעמיד דור של ויולנים [illegible] נזקפת לזכותו הקמתה של [illegible] למוסיקה בתל־אביב וניהולה [illegible] רבות. כולם כולם היו תלמידיה של [illegible] המפורסמת בבודאפשט. שעם מוריה [illegible] בארטוק וזולטן קודאי. למיטב [illegible] בפילהארמונית עוד תלמיד אחד [illegible] המהוללת, והו הצ'לן פאול כלסטר.

הוא בוודאי יתרגש לראות [illegible] כפי שצאצאיה הפולנים של הפילהארמונית יתנגנו בפולין. הדוקא היום, [illegible] לפולין קשה ובעייתית. [illegible] השלישי. היהודים שלא יתנגנו [illegible] ישראל כי "הפילהארמונית" [illegible] בדרך מזרחה.

מדיניות וחברה

מקסימיליאן בורוכוביץ'

היסטוריון שעשה היסטוריה

מאת נתן גרוס

אחרי חיים מלאי מאבקים, התנגשויות, קרבות בעט ובמלה חיה, הלך לעולמו מיכאל מ. בורובין — מקסימיליאן בורוכוביץ, היסטוריון סופר ומבקר ספרותי.

יליד קראקוב (1911), שם למד ועשה דוקטורט בספרות הפולנית באוניברסיטה היגלונית, הוציא לאור לפני מלחמת העולם השנייה רומן, "אהבה וגוע", וכן עבודה מחקרית על הסופרים ברזוזובסקי ומאלרו. המלחמה מצאה אותו בלבוב. כאשר נכנסו בשנת 1941 הגרמנים, נאסר ונכלא במחנה הריכוז יאנוב, הידוע באכזריותו. נידון למוות בשל פעילות מחתרתית, ניתק מחבל התלייה וקצין האס.אס. שניהל את ההוצאה להורג החליט לוותר על תליה חוזרת. סמוך למאורע זה הצליח לברוח מן המחנה בעזרתם של חבריו מהמחתרת הסוציאליסטית הפולנית (ממפלגת פ.פ.ס. שהוא היה בה חבר ותיק) ונתמנה למפקד פלוגת פרטיזנים במחוז מייכוב שבדרום־מערב פולין, במסגרת א.ק. הצבא הפולני המחתרתי. כ"סרן זיגמונט" הוא מקיים קשרים עם המחתרת היהודית הלוחמת, באמצעות הקשר והלוחם הידוע "קאזיק" רטהייזר (רוטם) המבקר אצלו בשטח פעילותו.

עם תום המלחמה ניצב בראש הוועדה ההיסטורית היהודית בקראקוב ובמסגרת פעילותה מוציא לאור מספר רב של ספרים דוקומנטריים, בין היתר גם כמה עבודות משלו, כמו "ספרות במחנה ריכוז", "אוניברסיטה של בירזונים" והאנתולוגיה לשירת השואה, "השיר ישאר לעד".

מסוכסך עם ידידו מימי בית־הספר והאוניברסיטה יוזף צירנקיביץ' (ראש ממשלת פולין) על רקע אידיאולוגי, עוזב את פולין (בעזרתו של צירנקיביץ') ועובר לפאריס שם הוא ממשיך לכתוב ולעסוק במחקר השואה. הוא עושה דוקטורט נוסף בסורבון על נושא השואה ומוציא ספרים בכמה שפות: בצרפתית — "כתבי הנידונים למוות בעת הכיבוש הנאצי", "חיים אסורים", "מרד גטו וארשה"; ביידיש — שלושה כרכים "גזירות ארויס"; בפולנית — שני כרכי זכרונות ומסות ספרותיות, "מעמוד התליה — למעלה בשטח", ו"אנשים ספרים, ויכוחים". מרשימה הארוכה של פירסומים, ספרים וחוברות שלו כדאי להזכיר את ספר השירים שנכתבו בזמן המלחמה "יד ביד עם המוות", שחלק מהם פורסם בקובץ שירים מחתרתי של הוועדה הלאומית היהודית בווארשה — "ממעמקים" (1944).

כאיש עט, הצטיין בורוכוביץ' בסגנון מבריק ותקיף של לוחם הנאמן לאידיאלים שלו. אם כי נחשב כסופר גולה, שמר על הקשר עם סופרים והיסטוריונים פולנים ולפני שנתיים נענה להזמנת אגודת הסופרים הפולניים וביקר בפולין, לרבות בעיר מולדתו קראקוב. עם זאת, העקרונות שבהם דבק מנעו ממנו מלפרסם את עבודותיו בפולין ויותר על ההצעות התוורות להוציא שם את ספריו.

בארץ ביקר לעיתים קרובות ושיתף פעולה עם "יד ושם" ובית לוחמי הגטאות, משם קיבל חומר לחקר התקופה. היה בין הכתבים הקבועים של "אונזער ווארט" הפריזאי וניהל בזמנו מדור לידיעות מעולם היהודי ברדיו הצרפתי. כן השתתף בבטאונים ספרותיים המפורסמים של הפולוניה הגולה. עד הרגע האחרון עבר על כרים נוספים של זכרונותיו שהכין אותם לדפוס, אך מחלתו גברה עליו ולא זכה לראותם בספר. את ארכיונו העשיר ציווה ל"יד ושם" בירושלים ואת ספרייתו למרכז לתולדות יהודי פולין שליד האוניברסיטה העברית. את גופתו ציווה לקבור בישראל, בקיבוץ כברי.

קטני־אמונה מול גדולי אמונת־ההבל

הדברים כבר באמת הולכים ומקבלים צורה של דפוס קבוע: "הליכוד" משקע אותנו בבוץ עמוק, ומפלגת העבודה מחלצת אותנו ממנו. שוב ושוב אותה מתכונת: הנהגת "הליכוד" שיקעה אותנו בבוץ של לבנון והנהגת מפלגת העבודה חילצה אותנו ממנו. הנהגת "הליכוד" שיקעה אותנו בבוץ האינפלציה — והנהגת מפלגת העבודה חילצה אותנו ממנו. הנהגת "הליכוד" שיקעה אותנו במבצעים מגולמניים כגון "תעלת הימים" ו"הלביא", שלא היו לפי כוחנו — ושוב הנהגת מפלגת העבודה חילצה אותנו. מבחינה חשובה ונורלית זו עלינו להוקיר ולברך את הנהגת מפלגת העבודה. וכמעט שאין צורך להוסיף ולקבוע שהדבר גם חוזר ומצביע על קו השבר העיקרי של הפוליטיקה הישראלית ועל מקומנו בו.

אף על פי כן, כדאי גם לנו וגם למפלגת העבודה לא לבטל בזילזול את ההשפעה שעלולה להיות לדברים מן הסוג שהשמיע משה ארנס בטלוויזיה עם התפטרותו. הוא אמר שהעמדות המפלגתיות כלפי "הלביא" מעידות מי כאן "גדולי אמונה" ומי הם "קטני אמונה". לטיב אמונתם של ארנס וחבריו היו לנו כמובן כבר ראיות למכביר. אמונה זו היא בעיקרה אמונת־הבל, שפעם אחר פעם מתנפצת לעין־כל כשהשברים הרבים נופלים גם עלינו. בכל זאת, חשוב לזכור: המנצחים במאבק על דעת הקהל הם בעלי־האמונה, ולא מחשבי החישובים. לפעמים המנצחים במאבק הם בעלי אמונות־ההבל והאשליות. לפעמים המנצחים הם בעלי אמונות־אמת — אבל תמיד, בחשבון היסטורי ארוך־טווח, נותרים קטני האמונה בשולי הדרך.

אפשר להתייחס כדוגמה לכך למחלוקת על "הלביא". תומכי המשך הפרויקט שילהבו רוחות, נטעו תיקוות בליבם של רבים, טיפחו גאווה לאומית — ופנייתם אל הציבור היתה אופטימית ונועזת־כביכול, מן הסוג שגורם לאדם לצאת מגדר שיקוליו הקרים, ולהסחף עם ציבור גדול. הטענה שלנו ושל מפלגת העבודה, לעומת זה, היתה אמיתית יותר וענינית — אבל במיטבה היא גרמה לאנשים להתכנס בינם לבין עצמם, לספוק כפיים, להרכין ראש ולאמר בעצבות ריאליסטית: "אין כסף, חבל, זהו המצב". בדרך זו אפשר לסיים ולסכם מחלוקת ציבורית אחת — אבל אסור ומסוכן לקבוע הבדל זה כחלק מוכר של הדפוס הקבוע של אופני הפניה אל הציבור.

במסגרת הממשלה הזאת כמעט אי־אפשר אחרת, וזוהי בדיוק הסיבה לכך שפסלנו אותה מיום קומה. בעיקרן של דבר, חילוץ צה"ל מלבנון היה מעשה הכרחי ונכון — אבל יחד איתו חייבת היתה לבוא יוזמה גדולה, מלהיבה, שמעבר לשאלת הליכי המשא־ומתן, למען קידום נמרץ של תהליך השלום באזורנו. הקטנת האינפלציה כדרך של קיבוע מינהלי של המחירים, לרבות קיבוע שער החליפין, היתה מעשה הכרחי ונכון — אבל הוא נעשה במסגרת של תכנית כושלת אשר דיכאה את היצרנים וחמסה את החלשים. תיקון מצב המשק היה צריך להתרחש במסגרת תכנית עם בשורה של צדק חברתי, וצמיחה גדולה — ועידוד גדול לכל מי שיכול לתרום לצמיחה צורקת. גם על הפסקת הפרויקט המגלומני של תעלת הימים היה צריך להכריז תוך כדי פרישת תוכניות חדשות בעלות מעוף לפיתוח הנגב והגליל. התוכניות הללו היו אכן צריכות להיות מציאותיות יותר, סבירות, בנות־ביצוע — אבל בכל זאת היתה צריכה להיות בהן פניה גם אל לב הציבור. אל התיקווה, ואל הסיכויים הגדולים.

אני מבטל אפוא מכל וכל את דבריו של ארנס על "בעלי אמונה" ו"קטני אמונה" — אבל אני מבקש שנשמיט מן הדברים האלה את הקרקע הציבורית, שנציג אותם לא רק כבלתי־נכונים, כפי שאכן הינם, אלא גם כבלתי־ראויים להשמע באזני דעת הקהל הישראלית: שאל מול גדולי אמונת ההבל לא נתייצב כריאליסטים קטני־אמונה, אלא כריאליסטים בעלי אמונה אמינה יותר, בת־תוקף, וגם גדולה וסוחפת יותר.

חברה חדשה

מאת גדי יציב

שינאה שאפשר לספוג

הפיזמון של אריק איינשטיין על העיתונאי "צמא־הדם" — כיוון שהוא נסך הכל פיזמון, וכיוון שהוא מושר בפי אריק אינשטיין, וכיוון שהוא תוקף ציבור מקיף־יחסית שעדיין כוחו במותניו להשיב מלחמה שערה — ראוי לסליחה שלפנים משורת הדין. אף על פי כן, ראוי גם להעיר בכל זאת כי אילו היו הדברים אמורים בכרוז למשל, ולא בפיזמון, ואילו הכללה מן הסוג הזה בדיוק היתה מתייחסת לקבוצה חלשה יותר, קבוצה אתנית למשל, או לאומית, דתית או מקומית, לא היה מקום לשום סליחה. הדברים האחרונים האלה, ולא הסלחנות שבדברים הראשונים, הם העקרוניים־יותר. וחשוב לזכור זאת למען כל מחלוקת ציבורית בעתיד. הסלחנות במקרה זה נובעת מאומדן הממדים והמערכת התכונות הפרטיות של הפרשה — אבל היא איננה נובעת מעקרון כלשהו, גם לא מעקרון חופש הדיבור, והיא איננה חלה על כל המקרים הדומים האפשריים. יחוס מכליל של תכונות אישיות שליליות לציבור גדול, ללא ביסוס אמפירי המצדיק הכללה כזאת, איננו חלק מחופש הדיבור, משום שבאופן עקרוני נכללת תופעה כזאת בתחום ההסתה.

לגבי העוינות כלפי העתונות שבאה לידי ביטוי בפיזמון הזה, ובעצם לגבי השנאה הגדולה שיש בו — נאמרו כמה דברים ששווים התייחסות. בין השאר נאמר — כאילו השנאה הזאת זהה בעיקרה ושוות־ערך לשנאה שמפעפעת בדברים של אריאל שרון, למשל, או של פאפו הידוע, כאשר הם טוענים ש"העיתונות זה רעל". לא נכון. חשוב להבחין בין שתי השנאות הללו.

נתחיל בכך בקביעה שאם נדמה לאריק איינשטיין שהעיתונאי צמא־דם גרם לו עוול, או למישהו אחר; קרוב לוודאי שבעצם הדברים היו אמורים בעתונאי צמא־תהילה או צמא־תפוצה אשר העריך כי קהל קוראיו הוא־הוא צמא הדם. עתונאי ממוצע בעל מצפון ממוצע איננו שופך דם אלא אם נדמה לו ששפיכת הדם מעניינת מאוד את הקוראים שלו. באוכלוסיה המתנגדת לשפיכות דמים יהיו רק עתונאים מעטים־מאוד שיעזו לבצע בפומבי את מה שהקוראים אינם מעוניינים בו. היחס החברתי בין העתונאים לבין האנשים שעליהם הם כותבים הוא בדרך כלל פונקציה של היחסים החברתיים המתקיימים בין העתונאים לבין קהל הקוראים שלהם. היחס האחרון, לפיכך, ולא הראשון הוא הראוי להיות יסוד לכל הדיונים על מעמד העתונות בחברה, אפילו כאשר מבקשים להסביר את יחס העיתון לנושאי כתבותיו.

התכונה המשותפת היחידה לכל העתונים, על סוגיהם, וליחס הקיים ביניהם לבין ציבור קוראיהם, הוא הצורך, ובעצם החובה המוטלת על העיתון, על כל עיתון, לעורר עניין אצל קוראיו. עיתון משעמם, כמעט על פי הגדרה, איננו ראוי לתואר "עיתון". רק העיתונים שמצליחים להיות מעניינים מאוד, ולכן גם נקראים מאוד, עשויים על כן למשוך אליהם עוינות גדולה כליכך: כפי שביטא בשיר שלו אריק איינשטיין. קיים כאן לפיכך מין פראדוקס. אין שונאים עיתונים אלא אם כוחם גדול להרע — אבל כוחם גדול להרע אך ורק אם ציבור הקוראים מעניק להם את הכוח הזה, וציבור הקוראים איננו מעניק להם כוח אלא משום שהוא אוהב לקרוא בהם. יוצא אפוא שאין שונאים עתונים אלא אם כן אוהבים אותם תחילה.

יחסי שנאה־אהבה אלה מאפיינים את זיקת הקוראים לעיתון לא רק כאשר הדברים אמורים ב"שפיכת דם", או במעשה עוול אחר כלשהו, אלא הם גם חלים על ביקורת בלויה של תופעות הראויות לביקורת, או על מחשבה מקורית שנקראת ומתקבלת באי־שביעות רצון, ולפעמים בחרדה, אצל הרוב השמרני, הבינוני, שונא החידושים והמקוריות.

אריק, לא שרון

ההבדל בין העתונים השונים איננו במידת העוינות ש"מגיעה" להם, או במידת השנאה שהם חושפים מקוראיהם — אלא כמה שהם עצמם מוכנים לעשות כדי לרכוש את אהבת קוראיהם. אהבה זו ניתנת לקניה, בקלות יחסית, על־ידי תנופה ליצרים ולדחפים המפעמים בכל קורא. קשה יותר, לפעמים קשה יותר במידה רבה מאוד, לרכוש את האהבה הזאת על־ידי פניה לתבונת הקוראים ולרגשותיהם הנאצלים. ההבדל בין שני סוגים אלה של סיבות לאהבת העיתון, ולעניין שהוא מעורר, הוא בעצם ההבדל העיקרי בין הסוגים השונים של עיתונים. בדרך כלל, אם כי לא תמיד, שייכים העיתונים המתנהגים למי שאינו מעוניין אלא בתפוצה גדולה בלבד. לעומת זה, העיתונים המבקשים לעורר עניין רב שלא על־ידי תנופה שייכים על הרוב למי שעשיית העיתון היא שליחות עבורו, והוא מעוניין לעשות את גודל התפוצה למכשיר יעיל לעיצוב מערכת המושגים של קוראיו. אין איפוא הבדלים שיטתיים וקבועים במידות השנאה המוטות גם כאלה וגם כאלה — אבל טעמה של השנאה שונה הוא — מפני שגם גורמי האהבה לעיתון שונים לחלוטין. סוג השנאה הראשון הוא זה שניתן לה ביטוי בשירו הלא־כל־כך חשוב של אריק איינשטיין. השנאה מן הסוג השני היא זו שפרצה מפיו של אריאל שרון, למשל בתקופת מלחמת לבנון.

כל שנאה כלפי העתונאים היא, כאמור, מכובדת וראויה לגינוי — אבל בכל זאת לא הייתי רוצה שהעתונאים הסופגים שנאה מן הסוג שביטא אריק איינשטיין ימצאו להם מיסתור ומגן מאחורי חומת הביטחון שנועדה לעתונאים הסופגים שנאה מן הסוג שביטא אריאל שרון.

עמותת הורים. כל המעלות

בעיית היחס בין עמותות ההורים ומעורבות ההורים בנעשה בין כותלי בית־הספר, מצד אחד, לבין "החינוך האפור" והפער החברתי הנוצר עקב כך מצד שני — מעניקה הזדמנות נוחה לחזור אל נושא שהרביתי לדון בו בעבר. לפני מספר שנים פירסמתי ב"חותם" מאמר שקרא להקמת "הסקטור הדמוקרטי בתעשיה ובשרותים" — והמאמר הזה נכלל, לפני שנה, בספר שראה אור בהוצאת "אהם". במאמר הזה הצעתי להתחיל בתהליך הדמוקרטיזציה של מפעלים שונים על ידי הקמת תנועה שכל מפעליה מקיימים ביניהם קשרים של סולידריות ואחדות פוליטית. במקום לחזור על הנימוקים העקרוניים שהובאו במאמר זה — ניתן עכשיו לגזור את הנימוקים הללו מן ההתרחשויות הנוכחיות בתחום החינוך.

היווצרות עמותות ההורים היא בלי ספק גילוי חיובי בתהליך הדמוקרטיזציה של בתי־הספר. הורים מגלים מעורבות רבה בתחום חשוב בחייהם, ומקבלים בעצמם החלטות אשר עד כה היו מסורות באורח בלעדי בידי הממשלה. עד כאן — טוב מאוד. מכאן ואילך — נוצרת בעיה. כניסת עולם המבוגרים אל עולם הילדים כרוכה, בין השאר, בחדירת הפער החברתי אל עולם שהיה עד כה מאופיין ברמה גבוהה יחסית של שיוויון חברתי. השוויון החברתי בבית הספר הוא תוצאה של פיקוח והכוונה צנטרליסטיים ריכוזיים. הפער, לעומת זה, הוא תוצאת הדה־צנטרליזציה, הביזור. הביזור הוא חלק אינטגרלי והכרחי של תהליך הדמוקרטיזציה, ולפיכך נראה כאילו הדמוקרטיזציה של החינוך פירושה גם פער ואי־שוויון חברתי.

הדברים אמורים לכאורה בכל תהליך של דמוקרטיזציה שעשוי להתחולל, ועוד יתחולל גם אצלנו, במערכות יצרניות ושירותיות שונות, — בכל מערכת שמתקיימים בה יחסים חברתיים, ביזור, בתנאים של דמוקרטיה, פירושו העברת היוזמה לידי קולקטיבים, והעברת היוזמה פירושה גם מידות שונות של הצלחה, ושל רמת חיים ושל כוח כלכלי. אי־השוויון החברתי אשר התבטל מתוך כל אחד מן הקולקטיבים הללו — חוזר איפוא ועולה בין הקולקטיבים לבין עצמם, שיש בהם עשירים יותר ועשירים פחות. את הסתירה הזאת שבין תהליך הדמוקרטיזציה לבין היווצרות פערים חברתיים אין ליישב אלא על ידי יצירת תנועה או מקבור שבמסגרתם, ורק במסגרתם, יתבצע התהליך הדמוקרטי.

ליצירת תנועה נודעות כמובן גם מעלות אחרות, ורק כך ניתן לשוות לדמוקרטיה הפרטית והמקומית, שבתוך כל קולקטיב מסוים, משמעות כלל־חברתית. הדגם שעליו מבוסס הרעיון איננו מודל תיאורטי כלשהו — אלא הוא הדוגמה המוכרת של התנועות הקיבוציות. כל סיפור היווצרות התנועות הקיבוציות הארציות (בנבדל מסיפור לידתו של הקיבוץ הבודד, או של הקיבוצים הבודדים) עדיין מחכה לסופר או לחוקר שיגלו את מקורותיו ויספרו את מעלותיו — אבל נדמה לי שהיום כבר מוסכם על הכל שבלעדי התנועה הקיבוצית הארצית לא זו בלבד שלא היתה תקומה לקיבוצים הבודדים, אלא גם היה קיים סיכון גדול שהקיבוצים הבודדים לא היו היום בעלי־בריתן של העובדים ושל הכוחות המתקדמים בחברה הישראלית.

אנחנו חוזרים עכשיו אל המתחולל בתחום הדמוקרטיזציה של החינוך בארץ. גם כאן, כמו במקומות אחרים, מתחולל התהליך מתוך צורך לפתור מצוקות־רגע וקשיים כלכליים. גם כאן — כמו במצבים אחרים קיימת סכנת־כישלון אם לא יווצר ארגון־גג לעמותות השונות, בעל יעדים חברתיים מוגדרים, שבין כל חבריו שוררת תחושת שותפות־גורל, המתבטאת גם בגילויי סולידריות של עזרת החזקים־יותר לחלשים־יותר לא בצורת נדבה וצדקה — אלא על ידי מבניזם קבוע שניתן לו צידוק תנועתי. דרך אגב, ולסיכום העניין, ניתן גם להעריך כי המפלגה אשר תקים את ארגון הגג של עמותות ההורים — אשר בין שורותיו תהיה גם עמותת ההורים של חצור הגלילית, גם עמותת ההורים של בקעה־אל־גרביה וגם עמותת ההורים של צפון־תל־אביב, עשויה לרשום לעצמה לא רק הישג אלקטוראלי אדיר — אלא גם מקום של כבוד בהיסטוריה החברתית של מדינת ישראל.

בית"ר ת"א (0:4 בלוד) ומכבי נתניה (0:1 בפ"ת נגד הפועל) – בפיסגה הלאומית

מלמיליאן הציל את האלופה מהרעלת טבק 3:3

★ אכזבה בחיפה: מכבי חיפה רק 0:0 נגד בני־יהודה; טרגדיה לממן – חשש לשבר ברגלו
★ באר־שבע התאוששה – 0:2 נגד כפר־סבא ★ מכבי פ"ת איכזבה את חולון 0:1 ★ שמשון – הפועל ת"א 0:0

בני טבק ממכבי ת"א, כובש השלושער לרשת בית"ר ירושלים, צוהל לאחר הבקעת שערו הראשון (3:3) (תצלום: א. קנפר)

טבלה לאומית

1. בית"ר ת"א	2	2	—	—	1:6	6
2. מכבי נתניה	2	2	—	—	0:2	6
3. הפועל באר־שבע	2	1	1	—	0:2	4
4. מכבי ת"א	2	1	1	—	4:5	4
5. מכבי פ"ת	2	1	1	—	1:2	4
6. הפועל חולון	2	1	—	1	1:1	3
7. הפועל כפר־סבא	2	1	—	1	2:1	3
8. הפועל ת"א	2	—	2	—	0:0	2
9. בית"ר ירושלים	2	—	1	1	5:4	1
10. שמשון ת"א	2	—	1	1	2:1	1
11. בני־יהודה ת"א	2	—	1	1	1:0	1
— מכבי חיפה	2	—	1	1	1:0	1
13. הפועל לוד	2	—	1	1	5:1	1
14. הפועל פ"ת	2	—	—	2	2:0	0

שים לב

אין תחליף לנבחרת

קשה לעבור לסדר־היום אחרי כשלון נבחרת הכדורסל באליפות אירופה וירידתה — לראשונה בהיסטוריה — לדרג ב'. קשה גם להתנחם בעובדה שזה כבר קרה לנבחרות מעולות כמו הונגריה, בולגריה, צ'כוסלובקיה, רומניה, צרפת ואחרות, שפיארו בעבר את צמרת הכדורסל ביבשת — ההבדל בינינו לבין אותן מדינות הוא שלהן יש ענפי־צמרת נוספים בספורט העולמי ואילו עולמנו מצטמצם בהישגים בענפים מעטים.

הכדורסל היה נושא הדגל מבחינת הגאווה הספורטיבית שלנו. נבחרת ישראל, שהופיעה בזירה הבין־לאומית ב־410 משחקים בין־ארציים, יותר מאשר בכל ענף אחר, זכתה בהישגים מצויינים. המאזן הוא חיובי. ישראל ניצחה ב־218 ממשחקים אלה.

באירופה למדו להעריך את הכדורסל הישראלי. כבר שמעתי אנשי תקשורת ה"מתנחמים" בכך שנהנה בחודשים הקרובים ממשחקי גביע־אירופה, בהם משתתפות שמונה קבוצות ישראליות. אין להשוות הופעת מועדונים, ותהיה אשר תהיה הצלחתן, עם הופעה של נבחרת לאומית.

בהתאחדות הבין־לאומית (פיב"א) ישנה הפרדה גמורה בין שני הנושאים. את הכדורסל בכל מדינה מעריכים לפי טיב הנבחרת. המועדונים זה מעין "קישוט", שהרי למעשה לא משקפים את רמת הכדורסל באותה מדינה, בגלל התגבורת האמריקנית של הקבוצות.

ישנם כאלה שאינם מבינים — או שלא רוצים להבין — נקודה זו. התלהבות גואה למראה נצחונות. אנו רעבים להישגים משום שאין לנו רבים בספורט. לכן מאבדים לא פעם את אמת־המידה.

רעיונות שיש להגשים

גם קטע זה מוקדש לכדורסל היצוגי שלנו. כיצד נחלצים ממצב־הביש אליו נקלענו? צריך פעולות דחופות, דרסטיות. שער כה העריסו להתחמק מהן, לעתים בצורה צינית. כיום אין עוד ברירה. הכרח להפעיל את האיזמל החד, גם אם הדברים אינם מוצאים חן בעיני רבים.

כמה הצעות ראשונות.

★ אחת — מינוי מאמן מיוחד לנבחרת הלאומית, שיהיה גם אחראי לפעילות־הרצף של כל הנבחרות, מקדטים ומעלה. מאמן כזה אסור שיהיה קשור לקבוצה כלשהי. מאמן רק לנבחרת — כמו שיש כמעט בכל מדינה המכבדת את הנבחרת הלאומית שלה. אימון נבחרת לאומית — וכתבתי על כך עשרות פעמים — אסור שיהיה "חלטורה". בעבר זה היה כך. אם אין מאמן בארץ המוכן להתמסר למשימה זו יש להביאו מחוץ־לארץ. הכרח בגישה שונה.

★ שנית — טיפוח כדורסלנים, ובמיוחד גבוהים, בארה"ב. לא בושה ללמוד ממדינות שונות באירופה, שנוהגות לעשות זאת כבר שנים. משבר הגבוהים שלנו הוא קריטי. מוציאו את לאוואן מרסר וההווארד לאסוף ואין לנו שחקן־ציר, או ריבאונדרים רציניים. לפני כשנתיים, אחרי הכשלון בשטוטגרט, הצעתי לשגר שחקנים דוגמת עופר פליישר ותומר שטיינהאואר ללימודים בארה"ב. גם על חשבון איגוד הכדורסל. אין אמנם בטחון בהצלחה אבל צריך לנסות. בינתיים נפלו הצעות אלו על אוזניים אטומות. לפליישר היתה הצעה מצויינת השנה לשחק במכללה אמריקנית. הוא העדיף את... הפועל הגלילי־העליון. ישנם עוד ענקים בעלי כישורים שניתן לקדמם בארה"ב, בסיוע מאמנים מעולים. חוששני שאין לנו את האומץ לחתוך דברים בשטה זו.

★ שלישית — אינני בער וערת חקירה. אבל כדאי להרכיב ועדת־מומחים מאישים מחוץ לאיגוד הכדורסל שיגישו תכנית־הכנה, בלי לפגוע באנשי הוועדה המקצועית. אלה עשויים לחרוג ממוסכמות. להעלות רעיונות חדשים. רוצים שמות? בבקשה: רלף קליין, אלברט חנא, אליהו עמיאל. כולם היו שחקנים ומאמנים לאומיים מעולים ומעורים היטב בכדורסל.

אם נתמיד במדיניות של שיגרה נמשיך לבכות על החלב שנשפך.

יצאו בזול

ועדת המשמעת של ההתאחדות לספורט נהגה בסלחנות לגבי המאמנים שהפרו את כל הכללים הספורטיביים בגמר אליפות השחייה במכון־וינגייט. היא הרחיקה אותם לשישה חודשים בלבד.

אינני מכיר הפרת משמעת — ספורטיבית וחינוכית — כמו זו שאירעה באליפות ישראל. אין להעלות על הדעת שבמדינה כלשהי היו מאמנים מעיזים לפעול כמו המאמנים שלנו. ואין המדובר בסתם מאמנים, אלא בטובים שיש לנו. כבר שמעתי השגות שאילו הורחקו לזמן רב יותר היתה השחייה שלנו סופגת מהלומה כבדה. מאמנים המאלצים חניכים לפעול נגד הספורט ראויים לתגובה קשה יותר, מה גם שלא טרחו להכות "על חטא" על העוול שעשו לשחייניהם. בלי משמעת לא תהיה לנו שחייה טובה.

כאשר מחדירים בשחיין צעיר רעיון אנטי־ספורטיבי — עלול הדבר להתנקם בסופו של דבר גם במאמן.

המאמנים יצאו בזול.

כדורגל

דו־קרב המסכך בין קבוצות בית"ר ירושלים ומכבי ת"א, שנסתיים בתיקו דרמטי 3:3, עמד במוקד המחזור הב' בליגה הלאומית בכדורגל. השיא היה בארבע הדקות האחרונות. בדקה ה־86, במצב של 2:2, נפסקה בעיטת־11 למכבי ת"א. בני טבק, בשערו השלישי אתמול, קבע — 2:3. אבל זה לא הספיק. דקה לסיום עוד בעיטת־11, הפעם לבית"ר ירושלים (שנייה במשחק) ואורי מלמיליאן הביא נקודה ראשונה לאלופה מול מחזיקת הגביע.

שתי קבוצות דוהרות בפיסגת הטבלה הלאומית, לאחר שזכו שלשום ואתמול בנצחון שני, הפעם בחוץ: בית"ר ת"א הביסה ביום שישי בלוד את הפועל לוד — 0:4, ומכבי נתניה הנחילה בפ"ת הפסד שני להפועל פ"ת — 0:1. נצחון חוץ ראשון לנתניה על הפועל פ"ת מזה 19 שנה.

8000 צופים התאכזבו אמש מהתיקו 0:0 לאור זרקורים בקרית־אליעזר, במשחק בין בני־יהודה ת"א ומכבי חיפה.

נצחון ביתי נאה קצרה הפועל באר־שבע, בהרכב של צעירים, על הפועל כפר־סבא — 0:2.

הפועל צפרירים חולון "חזרה למציאות" כשנוצחה במגרשה ע"י מכבי פ"ת — 1:0. הצרה של חולון היתה בשפע של החמצת הזדמנויות־הבקעה.

אכזבה בדרבי־הזוטא התל־אביבי: שמשון ת"א והפועל ת"א הזיעו במזג־האויר החם, אך יצאו "יבשים" — 0:0.

הניחוש הנכון

1. מכבי חיפה — בני־יהודה	x
2. הפועל פ"ת — מכבי נתניה	2
3. הפ. ב"ש — הפ. כ. סבא	1
4. שמשון ת"א — הפועל ת"א	x
5. בית"ר י"ם — מכבי ת"א	x
6. הפועל לוד — בית"ר ת"א	2
7. הפועל חולון — מכבי פ"ת	2
8. בית"ר נתניה — הפ. בת־ים	2
9. הפועל יהוד — הפועל חיפה	x
10. הפועל ר"ג — מכבי עמידר	1
11. מכבי שעריים — הפועל י"ם	2
12. מכבי יפו — מכבי יבנה	x
13. הפועל עכו — הכח רמת־גן	2
14. הפ. חדרה — הפ. טבריה	1

מלך השערים

1. טבק (מכבי ת"א) 3
2. בראל (מכבי ת"א) 2
3. מלמיליאן (בית"ר י"ם) 2
4. צמח (בית"ר ת"א) 2

נוער

ארבע מובילות

במשחקי המחזור השני בליגה הלאומית לנוער בכדורגל הצליחו ארבע קבוצות להשיג את מלוא הנקודות.

הפועל כפר־סבא גברה על נוה־יוסף חיפה — 0:3; הפועל ירושלים — מכבי פ"ת 1:3; מכבי ת"א — בית"ר ירושלים 1:3; הפועל ת"א — מכבי יפו 0:1.

ייתר התוצאות: בני־יהודה — מכבי חיפה 1:2; הפועל באר־שבע — מכבי נתניה 0:0; הפועל פ"ת — הפועל חיפה 1:3; בית"ר נתניה — הפועל אשדוד 0:2.

צמרת הטבלה

1. הפ. כפר־סבא	7:2	4
2. הפועל ירושלים	6:2	4
3. מכבי ת"א	4:1	4
4. הפועל ת"א	2:0	4

שמשון ת"א: תודה לז'אנו

הפועל ת"א – שמשון ת"א 0:0

● איצטדיון [illegible] 10,000 צופים. שופט: [illegible] דינאצ'י.
● השחקן המצטיין: [illegible] צוצושווילי (שמשון).
● הפועל ת"א: [illegible] הרשליקוביץ, אקסל[illegible], חלפון, זאנה, עמק[illegible] (בן־עזרא), ברנס ([illegible]) בן־שטרית.
● שמשון ת"א: [illegible] ברדה, אורי כהן, זכריה[illegible] שמעונוב, יגאל הלל, [illegible] (עובדיה), שלמה מזרחי, צוצושווילי.

מאת אורי שטינבך

קו־ההגנה שבנה המאמן יצחק שניאור בהפועל תל־אביב השיג אתמול את משימתו. הקו הזה קבע תיקו 0:0 מול שמשון, וזה כנראה מספיק להפועל ת"א בשלב זה של הליגה.

הפועל ת"א, עושה רושם שמבצרת את החלק האחורי שלה. אחרת קשה להבין איך הרכיב שניאור שבעה שחקנים בעלי אופי משחק הגנתי מול יריבה פצועה כשמשון, שעלתה בהרכב חסר.

שתי הקבוצות גילו משחק חלש מול יציעים כמעט מלאים באיצטדיון בלומפילד, אבל גם בחלק החלש הזה הספיקו שני שחקנים, אחד מכל קבוצה, להתחרות על תואר מלך־המחמיצים.

מוריס ז'אנו מהפועל ת"א החמיץ משני מטר כדור־זהב בדקה ה־45, שהעביר לו מיקי בן־שטרית. ז'אנו היה מול שער ריק. אחר־כך החמיץ שוב ז'אנו, בדקה ה־71, כאשר אבי בן־עזרא הצעיר שיגר לו כדור מצויין לרחבת שמשון, אך מול אבי חזה, שוער שמשון, בעט לגופו.

השחקן השני היה יוסי צוצושווילי, המחליף בהתקפת שמשון, שקפץ על עגלת הדגל הראשון בעקבות פציעתם של גדעון דמתי וצהל ארמוני, בשבוע שעבר. צוצושווילי הוכיח כי פוטנציאל טמון ברגליו. פעמיים חלף על פני הגנת הפועל ת"א אך כדוריו עפו בקורת שערו של אריה אלטר.

בהפועל ת"א ניסו לבנות את המשחק על כושרו האישי של אליאור ברנס הצעיר, אולם לבד מרקות בודדות, בהן הבריק, לא יכול היה לשאת לבדו בנטל. נסים חלפון באגף השמאלי, ניצל את מהירותו הטבעית ואת בעיטתו החזקה כדי להביך מדי פעם את הגנת שמשון, אולם גם תמיכתו היתה מאופקת ולא הספיקה לכיבוש שערים.

אורי מלמיליאן, מבקיע שני שערים בבעיטות־11. אחת דקה לסיום, מכניע את משה מרכוס, שוער מכבי ת"א (תצלום: א. קנפר)

שלום – התקוה של נתניה

מכבי נתניה – הפועל פ"ת 0:1 (0:0)

● איצטדיון הפועל פ"ת. 1000 צופים. שופט: יהושע לוית.
● למכבי נתניה הבקיע: שלום תקוה (76).
● השחקן המצטיין: שלום תקוה (מכבי נתניה).
● מכבי נתניה: בלדב, שמעון, מנחם, בר, חסן, קורן, חלפון, גראטה (גבאי), עציוני־לם, תקוה, יגאל מנחם.
● הפועל פ"ת: רוני ג'דבי, קורושווילי, בורניק, אלון, גיא לוי, סאבו, אליה, חזן (מרקוס), שושני, לוין, בסון.

מאת עמי רוזנברג

היסטוריה של 19 שנים, בהן לא ניצחה מכבי נתניה את הפועל פתח־תקוה באם־המושבות, באה אתמול לקיצה, תודות לשער הנצחון של שלום תקוה, חלוץ מכבי נתניה, שבעט בדקה ה־76 לרשת המארחים — 0:1.

עד להבקעת שער־הנצחון נראה היה כי המשחק יסתיים בתיקו אפס. שתי הקבוצות לבר מדקות הפתיחה, גילו משחק מסורבל ושבלוני, כשרק הנתנייתי יגאל מנחם ניסה לסכן בדקות הראשונות את שער הפועל פ"ת. מנחם חלף שוב־ושוב על פני מגינו, בני קורושווילי, שלא אחת נאלץ להשתמש בכוח, כדי לעצור את חלוץ נתניה — דבר שעלה לו בכרטיס צהוב.

באותן פריצות של מכבי נתניה היה רוני ג'דבי, שוער הפועל פ"ת, שקט ובטוח, וסיכל את התקפות נתניה.

מהעבר השני של המגרש לא עמד שערו של יעקב בלדב מנתניה בסכנה ממשית, למעט בשלהי המשחק, כשהמארחים ניסו להשוות, אולם עצביהם של שחקני הפועל פ"ת בגדו בהם ולבר מנגיחה של גבע מרקוס (82), סמוך למשקוף, לא סוכן שער נתניה.

שלום תקוה, החלוץ המוכשר של מכבי נתניה, יכול היה לקנות את עולמו כבר בדקה ה־63. יגאל מנחם פרץ באגפו, הגביה כדור מדוד למרכז הרחבה, ותקוה מעמדה קורצת נגח מקרוב החוצה.

תקוה, שנראה רדום במשך דקות רבות, הוכיח פעם נוספת מה רב הכוח והכשרון הטמונים ברגליו. בדקה ה־76 קלט כדור, חלף בקור־רוח על פני המגינים וסמוך לקו ה־16 בעט שטוח: הכדור פגע בקורה, וחדר לרשת — 0:1.

המשחק המרכזי

דרמת בעיטות־11 בארבע הדקות האחרונות

מאת יצחק ויסהוף

שישה שערים, שלוש בעיטות־11, שלושער של בני טבק, צמד של אורי מלמיליאן בבעיטות־11, מורחק, שני כרטיסים צהובים, עימות ישיר בין "צמד השינים" של הכדורגל הישראלי, מוטלה שפיגלר וגיורא שפיגל, 15 אלף צופים וחלוקת נקודות צודקת — כל אלה היו אתמול בבלומפילד במאבק בין האלופה, בית"ר ירושלים ומחזיקת הגביע, מכבי ת"א — 3:3.

הצופים באיצטדיון בלומפילד הופתעו מהרמה שהוצגה ע"י שתי הקבוצות בשלב כה מוקדם של הליגה. ששת השערים היוו משב רוח מרענן לאחר התיקו 0:0 שהושג במשחק המוקדם בין הפועל ת"א ושמשון ת"א.

בית"ר ירושלים הגיעה למשחקה הביתי הראשון העונה בהרכב כמעט מלא. 36 שעות קודם־לכן הותר לחלוץ משה סלקטר לשחק בשורות הקבוצה. סלקטר לא איכזב. סמי מלכה שותף במחצית השנייה, ואילו חנן אוזלאי שב לאחר הרחקה. מבחינתה של בית"ר ירושלים היווה שיתופו של אורי מלמיליאן האטרקציה העיקרית. מלמיליאן, שנעדר ממשחק־הפתיחה של הליגה, הכניס רוח חיים למשחק. יחד עם דידו ושוורץ ידע להפעיל את רונן רוקמן הפעלתן שגרם צרות צרורות להגנת מכבי ת"א. אולם בעייתה של בית"ר ירושלים היתה בהגנתה. הגנה זו התפוררה בכל פעם שבני טבק המהיר חדר לרחבתה. טבק זכה לסיוע מצידו של שחר בראל, שבמספר פעולות הוכיח כי כוח רב טמון ברגליו.

בית"ר ירושלים – מכבי תל־אביב 3:3 (2:2)

● איצטדיון בלומפילד, 15,000 צופים. שופט: יצחק בן־יצחק. קוונים: יעקב שיינר ועובדיה בן־יצחק.
● בית"ר ירושלים הבקיעו: אורי מלמיליאן (12 ו־89 בבעיטות־11) ומשה סלקטר (34). למכבי ת"א: בני טבק (4, 44 ו־86 בבעיטת־11).
● השחקן המצטיין: בני טבק (מכבי ת"א).
● בית"ר ירושלים: יוסי מזרחי, קדוש, רונן אוזלאי, אשש (הורחק), שירזי, דידו, שמואלי (סמי מלכה), שוורץ, מלמיליאן, רוקמן, סלקטר (נחמני).
● מכבי ת"א: מרכוס, מיקי כהן (צרפתי), גולדברג, מנשה שמעונוב, איתן לוי (גורדון), קרייס, לולו, גריאני, נתן, טבק, בראל.

הרחקתו של אורי אשש ודאי שלא תתרום לשיפור ההגנה. ייתכן שעכשיו תשחק ההגנה הירושלמית ביותר אחריות, ולא תפקיר את השוער יוסי מזרחי, שבזינוקים מרהיבים מנע מבני טבק להגדיל את מאזנו.

בני טבק כל־יכול

שוער מכבי ת"א, משה מרכוס, ספג שלושה שערים (שניים בבעיטות־11). מרכוס יכול לראות עצמו אשם בשער היתרון 1:2 של בית"ר ירושלים, כשמשה סלקטר התרומם בתוך רחבת ה־5 ונגח פנימה.

חוליית הקישור של מכבי ת"א לא זהרה. אלון נתן, ארז לולו ומשה גריאני, התקשו בשלבים רבים של המשחק להשתחרר מלחץ בית"ר, כך שבני טבק ושחר בראל נאלצו לבנות את התקפות קבוצתם בעצמם.

מסכת השערים החלה כבר בדקה ה־4: איתן לוי, מגינה הימני של מכבי ת"א, פרץ לאורך הקו, הגיע לפינת רחבת ה־16 של בית"ר, ומשם שילח כדור מדוד לעברו של בני טבק, שמול יוסי מזרחי לא התקשה לקבוע — 0:1.

רק שמונה דקות התענגו אוהדי מכבי ת"א על שער היתרון. רונן רוקמן הזריז קיבל כדור ברחבת שער מכבי ת"א; רוקמן, שניסה לרוץ עם הכדור, הוכשל ע"י מנשה שמעונוב והשופט יצחק בן־יצחק הורה ללא היסוס על הנקודה הלבנה. בפעם הראשונה במשחק, אורי מלמיליאן לא נכשל וקבע — 1:1.

לאחר כיבוש שער השוויון התחמם המשחק. מנשה שמעונוב ודידו ראו את הכרטיס הצהוב.

לאחר החמצות של גריאני ובראל (יוסי מזרחי קלט), הגיע רגע־האמת של שלישיית הרכש של בית"ר ירושלים. דידו פרץ מימין בדקה ה־34 ומסר לסלקטר; סלקטר המשיך לרוקמן, ורץ להתמקם סמוך למשה מרכוס. רוקמן, בפיקחות, הגביה כדור לסלקטר, שהתרומם גבוה מעל מרכוס ונגח לרשת — 1:2 לבית"ר ירושלים.

מכבי ת"א לא ויתרה. שמעונוב ניסה בנגיחה להכניע לשווא את מזרחי, אולם השוער נאלץ להיכנע שוב לבני טבק דקה להפסקה. אלון נתן התנהל עם הכדור ומסר לטבק שבעט מהירות; מזרחי ניסה לקלוט אך כל שהצליח היה לבלום, והכדור עשה דרכו באיטיות לרשת. כאשר מזרחי מחוץ לשערו, בני טבק בדילוג קליל הגיע לכדור ודחקו פנימה — 2:2.

סיום מדהים

את המחצית השנייה פתחה בית"ר ירושלים בשני נסיונות־נפל של משה סלקטר לכבוש. גם מכבי ת"א ניסתה להבקיע בעיקר ע"י בני טבק, שבדקה ה־66 בעט נפלא ויוסי מזרחי זינק לא פחות יפה והדף.

אורי אשש ראה את האדום בדקה ה־66, דווקא אחרי שאיתן לוי הכשילו. אשש לא הבליג וסטר לשחקן מכבי ת"א. בן־יצחק פסק: החוצה!

מכבי ת"א רצתה נצחון. המאמן דרור בר־נור חיזק את מערך ההתקפה כשהכניס את צבי גורדון במקום המגן איתן לוי. בית"ר ירושלים רצתה תיקו. סלקטר יצא והמגן שוקי נחמני נכנס. לאחר החמצה של גריאני (83) הלם טבק בשלישית. גורדון הטרי פרץ לרחבת שער בית"ר בדקה ה־86 ושלמה שירזי הכשילו בגסות. בן־יצחק הורה בפעם השנייה במשחק לעבר הנקודה־הלבנה, ובני טבק לא איכזב — 2:3 למכבי ת"א.

כאשר אוהדי בית"ר השלימו כבר עם ההפסד השני בליגה הציל בלם מכבי ת"א חיים גולדברג את האלופה. כדור שהוגבה לרחבת שער מכבי ת"א נעצר בידו. בן־יצחק, בפעם השלישית, הורה על בעיטת־11 ומלמיליאן הכניע את משה מרכוס — 3:3.

במחזור הבא

ליגה לאומית

מכבי פ"ת — מכבי חיפה; בית"ר ת"א — הפועל חולון; מכבי ת"א — הפועל לוד; הפועל ת"א — בית"ר ירושלים; הפועל כפר־סבא — שמשון ת"א; מכבי נתניה — הפועל באר־שבע; בני־יהודה ת"א — הפועל פ"ת.

ליגה ארצית

הפועל טבריה — בית"ר נתניה; הכח רמת־גן — הפועל חדרה; מכבי יבנה — הפועל עכו; הפועל ירושלים — מכבי יפו; מכבי עמידר — מכבי שעריים; הפועל חיפה — הפועל רמת־גן; הפועל בת־ים — הפועל יהוד.

יוסי צוצושווילי משמשון ת"א מנסה לפרוץ מול דוד הרשליקוביץ מהפועל ת"א (0:0) (תצלום: א. קנפר)

בית"ר ת"א: ברד שערים

בית"ר ת"א – הפועל לוד 0:4 (0:2)

● המגרש בלוד. 1000 צופים. שופט: חיים ליפקוביץ.
● לבית"ר ת"א הבקיעו: ניסן כהן (26), לביא (31), צמח (82 בבעיטת־11) וירון כהן (84).
● שחקן מצטיין: ניסן כהן (בית"ר ת"א).
● בית"ר ת"א: ליברמן, קצב, יעקב כהן, עמר, ניסן כהן, צמח, יוסי אדרי, נסים כהן (יחזקאל), ירון כהן, לביא (עמרן), תגר.
● הפועל לוד: טריקי, יצחק בנורים, קטשווילי, אורי בנורים, שלמה חביב (ורעי), יעקב הלל, מאיה, בן־ממס, שרביט, סמרגה, ויתון (סורול).

מאת שלמה חזן

תוך הפגנת משחק מהיר, יעיל מלווה בהתקפות רבות, הביסה ביום שישי קבוצת בית"ר ת"א את הפועל לוד במגרשה, בארבעה שערים ללא מענה.

רבים ודאי הופתעו מתוצאת המשחק, לא כן 1000 הצופים שבאו למגרש. עבורם לא היתה זו הפתעה: בית"ר ת"א של־יום־שישי היתה קבוצה אטרקטיבית, שילתה משחק־צוות, מלווה ביכולת אישית מעולה, במיוחד של ניסן כהן, נסים כהן ואלי תגר, שהותירה בצל חבורת לודאים המומה וחיוורת, שחסרה מענה מול שטף משחק האורחים.

הפועל לוד הרדימה בחולשתה. ההגנה היתה חדירה וסבלה מחסרונו של הבלם יצחק נעמן (הרחקה). הקישור לא תיפקד ולמעשה הפקירה לוד את מרכז השדה והזמינה לחץ תל־אביבי כבד. חוליית־החוד כלל לא סיכנה את שער היריב.

פתיחת המשחק היתה שייכת לבית"ר ת"א, ובדקה ה־26 הצליחה למשש את יתרונה הבולט במגרש: ירון כהן שפרץ משמאל שיגר כדור נפלא לניסן כהן, שמזווית קשה הכניע את מקסים טריקי — 0:1.

התקפות בית"ר ת"א גברו ובדקה ה־31 הגדילו האורחים את יתרונם: אלי תגר הגביה כדור מימין ודוד לביא הגיח מול טריקי ונגח לרשת — 0:2.

במחצית השנייה לא השתנתה התמונה ובמגרש נראתה קבוצה אחת בלבד: בית"ר ת"א. מנגד נהה הפועל לוד את הגנתה במטרה לכבוש, ודבר זה היה בעוכריה. רק משקוף השער הציל את לוד, ומנע הגדלת התוצאה: בדקה ה־60 בעט תגר למשקוף, וכעבור שתי דקות נגח לביא למשקוף.

כל זאת עד לדקה ה־82. בדקה זו חלף תגר על פני השוער טריקי שהכשילו. השופט חיים ליפקוביץ הורה ללא־היסוס לעבר הנקודה־הלבנה והבלם רוני צמח בעט לרשת העליונה — 0:3.

את תוצאת המשחק חתם ירון כהן בפריצה נאה לרחבה ומול השוער לא התקשה לכבוש — 0:4.

צהובים נשלפו ליהודה קצב מבית"ר ת"א וליצחק בנורים מהפועל לוד.

צרפתי את אוחנה בבאר־שבע

הפועל באר־שבע – הפועל כפר־סבא [illegible]

● איצטדיון באר־שבע. 4000 צופים. שופט: [illegible]
● להפועל באר־שבע הבקיעו: מוטי ראוזן (8) ויובל אוחנה (43).
● השחקן המצטיין: יובל אוחנה.
● הפועל באר־שבע: [illegible]
● הפועל כפר־סבא: [illegible]

מאת אברהם בר־לב

מחצית ראשונה, טובה ותכליתית, הספיקה לחניכיו של המאמן נסים בכר מהפועל באר־שבע לנצח את חניכיו בעבר מהפועל כפר־סבא — 0:2.

אחרי תיקו אפס במחזור הפתיחה מול הפועל ת"א התייצבה בשבת הפועל באר־שבע במגרשה הביתי כשביציעי האיצטדיון יותר מ־4000 אוהדים נלהבים.

העידוד הוסיף למוראל המארחים ושחקני באר־שבע פתחו את המשחק במתקפה עזה על שערו של אדיר שמיר מכפר־סבא.

מאיר צרפתי בחולייה הבונה של באר־שבע היה השחקן הבולט. צרפתי ידע להוביל את חבריו להתקפות־פתע על שער כפר־סבא. מסירות־הסרגל שלו, הובלת הכדור ושיגור בעיטות־פתע מטווחים ארוכים וקצרים, זרעו מבוכה ובילבול בהגנת היריב.

יובל אוחנה הוא ללא ספק סיפור־ההצלחה של המשחק. אוחנה, המצוי העונה בכושר גופני מעולה, היה אתמול בין הגורמים הבולטים להצלחת קבוצתו. הוא שיזם, בנה וסיכן את שערו של אדיר שמיר.

כבר בדקה ה־8 — 0:1. אוחנה פרץ מבעד להגנת כפר־סבא ומזווית קשה העלה כדור־גובה מעל ראשי מגיני היריב: אלי וייצמן שגה בקליטת הכדור; הגנת כפר־סבא "לא קראה" את המהלך, והכדור "פיספס" את ראשו של וייצמן ונחת על כר־הדשא. אליו הגיח מאחור מוטי ראוזן, ובבעיטה חדה ומדוייקת שלחו אל בית קיפולי חרשת.

שחקני באר־שבע המשיכו ללחוץ. בדקה ה־43, אחרי סידרת החמצות מרגיזה של אלי וייצמן, הצליח יובל אוחנה המצויין לבסס את נצחון קבוצתו בשער נהדר — 0:2.

במחצית השנייה שולב אלי ארזן במקום אלי וייצמן, חילוף תמוה, שכן ארזן החל להתאמן רק בשבוע האחרון אחרי תקופת היעדרות ממושכת.

בין שחקני כפר־סבא לא ניתן לציין איש. אלי יאני ויצחק מימוני שבו לפעילות אך היו כבדים, ולא הצליחו לתרום להצלחת הקבוצה.

● אוסטרליה הבטיחה השתתפות במשחקי הכדורסל האולימפיים בסיאול, לאחר שהביסה באיזור האוקיאני את ניו־זילנד 59:103.

חולון: החמצות – והפסד

מכבי פ"ת – הפועל חולון 0:1 (0:1)

● מגרש צפרירים חולון. 1500 צופים. שופט: דאוד סוהיל.
● למכבי פ"ת הבקיע: רפי כהן (44).
● שחקן מצטיין: עופר פביאן (מכבי פ"ת).
● מכבי פ"ת: פביאן, מאיר כהן, דניאל, שרון צופין, ז'אן אביטל, אזולבל (רז בן־שמעון), שעשוע (אסי בן־שמעון), אלישע לוי, בלחסן, רפי כהן.
● הפועל חולון: ביטון, גיל זיתוני, יעקבי, אלי כהן, מחלוף (ליברמן), פרחן, מאיר, בן־ברוך, אהרונוב (פנסו), [illegible], דמתי, שקרוקה.

מאת אלכס קליין

כרטיס אדום, שני צהובים, שער חוקי, שער שנפסל ופגיעות גופניות לרוב, היו ביום שישי בחולון, במשחק־הנצחון של מכבי פ"ת על הפועל חולון — 0:1.

הפועל חולון גילתה עדיפות ברורה לאורך כל המחצית הראשונה, בה התגוננו הפתח־תקוואים עם שישה שחקני־עורף. אולם המארחים הירבו להגביה כדורים מהאגפים שנקלטו ונהדפו ע"י הגנת מכבי פ"ת. לפחות ארבע פעמים היו קשרי וחלוצי חולון במחצית זו קרובים להבקעת שער. לשיאם הגיעו בדקה ה־43. לאחר טעות של הבלם חמיר דניאל לא ניצל ארז שקרוקה "כדור מתנה", ומול עופר פביאן בעט ישר לגופו של השוער. קודם־לכן הציל פביאן כדורים מסוכנים שנבעטו ע"י מרקו בן־ברוך (20), שקרוקה (22) ודרור אהרונוב, הצעיר והכשרוני, כבר בדקה ה־7.

מנגד ניתנו לשחקני מכבי פ"ת רק שתי הזדמנויות־הבקעה במחצית הראשונה, שתיהן ע"י רפי כהן. בדקה ה־24 נגח מקרוב לחוץ. ובדקה ה־44 קבע את תוצאת המשחק: יצחק בלחסן, שחקן־הרכש החדש, בהופעת־בכורה מרשימה, הגביה מימין; רפי כהן נגח והשוער יעקב ביטרן הדף חלש לראשו, והפעם נגח רפי כהן חזק יותר והשוער הדף את הכדור מעבר לקו שערו — 0:1.

בין שני האירועים של רפי כהן פסל השופט סוהיל את שערו של ארז שקרוקה בטענה של עבירה על השוער פביאן.

גם במחצית השנייה המשיכו החולונים להכתיב את הקצב ובדקה ה־46 נכשל בני דמתי מול פביאן.

ליאון פנסו, שנכנס בדקה ה־49, החמיץ פעמיים בשלהי המשחק (78, 85), וזה לא הספיק לו. שתי דקות לסיום פגע ללא כדור ברז בן־שמעון והשופט הרחיקו.

שני צהובים נשלפו לאסי בן־שמעון ולשרון צופין.

ממן קיבל פרחים ושבר רגל

מכבי חיפה – בני־יהודה ת"א 0:0 (0:0)

● איצטדיון קרית־אליעזר. 8000 צופים. שופט: [illegible]
● שחקן מצטיין: איתן אהרוני.
● מכבי חיפה: גינצבורג, אהרוני, אוסמו, קליגנר, מוריה, ליאור, רוזנטל, שלום לוי, בראילובסקי, עטר (גבעול), איתי מרדכי (עופר מזרחי), ארמלי.
● בני־יהודה: אטיה, סקמן, אלקבץ, פרי, עלה, מלכה, איזן, חיים, שרבני, ממן (רמי לוי), גורדנה (שירזי), אירנבורג.

מאת יוסף גלזר

קבוצות מכבי חיפה ובני־יהודה ת"א יאלצו להמתין למחזור השלישי כדי לנסות ולהבקיע שער ראשון העונה. אתמול, לעיני 8000 צופים, לאור זרקורים בקרית־אליעזר, הן נפרדו בחלוקת נקודות המקפחת את המארחים מחיפה.

אמנם משחק גדול לא ראינו ממכבי חיפה, אולם גם כך נתנו לה 4־5 מצבי־הבקעה מצויינים שהוחטאו. לעומת זאת לא סיכנה בני־יהודה אפילו פעם אחת את השער החיפני. היא פרסה מגננה צפופה, שהקלה על מכבי חיפה ליצור התקפות. אולם עם חלוץ־חוד וכושר אישי בלתי־משכנע, הפכה מלאכת ההבקעה לבלתי־אפשרית.

מכבי חיפה היתה גם חסרת־מזל. פעמיים היתה ראוייה, לדעתי, לבעיטות־11 מטר, כאשר זאהי ארמלי (31) ועופר מזרחי (76) הוכשלו ברחבה, אך ללא תגובת השופט הגרוע עובדיה צבי. פעם נוספת בלמה הקורה את בעיטתו של עופר מזרחי (73), וכאשר הצליח כבר ארמלי לכבוש שער (83), הוא נפסל ע"י השופט בטענת יד.

סיפור המשחק שייך ללא ספק לגדול כוכבי מכבי חיפה בעשור האחרון, ברוך ממן, שהתרגש מאד בהופעת־הבכורה שלו נגד קבוצתו לשעבר. ממן, במדי בני־יהודה, קיבל שי־הוקרה וזר פרחים בפתיחת המשחק, אך לרוע מזלו נפגע בדקה ה־40, כשניסה להקל את איתי מרדכי, והובהל לבית־החולים, עם חשש לשבר ברגלו.

שני צהובים הונפו במשחק לעבר ציון מרילי ממכבי חיפה וראובן אלקבץ מבני־יהודה.

המשחק בין בני־יהודה ומכבי חיפה נפתח אתמול בדקת־דומיה לזכרו של השוער אבי רן ז"ל. אביו, משה רן, לא זכה לחיות נוכח בדקת־הדומיה. הוא הגיע לאיצטדיון בקרית־אליעזר, אך עשר דקות לפני שריקת־הפתיחה כאשר הבחין בשוער בוני גינצבורג, מתחמם בין קורות מכבי חיפה התעלף. רופא הוזעק ליציע והוא טופל מחוץ לאיצטדיון.

ארי רוזנברג יעבור ניתוח

מאת יוסף גלזר

קפטן מכבי חיפה בכדורסל, ארי רוזנברג, ינותח הבוקר בברכו בבית־החולים רמב"ם בחיפה.

רוזנברג, נפגע במשחקה של נבחרת ישראל נגד הפועל ת"א, במהלך ההכנות לאליפות אירופה, דרג ב'. המאמצים שהשקיע באליפות בבולגריה החמירו את מצב הפגיעה, וביום שישי נבדק ונקבע כי יעבור ניתוח ארטוסקופיה. רוזנברג ייעדר מאימונים כעשרה ימים ובחיפה מקווים כי יהיה כשיר לפתיחת העונה.

עודד מכנס סגר בנתניה

מאת משה רוזנברג

עודד מכנס "סגר" אתמול עם קבוצת נעוריו, מכבי נתניה, וישחק כבר במחזור השלישי.

עודד, שהיה בתקופה האחרונה על כוונת בית"ר ירושלים והפועל חולון, קיים אתמול בשעות־הצהריים פגישה עם "האיש החזק" במכבי נתניה, יצחק תשובה, והשניים סיכמו את נושא הכסף.

כבר אתמול היה עודד בחדר־ההלבשה במשחק נגד הפועל פ"ת, ולכתבנו אמר: "אני שמח לשוב ולסיים את הקריירה שלי בנתניה".

לאחר צירופו של עודד מכנס למכבי נתניה הודיעה ההנהלה הנתנייתית לדורון רבינזון שהתאמן בקבוצה כי היא מוותרת על שרותו.

אמש קיבלה מכבי פ"ת, קבוצתו של רבינזון, בקשה מהיריבה העירונית, הפועל פ"ת, להשאיל את רבינזון. הפניה נענתה בחיוב, והשבוע יועבר כנראה רבינזון ממכבי להפועל פ"ת.

שתי היורדות מיפו ויבנה — רק 0:0

הפועל ירושלים: מאוחר מדי בשעריים — 1:2

קבוצת הבירה – היחידה עם מלוא הנקודות ★ הפועל חיפה – רק 2:2 בחוץ עם יהוד ★ בת־ים ניצחה בנתניה 0:1

קבוצת הפועל ירושלים גמלה אתמול ברחובות למכבי שעריים, בנצחה אותה במחזור הב' בליגה הארצית בכדורגל — 1:2. נצחון כזה — או גם תיקו — במחזור האחרון בעונה שעברה ברחובות היו מעלים את הירושלמים לליגה הלאומית. אולם אז ניצחה שעריים — 0:1...

הפועל ירושלים היא היחידה בליגה הארצית עם מלוא הנקודות. למקום השני זינקה קבוצת הפועל חדרה בנצחון מוחץ על הפועל טבריה — 1:5, לאחר שטבריה הוליכה 0:1.

במפגש בין שתי היורדות מהלאומית נפרדו ביום שישי קבוצות מכבי יפו ומכבי יבנה בתיקו 0:0.

היורדת השלישית מהלאומית, בית"ר נתניה, נוצחה במגרשה ע"י העולה מליגה א', הפועל בת־ים — 1:0.

הפועל חיפה לא יכלה במשחקי־חוץ להפועל יהוד — 2:2. שתי קבוצות זכו בנצחונות בכורה: הפועל רמת־גן בדרבי על מכבי רמת־עמידר — 1:2, והכח רמת־גן בעכו על הפועל עכו — 1:2.

● ארציה

.1	הפועל ירושלים	2	1"3	6
.2	הפועל חדרה	2	2"6	4
.3	הפועל חיפה	2	2"3	4
.4	מכבי יבנה	2	1"2	4
—	הכח רמת־גן	2	1"2	4
.6	הפועל רמת־גן	2	2"2	3
.7	הפועל בת־ים	2	1"1	3
.8	הפועל טבריה	2	5"2	3
.9	הפועל יהוד	2	3"3	2
.10	מכבי יפו	2	0"0	2
.11	מכבי עמידר	2	3"2	1
.12	בית"ר נתניה	2	2"1	1
.13	מכבי שעריים	2	4"2	0
.14	הפועל עכו	2	3"1	0

הפועל ירושלים — מכבי שעריים 1:2 (1:0)

צמד שערים של ציון אוחנה, כדורגלן הפועל ירושלים, העניק לקבוצתו נצחון — 1:2 על מכבי שעריים.

מכבי שעריים גילתה עדיפות במחצית הראשונה, ובדקה הי37 הוליכה — 0:1: אהוד עירון הגביה כדור־קרן, ויוסי אפללו נגח לרשת.

הירושלמים התעוררו במחצית השנייה ובדקה הי60 הישווה ציון אוחנה לאחר שבעט מ־14 מטר לקורה הפנימית ולרשת — 1:1.

חלפו שמונה דקות והקשר מישל ריין הגביה כדור לרחבה, ואוחנה נגח את שער הנצחון — 1:2.

שפט אריה פרוסט, לעיני 300 צופים, ברחובות.

מכבי יפו – מכבי יבנה 0:0

המאבק בין שתי היורדות מהלאומית, מכבי יפו ומכבי יבנה, לא הוכרע — 0:0. באיצטדיון גאון ביפו, לעיני 1000 צופים.

המחצית הראשונה היתה ירודה ושתי הקבוצות שיחקו בנוקשות שלא זכתה למענה מספיק של השופט יצחק רוזנברג, על־אף ששלף במהלך המשחק ארבעה כרטיסים צהובים.

לאחר ההפסקה התעורר המשחק. היפואים גילו יתרון קל והיחידי שסיכן את שער יבנה היה שחקן הנוער, יצחק זוהר, שפעמיים הגיע למצבי־הבקעה נוחים (70, 81), אך בעט לחוץ.

המשחק היה ביפו.

הפועל בת־ים — בית"ר נתניה 0:1 (0:0)

שער שהבקיע דוד נימני, חלוץ הפועל בת־ים, בדקה הי82, היקנה לקבוצתו נצחון ראשון בליגה הארצית על היורדת מהלאומית, בית"ר נתניה — 0:1.

כתבנו דוד בכר מוסר כי הנתניתיים גילו עדיפות לאורך כל המשחק, אולם שוער בת־ים, משה מרקוביץ, התעלה ומנע שערים רבים.

שער הנצחון היה בתום התקפה מקרית, כשנימני ניצל קפאון בהגנת נתניה וכבש מקרוב.

שפט יעקב בן־חמו, לעיני 500 צופים, בנתניה.

הפועל חדרה — הפועל טבריה 1:5 (1:0)

מחצית שנייה של כדורגל מצויין היקנו לשחקני הפועל חדרה נצחון רב־שערים — 1:5 על הפועל טבריה.

במחצית הראשונה היו החדרתים חלשים, וחלוץ טבריה, מאיר עמור (10), קבע בנגיחה — 0:1 להפועל טבריה.

מבול השערים החדרתי החל כבר בדקה הי48 משערו של אהוד ואנה — 1:1. חלפו חמש דקות וינאל אלחדד, הטוב בחדרה, קבע — 1:2. כועו בר, הצעיר בן הי17 העלה כעבור 120 שניות ל — 1:3, והלל חדד קבע בדקה הי63 — 1:4.

השופט יוסף גרוסמן הרחיק בדקה הי65 את יוסי עזרי מטבריה לאחר שפגע ללא כדור באבו־רמוך. אותו אבו־רמוך כבש את השער החמישי בדקה הי71, היפה במשחק — 1:5.

400 צופים חזו במשחק שנערך בחדרה.

הכח רמת־גן — הפועל עכו 1:2 (1:0)

שני שערים תוך שלוש דקות במחצית השנייה היקנו להכח רמת־גן ניצחון חוץ מפתיע על הפועל עכו — 1:2

שחקני עכו גילו עדיפות ברורה במהלך כל המשחק, ורק שוער הכח, שלמה נורדמן, מנע מקבוצתו הפסד.

בדקה הי40 קבע הלל קפלן מקרוב — 0:1 לעכו.

שחקני הכח, שפתחו במערך נסוג, עברו להתקפות והישוו בדקה הי66 ל־1:1 משערו של עופר שלום לאחר מישגה בהגנת עכו. חלפו שלוש דקות, ואילן גוילי ניצל עירבוביה וקבע בבעיטה משבעה מטר — 1:2 להכח.

שפט שבתאי רווח, לעיני 1000 צופים, בעכו.

הפועל יהוד — הפועל חיפה 2:2 (1:0)

שער שהבקיע עמי נימני, חלוץ הפועל יהוד, שבע דקות לסיום, היקנה לקבוצתו תיקו עם הפועל חיפה.

שחקני יהוד, פתחו בסערה, ובדקה הי37 קבע ישראל ששון, במיבצע־אישי מרשים — 0:1 ליהוד.

בדקה הי65 הצליח הצעיר טל בנין להשוות מקרוב ל־1:1. בניצוחו של שלומי שטיקר המשיכו החיפנים לתקוף ובדקה הי71 קבע רן סהר, בפריצה 1:2 להפועל חיפה.

שבע דקות לסיום ניצל נימני טעות בהגנת הפועל חיפה וקבע את השוויון.

שפט דני קורן, לעיני 500 צופים, באור־יהודה.

הפועל רמת־גן — מכבי עמידר 1:2 (0:0)

משה מאירי, מאמנה של קבוצת הפועל רמת־גן, ביצע אתמול חילוף מוצלח כאשר הכניס בדקה הי89 את החלוץ דני אשכנזי, שכעבור 10 שניות כבש את שער־הנצחון במשחק קבוצתו נגד מכבי רמת־עמידר — 1:2.

כתבנו יוסף חכם, מדווח שאת השער הראשון כבש לשחקני הפועל ר"ג מאיר בלושטיין בדקה הי72, לאחר הרמת כדור של נסים רבי המצויין — 0:1.

האורחים מעמידר הישוו את התוצאה ל־1:1 בדקה הי84. רחמים שלום הכניע בבעיטת־11 מטר את שמואל גלרדי.

שפט היטב הבין־לאומי צבי שריר, לעיני 700 צופים, ב"מכתש" בגבעתיים.

גרי — אלוף ישראל באופניים

עמוס גרי מהפועל נצרת־עלית זכה אתמול בתואר אלוף ישראל במירוצי־אופניים, לאחר שעבר מסלול של 115 ק"מ בכבישי הגליל־התחתון, מאזור צומת גולני לנצרת־עלית, מספר פעמים, בזמן כולל של 3:16.46 שעות.

הוא הקדים את אמנון פלטה, גם הוא מנצרת־עלית — 3:40.09

בין הנוער הגיע ראשון גיל הנספלד מהפועל חיפה — 3:23.49 שעות.

הבולגרי מיכאל פטרוב זכה ביום שישי בשלוש מדליות־הזהב באליפות העולם בהרמת־משקולות, 675 ק"ג באוסטרבה, צ'כוסלובקיה. פטרוב, שניצח בכל הסגנונות, קבע שיא עולמי בדחיקה – 200.5 ק"ג (תצלום: איי.פי)

שיאי־גילאים רבים באליפות הקרב־רב

גרומי ולבנסברג — אלופים

● שחיה

מאת דוד סיכור

לאחר האכזבות באליפות ישראל בשחייה שטף־של־שיאים בחפציבה. באליפות ישראל בקרב־רב שנערכה בחסות תנועת המקייה היסאנית בישראל.

שיא ישראלי ב־50 מטר פרפר לבוגרים הושג ע"י נרב שנל מהפועל הגליל־העליון — 26.70 שניות.

ייתר שיאי הגילאים: 50 מטר פרפר, גיל 10, בנות — קרן רגאל (הפועל גלבוע) — 43.40 שניות; גיל 11, בנים — גדי מוריס (הפועל מגידו) — 35.67 שניות; גיל 11, בנות — גלית ארדי (הפועל חולון) — 36.51 שניות; גיל 12, בנות — שני טליטמן (מכבי נהריה) — 33.19; גיל 13, בנים — רמי מרעלי (הפועל־ימק"א ירושלים) — 31.91; גיל 15, בנים — אליאב טל (הפועל נתניה) — 27.72; גיל 16 — יפעת חן (הפועל גלבוע) — 27.42; גיל 17־18, בנים — ערן גרומי (מכבי ירושלים) — 26.80.

50 מטר גב: בנות, גיל 12־13 — שני טליטמן — 35.60; גיל 14, בנים — נמרוד ברקוביץ (מכבי קרית־ביאליק) — 30.01, גל 15־16 — אליאב טל — 29.43.

50 מטר חזה: בנות, גיל 12: רונית מנדל (מרכז־וייסגל) — 40.43; גיל 16־17: גלעד חן (הפועל גלבוע) — 31.27.

מנצחי הקרב־רב: ● בנות, גיל 12 — שני טליטמן — 221.87 שניות; בנים, 12 — שיא שגיא (מכבי לוד) — 221.29 שניות; בנות, 14 — אורית בש (הפועל נהריה) — 212.15 שניות; בנים, 14 — נמרוד ברקוביץ — 192.29.

● בוגרות, זוהר לבנסברג (הפועל הגליל־העליון) — 208.75 שניות; 2. אירית אפרתי (מכבי ת"א) — 211.67 שניות.

● בוגרים: ערן גרומי — 175.30 שניות; 2 גלעד חן (הפועל גלבוע) — 176.86.

כמו כן נערכו תחרויות לוותיקים, בהם בלט הלמוט לוי, עולה חדש מקולומביה, שהוא מאמן שחייני מכבי ת"א, ששחה 50 מטר חזה — 31.27. כמו־כן הצטיינו, עדי פרג, יורם שניידר, רמי ירקוני ויצחק יחזקאל.

גבעת־חיים דוהרת — הביסה את קרית־אונו 4:19

● כדורמים

קבוצת הכדורמים של הפועל גבעת־חיים הביסה אתמול את מכבי קרית־אונו — 4:19, במחזור השני בבית־הגמר בליגה הלאומית בכדורמים.

לגבעת חיים הבקיעו: עופר הורוביץ ורמי פריזר — 4 כל אחד; עוזי הרר 3; טל סגנית, ארנון פלג וצור שפע — 2; דורון לנג ועופר פרידמן — 1. לקרית־אונו יובל גרוסמן, ניב קוים, ברוך בר ויוסף אלטרוביץ — 1 כל אחד.

הפועל קרית־טבעון הכניעה את אס"א ת"א — 9:15. בקרית־טבעון הצטיין רוני קרן, שכבש 5 שערים.

לאחר שני מחזורים מוליכות הפועל גבעת־חיים והפועל קרית־טבעון, בשלכל אחת מהן 2 נצחונות, לפני מכבי קרית־אונו ואס"א ת"א.

במשחק בבית־התחתון גברה הפועל גוש־זבולון על הפועל פ"ת — 8:14.

מטה־אשר זכתה בטורניר

● כדורעף

מאת יוסף גלזר

אלופת המדינה ומחזיקת הגביע בכדורעף, הפועל מטה־אשר, זכתה אתמול בטורניר פתיחת העונה בהיכל־הספורט ברוממה על גביע העתון החיפני "כלבו".

מטה־אשר גברה בגמר על הפועל בת־ים — 0:2 (9:15, 13:15). במטה־אשר בלטו: אורן שר, אמיר סנפיר והמאמן־שחקן אורי חכה. בבת־ים התעלו יעקב הרשקו והצעיר צחי אלבז. כוכב בת־ים, רפי רולניק, נפצע במשחקים המוקדמים ולא שותף בגמר.

במשחקים המוקדמים נרשמה הפתעה כאשר מכבי חיפה גברה על הפועל קרית־אתא — 0:2 ודורגה במקום השלישי.

יתר תוצאות המוקדמות: הפועל בת־ים — מכבי חיפה 1:2; הפועל מטה־אשר — הפועל קרית־אתא 0:2; הפועל מטה־אשר — הפועל בת־ים 1:2, הפועל בת־ים — הפועל קרית־אתא 1:2; הפועל מטה־אשר — מכבי חיפה 0:2.

הטורניר נערך בשיטת ליגה, כאשר שתי הראשונות התמודדו במשחק־הגמר.

טבק כבש שלושער אך מאיים לא לשחק בשבת

מאת מוטי חביב

השלושער שכבש אתמול החלוץ בני טבק לרשתה של בית"ר ירושלים סייעו אמנם לקבוצתו, מכבי תל־אביב, לזכות בנקודתי ליגה. אולם יצר גם מצב מסובך מבחינתה, שכן דקות ספורות לאחר סיום המשחק כבר הודיע טבק שלא ישחק בשבוע הבא עד שלא יוסדר עימו הנושא הכספי לעונה זו.

מתברר שהחלוץ הוותיק פתח את העונה בלי שהנושא הכספי עימו יוסדר. עתה, בעקבות השלושער והיכולת המצויינת שהפגין טבק, הוא מתכוון להעלות את דרישותיו כבר היום.

מנהל קבוצת מכבי תל־אביב, ירון עוז, הודה אמש שהוא מודע לבעיות הצפויות השבוע עם חוזהו של טבק. "אני מקווה שהכל יבוא על מקומו בשלום, נשמע ונדבר" — אמר עוז.

המקורבים לשחקן לא היו כל־כך אופטימיים בקשר להמשך הופעותיו של החלוץ, שמוביל עתה בטבלת מלך־השערים בליגה הלאומית, במדי מכבי תל־אביב.

נצחון למכבי ת"א בטורניר בפירנצה — 95:101

● כדורסל

מאת משה כהן, מיוחד ל"על המשמר"

אלופת ישראל בכדורסל, מכבי ת"א, פתחה בליל־שבת ביריימין את טורניר הכדורסל המרובע בעיר האיטלקית פירנצה, בנצחון — 95:101 (50:42) על הקבוצה המקומית.

מכבי ת"א אמורה היתה לשחק אמש, קרוב לחצות, נגד ציבונה זאגרב, שגברה על אריקסון קאנטו — 97:107 (49:51). כשדרזן פטרוביץ' קלע 39 נקודות, וחברו ראביץ 23. לקאנטו הירבו לקלוע: טרנר 27; ריבה וגיי — 23 כל־אחד.

במשחקה של מכבי ת"א נגד פירנצה התעלה קפטן נבחרת ישראל, דורון ג'מצ'י, שקלע 32 נקודות (שישה סלי 3). קווין מאגי קלע רק 16 נקודות מאחר שיצא בדקה הי26 בחמש עבירות. יתר הקולעים למכבי ת"א: סימס 11; קורנליוס 11; ברייזן 9; ברקוביץ 8; דניאל 7; ליפין 5 וארואסטי 2.

לפירנצה הירבו לקלוע האמריקני אנדרסון — 33 וריסה — 15.

בינין נרשם

גדן בינין, כדורסלן מכבי חיפה, נרשם ביום שישי במשרדי איגוד הכדורסל כשחקן הזר השני של הקבוצה והוא הצטרף אל גדן פלאורס, הממשיך להופיע בשורות מכבי חיפה עונה שנייה.

קבוצת הפועל הגליל־העליון רשמה במשרדי האיגוד את שני הזרים שלה: טרי מרטין ופרימן.

איסור לבראון לשחק במכבי ת"א

מאת משה כהן, מיוחד ל"על המשמר"

מייק בראון מנוע מלשחק בשלב זה בשורות מכבי ת"א. השחקן שהספיק להתאמן בשורות האלופה הישראלית לא יוכל להופיע עד אשר יקבל אישור מקבוצתו, השיקאגו־בולס.

שמואל מחרובסקי, מנהל מכבי ת"א, הביע אופטימיות שבראון יוכל לשחק בשורות הקבוצה התל־אביבית: "אני מקווה כי האמריקנים יאשרו לו לשחק".

עם סגירת הגליון

מכבי ת"א — ציבונה 87:91

אלופת ישראל בכדורסל, מכבי ת"א, זכתה אתמול־ערב בטורניר הכדורסל בפירנצה לאחר שניצחה במשחק־הגמר את ציבונה זאגרב — 87:91 (48:53).

בדקה הי15 פגע וילי סימס בדראזן פטרוביץ', מעל עינו, והכוכב היוגוסלבי נטש את המשחק ולא שב.

הירבו לקלוע למכבי: מאגי 26, ברייזן 16 וג'מצ'י 14.

* משחקה הראשון של מכבי ת"א בגביע הבין־יבשתי יהיה מחרתיים מול אלופת ברזיל, מונטה ליבנו.

הפעל חולון זכתה בטורניר בין־לאומי בפולין

מאת שרות "על המשמר"

למרות שנותר לה משחק אחד (היום בצהריים נגד ביטום) הבטיחה אמש הפועל חולון את זכיתה בטורניר בין־לאומי שהתקיים בעיר הפולנית ביטום.

אתמול גברה הפועל חולון, בשני משחקים על שתי הקבוצות היוגוסלביות המשתתפות בטורניר.

בשעות הבוקר ניצחה חולון את רובוטניצקי — 79:92 (43:50). ג'יימס טרי קלע 24 נקודות. ייתר קולעי חולון היו: בורמור 20; ראוסן 14; בוגין 12; מאור 8; אורנג' 5 זיסמן 4; אלימלך 3 ומולכו 2.

אתמול לפנות־ערב ניצחה חולון את איגמן מסאריבו — 85:89 (51:54). ראוסן היה כוכב המשחק עם 32 נקודות. יתר קלעי חולון היו: בוגין 16. בורמור 14, טרי 12; אורנג' 11; אלימלך 2 ומאור 2. לאיגמן הירבו לקלוע: פאסיץ' 28 ובראביץ' 24.

ביום שישי ביקרו שחקני הפועל חולון במחנה ההשמדה אושוויץ והניחו זר במקום.

גביע־בנדל להפועל ת"א

ניצחה מכבי חיפה 81:93

מאת שלמה גלזר

ללא לאוואן מרסר והוואריד לאטוף הצליחה קבוצת הפועל ת"א לזכות אמש בטורניר המסורתי על גביע אלים גדעון בנדל בנצחה בגמר בצמח את מכבי חיפה — 81:93 (40:38).

גם מכבי חיפה הופיעה למשחק בהרכב חסר. משורותיה נעדר הבין־לאומי ארי רוזנברג (ראה ידיעה נפרדת), ואילו הרכז עדי גורדון נפצע בדקה הי5 ולא המשיך לשחק.

הפועל ת"א, בניצוחו של קארל איימוס, פתחה היטב את המשחק, והוליכה 2:6 וי־10:15. מכבי חיפה, בזכות משחק הגנה טוב של ג'ון ביניון, איזנה את המשחק, ואף עלתה ליתרון של — 19:25 בדקה הי16, ובהמשך — 29:37. במצב זה ביצע מאמן הפועל ת"א, משה וינקרנץ, חילוף כפול, כאשר החזיר למשחק את שמעון אמסלם ועמוס פרישמן.

הפועל ת"א עברה לשמירה איזורית וצימקה את הפיגור עד להפסקה ל־38:40.

מכבי חיפה פתחה בסערה את המחצית השנייה, בזכות משחק מעולה של אסף ברנע וג'ון ביניון — 56:66.

מצבה של הפועל ת"א נראה בכי־רע. קארל איימוס יצא בחמש עבירות, אולם להפתעת הכל התעוררו חבריו, ובניצוחו של ג'ונתן דלול המצויין ביצעו מהפך והישוו ל־76:76, ובסיום ניצחו — 81:93.

שפטו אברהם זגול ושלום הלוצר לעיני 400 צופים, באולם בצמח.

● קלעו להפועל ת"א: דלול 27; אמסלם 16; פרישמן 15; טאנוס 13; ולוטיקמן 12 ואיימוס 10.

● למכבי חיפה הירבו לקלוע: שפע 19; ברנע 18; בניון 17 ופלאורס 17. בניון היה הריבאונדר המצטיין, עם 16 כדורים חוזרים.

קבוצת הפועל הגליל־העליון זכתה במקום השלישי, לאחר נצחון דחוק על הפועל חיפה — 75:77 (39:37).

בליל שבת גברה הפועל ת"א על הפועל חיפה — 71:86 (39:45). להפועל ת"א הירבה לקלוע טאנוס 27 ולהפועל חיפה: קילפטריק 19.

במשחק השני ניצחה מכבי חיפה את הפועל הגליל־העליון — 84:94 (42:48). פלאוארס (24 נקודות) ובניין (19) בלטו בחיפה. בשורות הגליל־העליון קלע כרר 25 נקודות וחברו פרימן הוסיף 22.

ויליאמס לא הועיל

במשחק־מבחן בין שתי העולות החדשות לליגה הלאומית בכדורסל, גברה אמש מכבי נתניה על אליצור נהדורי רמלה — 84:97.

למכבי נתניה הירבו לקלוע: וילי בראון 24 (16 ריבאונדים) ריינר בלאט 17 ומייקל קרטר 14. לרמלה קלע ארל ויליאמס 24 נקודות, מקנזי 14 וובסטר 10.

במשחק זה בחנה מכבי נתניה את קרלוס ייטס. קלעי המתחרה על התפקיד מול דרל רובינסון.

גביע נעמ"ת לבני־יהודה ת"א

קבוצת הנשים של בני־יהודה ת"א גברה אמש על הפועל גבעת־חיים — 67:85 (28:46) וזכתה בגביע נעמ"ת בכדורסל בטורניר מרובע שנערך בקיבוץ גבעת־חיים.

במקום השלישי: סיימה הפועל גלבוע, לאחר שגברה על הפועל ת"א — 18:53.

בליל־שבת נערכו המשחקים המוקדמים, ובהם גברה גבעת־חיים על הפועל ת"א — 62:64 ובני־יהודה ניצחה את הפועל גלבוע — 69:74.

כדורגלן מנצ'סטר־יונייטד, מייק דאקסברי, מנסה לבלום את השחקן הברזילאי של ניוקאסל, מירנדיניה, שכבש צמד במשחק התיקו 2:2 בליגה האנגלית אתמול (2:2) (תצלום: איי.פי)

קווינס־פארק התבססה בפיסגה — 1:3 נגד צ'לסי

הקבוצה הלונדונית, קווינס־פארק־ריינג'רס, בה מתעתד להופיע הישראלי דוד פיזנטי, השיגה אתמול את נצחונה השישי הרצוף בליגה האנגלית, כשניצחה בדרבי את צ'לסי — 1:3.

גיבור הנצחון היה גרי בניסטר, שהבקיע את כל השערים למנצחת. את שער־הכבוד לצ'לסי כבש גורדון דיורי.

לקווינס־פארק יתרון בן 5 נקודות, בתום המחזור השביעי, לפני טוטנהאם (14), שניצחה את סאות'המפטון — 1:2. הבלגי ניקו קלאסה וקלייב אלן בבעיטת־עונשין מ־11 מטר הבקיעו למנצחת, לעומת שער של בייקר שכבש לסאות'המפטון. זה הנצחון הביתי הרצוף הי13 של טוטנהאם, המהווה שיא מועדון.

מנצ'סטר־יונייטד תופסת את המקום השלישי, עם 13 נקודות, לאחר שסיימה במגרשה בתיקו 2:2 עם ניוקאסל. המצטיין במשחק זה היה הברזילאי מירנדינייה שהבקיע את שני השערים לזכות ניוקאסל. את השערים ליונייטד: כבשו הורים, הדני יספר אולסן והסקוטי בריאן מקליר.

ליברפול חזרה לביתה לאחר שיפוץ באיצטדיונה והשיגה נצחון ראשון העונה בבית על אוקספורד — 0:2. אולדריץ' וכאונס כבשו את השערים.

לעומת זאת הפסידה האלופה, אברטון, בלוטון, על משטח־הדשא הסינטטי — 2:1, לאחר שהוליכה על־ידי מיל פוינטון. סטין והיל כבשו ללוטון.

נצחונות־חוץ השיגו דרבי על נוריץ' — 1:2; ארסנל על נוטינגהם 0:1 (שערו של אלן סמית) ווטפורד על שפילד־וונסדיי/ — 2:3.

צ'ארלטון השיגה את הנקודה הראשונה שלה העונה כשסיימה בתיקו 1:1 עם פורטסמות, העולה החדשה, שמשורותיה הורחק שחקן.

שחקן נוסף שהורחק היה במשחק בין ווימבלדון ווסטהאם, שהסתיים בדרבי הלונדוני, בתיקו 1:1.

הטבלה האנגלית

.1	קווינס־פארק	7	2"12	19
.2	טוטנהאם	7	5"11	14
.3	מנצ'סטר־יונייטד	7	6"12	13
.4	וימבלדון	7	6"10	12
.5	צ'לסי	7	11"14	12
.6	נוטינגהאם	7	9"10	11
.7	ליברפול	4	3"9	10
.8	קובנטרי	6	8"8	10
.9	אברטון	7	4"7	9
.10	ארסנל	6	5"9	8
.11	דרבי	5	3"4	8
.12	לוטון	7	11"10	8
.13	סאותהמפטון	7	11"10	7
.14	נוריץ'	7	8"6	7
.15	ווטפורד	6	7"5	7
.16	ווסטהאם	6	9"7	6
.17	פורטסמות	7	17"7	6
.18	ניוקאסל	6	9"6	5
.19	אוקספורד	6	14"8	5
.20	שפילד	7	15"5	2
.21	צ'רלטון	5	11"4	1

נצחון 0:4 לריינג'רס מגלאזגו

האלופה ריינג'רס גלאזגו, בה משחק אבי כהן, השיגה ניצחון גבוה במחזור השביעי בליגה הסקוטית על דנפרמלין/ — 0:4.

בראש צועדות שלוש קבוצות עם 11 נקודות: סלטיק, הארטס ואברדין.

סלטיק ניצחה בחוץ את פלקירק/ — 0:1, משערו של ברנס. באותה תוצאה ניצחה הארטס את מרוול. ניצחון חוץ נוסף השיגה היברניאן על דנדי־יונייטד — 1:2. במשחק רב־שערים גברה מורטון על דנדי/ — 3:4. אברדין/ — סנט. מירן 0:2.

קלן הכניעה את האלופה, באיירן מינכן 1:3

במשחק המרכזי שנערך במחזור הי8 בליגה המערב־גרמנית הנחילה קלן הפסד שלישי לאלופה, באיירן מינכן העונה. כשגברה עליה 1:3.

גם במחזור זה הובקעו שערים רבים — 17 במספר, בממוצע 4 שערים למשחק (תישעה משחקים נערכו).

את הנצחונות הגבוהים השיגו המוליכה, וורדר ברמן, על דורטמונד — 0:4 ופרנקפורט על מנהיים — 1:5.

תוצאות נוספות: קייזרסלאוטרן — בוכום 2:4; שאלקה — לברקוזן 2:2; מנשנגלדבך — המבורג 0:2; נירנברג — הומבורג 2:2; קארלסרוהה־אורדינגן 0:1; האנובר — שטוטגרט 3:3.

וילאנדר בגמר בפלשינג־מדו

הטניסאי השבדי, מאטס וילאנדר, יופיע לראשונה בגמר אליפות ארה"ב הפתוחה בפלשינג־מדו בניו־יורק, לאחר שניצח את בן־ארצו, סטפן אדברג, במאבק בן שלוש שעות ו־16 דקות — 4:6, 6:3, 3:6, 4:6.

קודם לכן ניצח וילאנדר בחצי־הגמר את הצ'כי מילוסלאב מצ'יש, שהופיע אשתקד בגמר, גם כן בארבע מערכות. האחרונה ־ 6:7 (5־7 בשובר שוויון). משחק זה נמשך 3 שעות ו־38 דקות.

יריבו של השבדי בגמר יהיה המנצח בין אלוף אשתקד, איוואן לנדל, לבין האמריקני בן הי25, ג'ימי קונורס. המשחק בין השניים נדחה בינתיים בגלל גשם.

בגמר הנשים ישחקו שתי הטניסאיות הטובות בעולם, הגרמניה שטפי גראף, בת הי18, ומארטינה נברטילובה. בחצי־הגמר הכה גראף פיגור לנצחון על האמריקנית שחומת־העור, לורי מקניל — 6:4, 2:6, 4:6, ומארטינה ניצחה את בת מולדתה, הלנה סוקובה, בקלות — 2:6, 2:6, יצויין, שהשתיים נפגשו אשתקד בגמר.

סטנקוביץ: אסור ללוקט לשחק

מזכ"ל פיב"א בורה סטנקוביץ, הודיע בסוף השבוע לראשי קבוצת אליצור נתניה כי הכדורסלן פיל לוקט לא יוכל לשחק בישראל.

לוקט ששיחק לאחרונה בארגנטינה, לא זכה לשחרור מקבוצתו שם, ולפיכך אין מזכ"ל פיב"א יכול להתערב בעניין זה, ונראה כי אליצור נתניה תיאלץ לחפש זר אחר במקומו.

מאחורי הקלעים

המאמן הבלגי הגיע – חניכיו נשכחו בבריסל...

מיקי ברקוביץ: כדורסל, עסקים ועכשיו גם יועץ תיאטרון ● ציניקאים הציעו להפועל חיפה להחתים את... אולסי פרי ● אקדמאים, חברי המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה בחיפה, מסייעים חינם לתלמידים, שחקני הפועל חיפה ● מכבי ת"א מממנת לימודי נהיגה לשחר בראל ● היו"ר החדש של מכבי חיפה ביטל 400 מנויי־חינם ● טל בנין איחר והחמיץ "פרמיירה" בהרכב הפותח

★★★ דבר מוזר אירע באליפות ישראל בהתעמלות במכון־וינגייט, בה נטלו חלק גם מתעמלים מהונגריה ומשווייץ. לארץ עמדה לבוא גם משלחת מבלגיה, אבל הגיע רק המאמן, שהתפלא לא למצוא את חניכיו... מעניין מה היו אומרים אילו דבר כזה קרה לישראל ★★★ משפחת פורת מאפיקים היתה פעילה מאוד באליפות ישראל בהתעמלות. הבן עפרי השתתף, אמא דורית, מתעמלת־עבר מצטיינת בנבחרת, בלטה בעידוד, ואבא עמוס היה הכרוז ★★★ בית־הספר למאמנים במכון־וינגייט חגג בשבוע שעבר מלאת 20 שנים ליסודו. מנהלו הראשון, ד"ר מתי קרניץ, נמצא שנים רבות בגרמניה. מחליפו הזמני, יעקב סנדלר, שוהה בשליחות בחו"ל. גם המנהל לאחר־מכן, ד"ר גלעד וינגרטן, יצא לשליחות באוסטרליה, אך "קפץ" ארצה בשבוע שעבר לביקור אחרי ששימש כפרשן בטלוויזיה הישראלית באליפות העולם באתלטיקה ברומא. המנהל הלפני־אחרון, ד"ר מיכה קניץ, "מכור" ל..טריאתלון, והמנהל העכשווי, מזה שנתיים, הוא אורי שמר ★★★ מה יעלה בגורלו של שיא ישראלי בשחייה שהושג ב"תחרות מחאה" נגד איגוד השחייה? בסוגיה יוצאת־דופן זו יצטרכו לדון אחרי ש"תחרות־המחאה" בחיפה, בה השתתפו שחיינים מארבע האגודות שעשו "באלאגן" באליפות המדינה, קבע החיפני ערן הירש ממכבי חיפה שיא לגילאי 17 ב־800 חופשי בבריכות קצרות. מבחינת השיפוט היה השיא חוקי, אבל מעניין יהיה מה יוחלט לגביו ★★★

שיחות עידוד בטלפון

★★★ בשעותיו הקשות ביותר, לאחר ההפסד לפינלנד (106:102) בפלבן קיבל המאמן הלאומי בכדורסל, משה וינקרנץ, שתי שיחות־טלפון מעודדות מישראל. יצחק ויסהוף מספר כי הראשון שהתקשר לפלבן שבבולגריה היה אריה גבעוני, יו"ר הוועדה המקצועית של הפועל ת"א, מועדונו של וינקרנץ. חצי שעה לאחר־מכן צילצל שוב הטלפון בחדרו של וינקרנץ. הפעם היה זה דובר הפועל ת"א, יורם דורי. השניים, שלא ידעו איש על שיחת חברו, עודדו את המאמן. שיחת הטלפון השלישית לוינקרנץ. באותו יום היתה מדן שילון, מגיש יומן־הערב של גלי צה"ל. שילון קרא לוינקרנץ את הביקורת הקשה בעתון "חדשות" עליו וביקש תגובתו. גבעוני ודורי ניסו להסתיר את הדברים מהמאמן, שהיה שקוע בהכנות אחרונות לפני המשחק הקשה נגד בולגריה ★★★ מיקי ברקוביץ עסוק בימים אלה, אחרי התחרויות בבולגריה, במשחקי קבוצתו, מכבי ת"א, בטורניר, באיטליה. השיא יהיה מחרתיים כאשר יפתחו משחקי הגביע הבין־יבשתי במילאנו. מכבי ת"א כבר זכתה בעבר בבכורה הבין־יבשתית. כאשר ישוב מיקי לישראל צפוייה לו עבודה, בנוסף לכדורסל ולעסקיו הפרטיים. מיקי ישמש יועץ לשחקן התיאטרון והקולנוע, דובי גל, העומד להסריט סרט על אדם שרצה להיות כדורסלן ★★★ מי שחושב כי החלטת הבורר, עו"ד עובדיה רזיאל, על שיתוף שני כדורסלנים זרים בכל קבוצה בליגה הלאומית, תבלום את המתאוננים — טועה. יצחק ויסהוף חישב ומצא כי בעונה שתחל בליגה, שתחל ב־28 בספטמבר, 24 זרים ו־24 מתאזרחים: בשיא המתאזרחים מחזיקה העולה החדשה, מכבי נתניה, בשורותיה ארבעה כאלה: דייויד רוס, סטיב שלכטר, מייק קרטר, ודייויד בלאט. להפועל ת"א שלושה מתאזרחים: לאוואן מרסר, האוורד לאסוף והנזנתן דלול. אותו מספר יש גם לאליצור נתניה: קריל נבריסון, סטיב מלוביץ וטורי פור. שלושה שחקנים יש גם לאליצור נהדורי רמלה: ארל ויליאמס (הביא ארצה גם את רזותו...), סטיב פולאק ומייקל אוליבר. לשתי קבוצות, מכבי חיפה ומכבי רמת־גן, אין בכלל מתאזרחים ★★★ בהפועל חיפה נואשו כנראה מהאפשרות להחתים כדורסלן־מתאזרח שני לאחר שמועמדותו של אנדי ווקר ירדה מהפרק. ציניקאים הציעו בסוף השבוע ל"בוס" יעקב שלזינגר להחתים את אולסי פרי למשחקים בחופשותיו מהכלא באה"ב, שם הוא יושב באשמת סמים ★★★

הפציעה המהירה ביותר

★★★ בישמול פקד את הכדורסל האמריקני של מכבי חיפה, גד ביניון. שאולי ויכנס לסטרי־השיאים של גינס. כבר אחרי חמש דקות, באימון הבכורה, נפצע באצבעו והובהל לבית־החולים, שם נעשו לו ארבעה תפרים. ביניון נפגע מצפורנו של תומר שטינהאואר — דיווחו של יוסף גלזר ★★★ אגב, הכדורסלן הזר השני של מכבי חיפה בעונה שעברה, ריצ'י גלנסון, חוזר לשחק בשורות אלופת הולנד, ודבוס, בה הופיע גם לפני ה"קרנציה החיפנית" שלו ★★★ רכז קבוצת הפועל ת"א, עמוס פרישמן, נשא בשבוע שעבר את סיגל לאשה. ליום החתונה נקבע לקבוצתו משחק־אימון נגד מכבי רמת־גן. המשחק החל בשעה 5 כדי שחבריו לקבוצה יספיקו להגיע במועד לחתונה שנערכה בנס־ציונה — סיפורו של יצחק ויסהוף ★★★ המשמרת הצעירה של מפלגת העבודה במחוז חיפה הקימה ועדה מיוחדת כדי לסייע לעמותות הכדורגל והכדורסל של הפועל חיפה. בצד פעילות שיגרתית הכוללת מכירת מינויים, עריכת נשפי התרומה וגיוס כספים, מספר יוסף גלזר, גם על חידוש מרענן: אקדמאים, חברי המשמרת, יעניקו שיעורים פרטיים לכדורגלני וכדורסלני נוער המתקשים בלימודים, או מתכוננים לבגרות, חינם אין כסף. בין הנהנים ממחווה זו: הכדורסלן גיא גודס והכדורגלן טל בנין. יוזמי המבצעים הם: מזכיר המשמרת, אהוד לביא, יו"ר ועדת הספורט שלה, בני פליק ★★★ על רקע ההישג הנאה של נבחרת הנשים הישראלית בכדורסל בולט בישהמזול שפקד את הכדורסלנית הוותיקה, זיוה רזון (26). שבע שנים נמנתה זיוה על שורות הנבחרת, אולם נאלצה לפרוש בגלל פציעה קשה בברכה. דווקא כשהנבחרת זכתה בהישג נאה היתה מ"חוץ לתחום". אולי התנחמה בעובדה שחברתה הטובה, רונית דימנט מהפועל גבעת־חיים, היתה מהמצטיינות במשחקים הקדם־אירופיים באשפנבורג, מערב־גרמניה. דימנט עושה את הדרך מקרית־ים לגבעת־חיים עם מאמן הקבוצה, יואב מינץ, בעבר כדורסלן הפועל קרית־חיים ונבחרת הנוער ★★★

החובות של דריקס

★★★ מכבי תל־אביב חייבת לחלוצה אלי דריקס 130 אלף דולאר. גם החוזה עם דריקס בעונה הקרובה לא יהיה זול. בינתיים הכל חובות — ולדריקס אין כסף. בשבוע שעבר פגש מוטי חביב בדריקס כשהוא מטייל ברחוב תל־אביבי. שאלו, היכן המכונית שלך? התשובה: "נאלצתי למכור אותה כדי לכסות חובות. ממש אין לי כסף לקנות מכונית. הכל ממושכן במכבי ת"א ★★★ שוער הפועל כפר־סבא, אריה שמיר, ומאמן בני־יהודה ת"א, אהוד בן־שושן, בונים בית דו־משפחתי בכפר־סבא. השניים, המיודדים מאז ששמיר שיחק בבני־יהודה, החליטו גם לחיות תחת קורת־גג אחת. הדבר המעניין בסיפור הוא ששם הרחוב שבו נבנית הוילה הוא... שמיר ★★★ קבוצת הכדורגל של הפועל חולון פתחה את העונה בנצחון מפתיע 0:1 על מכבי חיפה. אוהדיה הוותיקים נזכרו כי גם בפעם הקודמת, היחידה שחולון היתה בליגה הלאומית, לפני 16 שנה, פתחה הקבוצה בנצחון 0:1, אך לבסוף סיימה את העונה במקום הי16 וירדה ליגה. אז הושג הנצחון על הפועל ירושלים משער שכבש כדורגלן הרכש מהפועל ת"א, יחיאל לוי. גם השנה יש להפועל חולון שחקני־עזר שגדלו בהפועל ת"א, כמו השוער המצויין יעקב ביטון, הבלם משה מליאס, הקשר אריה מאיר, והלוץ אמיר ליברמן והקשר שבתאי יחזקם ★★★ גיל לנדאו מהפועל ת"א, ונמרוד דריינוס מהפועל בת־ים פותחים בסוף השבוע הבא מכון חדיש לפתוח הגוף. המכון, שישתרע על פני 700 מטר־מרובע, הוא בדרום בת־ים ויש בו את כל המכשירים המשוכללים. תהיה בו גם קפיטריה וסאונה ★★★ הכדורגלן שפתח את משחקי הליגה הלאומית בסערה הוא שחר בראל, המתמצא היטב ברחבת העונשין, אבל באמצע השבוע ניתן היה לראותו כשהוא נוהג במכונית עם האות ל'. מוטי חביב מציין שמכבי ת"א מממנת את לימודי הנהיגה של חלוצה הצעיר ★★★

צפייה מהחומה

★★★ הכדורגלן יעקב עיני, ששיחק בעבר בקבוצה מכבי רמת־עמידר והואשם ע"י המשטרה כחשוד בהצתות דירות תושבים ערבים בשכונה אינו יכול, בפקודת בית־המשפט, להיכנס לרמת־עמידר. יוסף חכם מספר כי בשבוע שעבר, במשחק הפתיחה של הליגה הארצית, בין מכבי רמת־עמידר והפועל יהוד (1:1), נראה עיני כשהוא צופה במשחק מעל החומה הצפונית של המגרש, הגובלת בשיכון ר' בבני־ברק ★★★ היו"ר החדש של מחלקת הכדורגל במכבי חיפה, יצחק אביעד, ביטל את כל 400 מנויי־החינם שהוענקו קודם־לכן למשפחות הכדורגלנים, לשחקני ועסקני־עבר, לסדרנים, לפעילי האגודה בענפים האחרים ולמקורבים שונים. מהיום אין אף מנוי חינם. חברי הנהלה נאלצו לקנות מנויים לילדיהם. חידוש נוסף: יציע מיוחד לילדים במשחקי הבית של מכבי חיפה, במחיר סמלי. ביציע זה ייערכו מבצעים מיוחדים, כמו הגרלות, מוטעים, חלוקת תשורות וממתקים וכדומה ★★★ יוסף גלזר שייווות על כך מציין כי עמוס ברשר בעבר כדורגלן הפועל פ"ת והנבחרת, התאהב באזור הצפון, בעונה שעברה שיחק בהפועל טבריה והעונה עבר להפועל עכו, שתי הקבוצות הן בארצית ★★★ שמחת־הפרמיירה השתבשה אצל טל בנין, הכשרון המבטיח בן הי16 של הפועל חיפה. מאמנו, יצחק אנגלנדר, עמד להרכיבו בין הי11 במחזור הראשון בליגה הארצית, נגד הפועל בת־ים, אך בנין איחר לחדר־ההלבשה ולכן שולב במשחק רק בדקה הי70 ★★★ את הדרך הארוכה מקיבוץ בית־אלפא לכפר־סבא עושה פעמים אחדות בשבוע אברהם מרצ'ינסקי, כדורגלן־העבר של הפועל כפר־סבא מונה כמפקח מקצועי על מחלקת הנוער של אגודת־האם שלו. אשתקד אימן מרצ'ינסקי את הפועל בית־שאן אך לא הצליח למנוע את ירידתה לליגה א' ★★★ בעונה שעברה שיחק יעקב (שוקי) טומדר בשורות הפועל רמת־גן. השנה עבר בהלוך־המבקיע להפועל ירושלים, אך הותיר חברים טובים בקבוצה הרמת־גנית. כאשר שמע טומדר כי קשר הפועל רמת־גן, אבי ברשצקי, הוצב ברשימת ההעברות כעס מאוד ואמר: "בשבת יש להפועל ירושלים משחק נגד הפועל רמת־גן בימק"א אני אראה להם מה זה לוותר על ברשצקי". טומדר אמר וקיים: הוא כבש את שער־הנצחון לקבוצת הבירה. אגב, ראשי הפועל רמת־גן כבר הוציאו את ברשצקי מרשימת ההעברות והחזירו אותו לקבוצה עוד לפני המשחק בימק"א ★★★ כדורגלנים מקרית־שמונה בצפון ועד לבאר־שבע כולם השתתפו ביום ראשון בשמחת מאמן כדורגלני הפועל עכו, רוני דורה ורעייתו שרית, שהכניסו את בנם שלומי ל"בריתו של אברהם אבינו". את קרית־שמונה מליגה א' יצג יצחק ברזוני, שחזר לקבוצת נעוריו אחרי נדודים בהפועל טבריה, הפועל חיפה והפועל עכו. מהפועל באר־שבע הגיע השוער גיורא אנטמן. גם לתל־אביב היה יצוג: ברוך מימון, בעבר קשר מכבי חיפה, וכיום כדורגלן בני־יהודה ת"א ★★★ להוואורד לאסוף, הענק של נבחרת ישראל אבד לפני משחקי־פלבן תיקו וכל ציוד הספורט שלו. לאסוף נאלץ לשאול מחברו עופר פליישר נעליים חלופיות, כאשר שבה הנבחרת מפלבן לסופיה תיקו של לאסוף, כלי שדבר יחסר ממנו ★★★ בנמל־התעופה בן־גוריון בלוד ציפו לשני שחקני הפועל הגליל־העליון, המשחקים בנבחרת, נדב הנפלד ועופר פליישר, זר־פרחים מקבוצתם. לזרים היתה מצורף פתק: "ברכות לשובכם ולהתראות באימון בשעה 6 בכפר־גלעדי" — דיווחו של יצחק ויסהוף ★★★

בצלאל רובין

„אקספרס" ב־15 קמ"ש לשעה

מה שלא הצליחה הממשלה לעשות 30 שנה, עשה יזם פרטי: רכבת נגררת, עם קטר ושלושה קרונות, עוברת באתרים שונים בעיר במהירות 15 קמ"ש. לתיירים, לטיילים וסתם לאלה שרוצים להיזכר איך זה לנסוע ברכבת.

30 שנה דנים בנושא הרכבת לאילת. במשך השנים הללו לא הצליחה הממשלה להביא את הרכבת לעיר הדרומית. יזם פרטי, בסופו של דבר עשה זאת. „אילת אקספרס", הוא שמה של הרכבת, שכר פועלת בעיר מזה שבועיים.

זו רכבת נגררת עם קטר דיזל ושלושה קרונות, אליהם ניתן להוסיף קרונות נוספים. הרכבת — שעברה בדיקות בטיחות קפדניות של הטכניון וקיבלה את אישור משרד התחבורה, מסוגלת להוביל 54 נוסעים, 18 בכל קרון.

תחנת הרכבת ממוקמת ליד מלון „גלי אילת". משם היא נוסעת לאיזור המלונות שבחלקו הצפוני של העיר. במסלול שנמשך 45 דקות. הרכבת, שנעה במהירות של 15 קמ"ש, עוברת לאורך הטיילת, ליד המלונות „נפטון", „מוריה", „אואזיס" „קיסר" והמלך שלמה", עוקפת את הלגונה, עולה על הגשר שליד המרינה ומשם היא שבה לתחנה הראשית.

לכל קרון מערכת רמקולים משוכללת. במשך הנסיעה מושמעת מוזיקת רקע, ודיילות לבושות במדים כשל עוברי רכבת מסבירות לנוסעים, בשלוש שפות, על אתרי התיירות של אילת ועל מקומות הבילוי בעיר.

הרכבת פועלת בכל שעה עגולה, החל משעה 9 בבוקר ועד 10 בלילה. מחיר התענוג 6.50 שקלים. תושבי אילת בעלי כרטיס תושב, חיילים וילדים משלמים 3 שקלים.

יזם הרכבת הוא יעקב פומס, תושב אילת ותיק. סך ההשקעה — 200 אלף דולר. שותפה איתו חברה צרפתית בשם „פרומוטריין", שמפעילה רכבות כאלה בארה"ב, גרמניה, אנגליה, צרפת והאיים הקריביים.

למנוע הקטר (שיוצר בגרמניה) יש מערכת קירור מיוחדת שיוצרה במיוחד עבור אילת.

בעל המסעדה השתגע

בעקבות מספר פרסומים באמצעי התקשורת על שהמסעדות באילת „רוצחות" את התייר וגובות מחירים מופרזים — דבר שהוכח בלא נכון — יצאו בעלי המסעדות באילת במיבצע רב־היקף להורדת מחירים.

בהשוואה לכל מסעדה מקבילה בתל־אביב. לדוגמה המחירים באילת זולים ב־25־30 אחוז ואף יותר.

מי שרוצה לאכול דגים חופשי חופשי, סלטים ותוספות לפי שיטת אכול ככל יכולתך, יכול תמורת 11 שקל לזלול במסעדת „בית הדייג" שבחוף אלמוג כמה שהוא רוצה.

במסעדה „התחנה האחרונה" שבחוף הצפוני, סמוך לגבול עם עקבה, מקבלים תמורת שקל נוסף (12 שקל לארוחה) דגים ויין חופשי.

להלן כמה דוגמאות למחירים החדשים:

ארוחה ליחיד במסעדת הדגים היוקרתית „המפלט האחרון", שכוללת דג כמנה עיקרית, סלטים, מרק דגים וגלידה כמנה אחרונה, עולה 17 שקל בלבד.

במסעדה הצפה „פאגו פאגו", הנחשבת אף היא ליוקרתית, מנה שכוללת סטייק עסיסי — 22 שקל. סעודת צהריים מלאה, שכוללת דגים ויין, במסעדה זו 17 שקל.

ב„אל גאוצו", מסעדה דרום־אמריקנית, עולה ארוחה 16 שקל, ויש תפריט נוסף ב־12 שקל.

במסעדה הסינית „מנדרים" ניתן לקבל תפריטים קבועים ב־18, 21 ו־24 שקל לארוחה. במסעדה הסינית „שנחאי" עולה ארוחה הכוללת 6 מנות 25 שקל.

במסעדה היוונית „אקרופוליס" עולה ארוחה מלאה 24 שקל. במסעדה הצפה „רפסודיה לבנה" עולה ארוחה 18 שקל. במפגש גשר הירקון שבכניסה לעיר עולה ארוחה 14 שקל.

במסעדה הצרפתית „או ביסטרו" עולה ארוחה מלאה, הכוללת גם חסילונים (שרימפס), 27 שקל. ניתן לקבל תפריטים נוספים ב־16 וב־24 שקל. במסעדה צרפתית אחרת, „טוטון", הנחשבת גם היא ליוקרתית, עולה ארוחה מלאה 24 שקל. במסעדה הצרפתית „טור אייפל" שבמרכז רכטר עולה ארוחה שכוללת אפריטיף, מרק סלטים, מנה עיקרית ומנה אחרונה 22 שקל.

במסעדה המזרחית „אל מרוקו" שבמרכז התיירות ניתן לקבל סטייק בקר או סטייק לוקוס ותוספות תמורת 10 שקלים. במסעדה המזרחית „ללו" מקבלים מבחר סלטים, 2 סיגרים מרוקאים, חצי בקבוק יין ומנה עיקרית הכוללת דגים או בשרים ממולאים תמורת 17 שקל.

ארוחת דגים מלאה ב„ספינת הדייג" מול המשטרה — 18 שקל. ב„שיפודי אילת", מסעדה מזרחית באיזור התעשייה, ניתן לקבל תמורת 15 שקל סלט לבחירה, 2 שיפודי בשר על הגריל ופרי טרי. במסעדת „הללויה" שבמרכז התיירות עולה מנה עיקרית, שכוללת דגים או בשר (בישול או גריל), סלט או מרק ומנה אחרונה, 15 שקל. במסעדת „הכרם", המסעדה התימנית היחידה בעיר, ניתן לקבל תמורת 16 שקל, מרק, סלט, חמוצים שיפודים לבחירה ו־2 בקבוקי משקה קל.

במסעדה „בית הפנקייק" שבמרכז שלום יורדים המחירים ותמורת 13.50 שקל ניתן לקבל ארוחה שכוללת סלט לבחירה, מנה עיקרית לבחירה ומנה אחרונה. מסעדה זולה במיוחד היא „פנינת אילת" שבאיזור התעשייה. תמורת 9 שקל ניתן לקבל ארוחה מלאה.

המסעדה הזולה ביותר באילת היא מסעדת „לידו" הנמצאת בחזית מרכז התיירות. ארוחה בשרית מלאה הכוללת סלטים ותוספות עולה שם 7.70 שקל.

הסיבה למיפנה בגישת המסעדנים בעיר היתה כנראה כתבתה של לאה אתגר לפני מספר שבועות ב„ידיעות אחרונות" על מחירי המסעדות באילת.

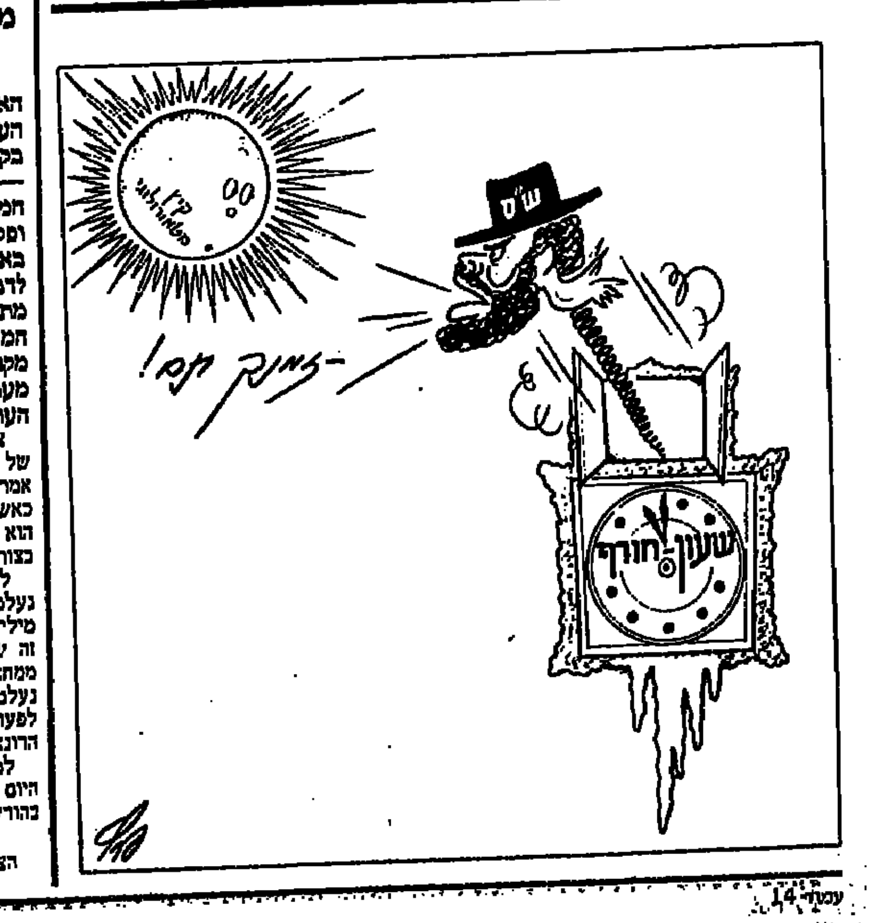

ענק במשבר

האיגודים המקצועיים של בראזיל פועלים להקדמת הבחירות כדי לא לאפשר לחוזה סרניי, הנשיא הדמוקראטי הראשון זה 20 שנה — לסיים את כהונתו

מאת יהודה צור

חוסה סרניי. שלושה מצדדים

בראזיל, הארץ הגדולה ביותר באמריקה הלאטינית, נמצאת זה שנים רבות במשבר הולך ומחריף, שתוצאותיו עלולות לפרק למעשה את המדינה בת 140 מיליון התושבים. בינתיים נתן כשלונה של השביתה הכלל־ארצית, שהוכרזה על־ידי האיגודים המקצועיים, פסק זמן לנשיא, חוסה סרניי, המותקף והמבודד, שאין לו עורף פוליטי אך מצליח להחזיק מעמד כנשיא הדמוקראטי הראשון ב־20 השנים האחרונות בארצו.

לאחר כשלונן של השביתות, שפרצו במשך היום ברחבי בראזיל, התמקד המשבר בהיבטיו הפוליטיים, כאשר על סדר היום הלאומי עומד הוויכוח על החוקה החדשה. ראשי האיגודים המקצועיים הודו לפני שבוע, שגם הם הופתעו מכשלון השביתה דווקא בסאן־פאולו, מרכזה של תעשיית הפלדה. שם גם מוקד כוחו של המנהיג הכריזמטי של עובדי בראזיל, איגנזיו דה־סילבה (לולה), אשר כונה את עצמו כמועמד אפשרי של השמאל בבחירות לנשיאות, כאשר ייערכו. שר הצבא, הגנראל קונקלוס, הצהיר לפני שבוע ש„רצונה של הממשלה ושל רוב העם הבראזילאי לא הובאו בחשבון אצל אלה הדנים עתה בחיבור וגיבוש הצעת חוקה חדשה. לדעתי, מיעוט רדיקאלי הולך ומשתלט על החוקה החדשה". הצעת החוקה, שעדיין רחוקה מלהיות מגובשת ואשר טרם הצביעו עליה, מדברת על כינון משטר פרלמנטרי עם ראש ממשלה חדש, בעל סמכויות רבות. אולם הצבא מתנגד לא רק לזה, אלא בעיקר לסעיף האומר שהכוחות המזוינים יקדישו עצמם אך ורק ל„הגנה על האומה תוך קבלת מרות של השלטון החוקתי". למעשה, הכרזתו של שר הצבא היא ההתנגדות הראשונה של הגנראלים הבראזילאים לחוקה החדשה ומצביעה על כך שלא יהיה קל להעבירה גם אם יצביעו עליה.

חוששים מתהוויבוהו

בינתיים שלושת השרים הצבאיים — שר צבא היבשה, שר הימייה ושר חיל־האוויר — מצדדים בהמשך שלטונו של הנשיא סרניי, אשר הכריז שהוא מסרב לפנות מקומו כבר בחודשים הקרובים, על־פי דרישת האופוזיציה, ומנוי וגמור עימו להשלים את כהונתו.

אנשי הצבא, אשר חוששים מתוהו־ובוהו שיווצר אם תיערכנה בחירות חדשות כבר בחודשים הקרובים, מצדדים אמנם בשלב הדמוקראטי הנוכחי ושוללים, לפחות בגלוי, הפיכה צבאית נוספת: אולם הם אינם חדלים מלבקר את המשברים הפוליטיים התכופים העוברים על בראזיל. כמה גנראלים כבר רמזו בשבועות האחרונים שהצבא לא יוכל לאפשר המשך המצב הקיים של אינפלציה דוהרת משבר כלכלי חריף, חוב של 110 מיליארד דולר ואבטלה הולכת וגדלה. הצבא מתנגד בעיקר להצגת מועמדותו של לאונל בריזולה, מי שהיה בעבר מושל ריו דה־ז'אניירו, אשר שב לארצו לפני כמה שנים לאחר ששהה בגלות כמעט עשרים שנה. בריזולה נחשב היום לאחד משני המועמדים העיקריים של השמאל הבראזילאי. אולם הוא עדיין לא מתייצב, אפילו לא באורח בלתי־רשמי, נגד „לולה" איגנזיו דה סילבה, מנהיג מפלגת הפועלים אשר בבחירות האחרונות לפרלמנט זכה למספר הגדול ביותר של מצביעים עבור ציר כלשהו. דה סילבה הוא עד עצם היום הזה מנהיגם של פועלי המתכת בעיר סאן־פאולו ודמותו הלכה וגדלה במשך השנים עד שהיום הוא נחשב לצד בריזולה. אחד משני המועמדים המבטיחים ביותר לנשיאות.

מנהיג האיגודים מרצה לגנראלים

90 אחוזים של הבראזילאים כבר הצהירו במשאל דעת הקהל שהם מעוניינים לבחור את הנשיא באורח ישיר, נוהג שלא היה קיים עד כה. אולם אנשי הצבא אינם מעוניינים בבחירתו של בריזולה, אותו הם מכנים כמארקסיסט, פופוליסט ודמאגוג ולטענתם יוביל את בראזיל למצב שיכריח אותם לתפוס שוב את השלטון בהפיכה צבאית.

הגנראלים מוכנים, לפחות למראית עין, לקבל את „לולה" מכיוון שהוא נתמך על־ידי הכנסיה הקאתולית, הנחשבת למתקדמת ביותר בדעותיה ופעולותיה החברתיות ביבשת הגדולה. לפני כשבועיים הירצה מנהיג האיגודים המקצועיים וציר הפרלמנט „לולה" בבית הספר הגבוה לפיקוד ומטה בבראזיל, בפני יותר מ־100 קצינים בכירים. הוא זכה לקבלת פנים נלהבת, שהתחזקה בתום הרצאתו. מארחו, האדמירל דוד כלוראר, מנהל המיכללה אשר נחשב לאנטי קומוניסט מושבע, הצהיר: „לולה בוודאי שאיננו קומוניסט ולדעתי הוא אדם בעל אינטליגנציה ועירנות יוצאות מן הכלל". לולה מצידו הודיע בצאתו מן ההרצאה, שלא הסתיר את דעותיו ודיבר אליהם בדיוק כפי שהיה עושה „אם הייתי מדבר עם הפועלים כשאני אחד ממפעלי סאן־פאולו".

בינתיים בריזולה מבקש לאחד את כוחותיו עם לולה, כדי להבטיח תמיכה עממית רחבה לתוכניתו. שהנשיא הבא של בראזיל ייבחר בבחירות אישיות, ישירות ובעיקר בזמן הקרוב ביותר.

אוכלי היערות

היעלמות היערות הטרופיים ממיטה חורבן על העולם השלישי — מזהירים מומחי ייעור שהתכנסו לוועידה עולמית

מאת ג'ין ליץ', רויטר

הרס היערות הטרופיים על כדור־הארץ ממיט חורבן על אחדים מן העמים העניים ביותר בעולם, ואם לא ייבלם בקרוב הוא מאיים לגרום מצוקה נוספת — זו היתה האזהרה שפורסמה על־ידי המומחים הבינלאומיים הבולטים לייעור ופקידי הסיוע, שנועדו החודש לוועידה באתר הנופש האיטלקי בלאג'ו. לדבריהם, יש לאובדן היערות במדינות מתפתחות „השפעה הרסנית" על ייצור המזון, על אספקת העץ והמספוא, על מקורות המים ועל פוריות הקרקע. כן מערער הוא את החקלאות ומחמיר את העוני.

צ'ארלס לנקסטר, פקיד בתוכנית הפיתוח של או"ם וחבר בוועדה המתמדת של הוועידה, אמר ל„רויטר" בבלאג'ו: „ידענו ב־1970, כאשר היה לנו עדיין מרווח נשימה, שהמצב הוא גרוע... אם לא נפעל עכשיו נסבול כולנו בצורה קטאסטרופאלית".

לדברי הודעה שפורסמה על־ידי הוועידה, נעלמים היערות הטרופיים בשיעור של 110 מיליוני דונאמים בשנה — שטח העולה על זה של אוסטריה. ההודעה אומרת כי יותר ממחצית שטחי היערות הטרופיים בעולם נעלמו מאז ראשית המאה, והיא קוראת לפעולה דחופה כדי להגן על 7,000 מיליוני הדונאמים שעדיין נותרו.

למעלה ממיליארד בני אדם סובלים כבר היום ממחסור בעצי הסקה ובמיספוא — נאמר בהודעה.

דרושים 8 מיליארד דולר

הצורך באדמה חקלאית נוספת, התלות של עמים עניים רבים בעצים כדלק, ניצולם התעשייתי של היערות ומדיניות ממשלתית בלתי־מתאימה — כל אלה מחמירים את הבעיה.

מחקר אשר הוכן על־ידי תוכנית הפיתוח של או"ם, אירגון או"ם למזון ולחקלאות, המכון למשאבים בעולם והבנק העולמי, מעריך שיש צורך ב־8 מיליארדי דולארים השקעות בחמש השנים הקרובות כדי לבלום את חיסול היערות. העובדה שאירגונים אלה פתחו כבר ב־1985 ב„תוכנית פעולה לייעור הטרופיים" כבר העלתה את המודעות הפוליטית למשבר. אך בעוד שהתמיכה הכספית בתוכניות הייעור תגיע ב־1988 למיליארד דולארים, לעומת כמחצית המיליארד ב־1984, הרי לדברי המומחים נדרש שינוי מרחיק־לכת בפוליטיקה, אם נרצה שלהשקעות גבוהות יותר תהיה השפעה לטווח ארוך.

תוכניות פיתוח לא נכונות

יש צורך ברפורמות פוליטיות מצד ממשלות אשר תרמו לבעיה על־ידי חזקת קרקע, סיבסוד, יישוב יערות ומדיניות אוכלוסין בלתי־מתאימים, ומצד הסוכנויות לעזרת פיתוח. אלו אף סיבכו, לדברי המומחים את הבעיה כאשר מימנו תוכניות פיתוח נרחבות בלתי נכונות מבחינת הסביבה.

קאמלה צ'אודרי, יו"ר המועצה הלאומית לאדמות בור, אמרה בוועידה כי חוסר־מעש בתחום זה פירושו החרפת הבצורת והשטפונות באזורים מסויימים, שיוליך בהכרח להגברת האבטלה והרעב. לדבריה עוסקות כיום הנשים באזורים כפריים של הודו, שקיפחה ב־30 — 50 השנים האחרונות כמחצית ממעטה היערות שלה, שש עד שמונה שעות ביום בחיפוש אחרי עצים כדי לבשל ארוחה למשפחותיהן. בשביל כפריים רבים בהודו עצים הם מקור ההכנסה היחיד. יש וכורתים את העצים באורח בלתי־חוקי ומביאים אותם אל הערים, מקום שם מוכרים אותם כדי לקנות שמן, מלח ומיצרכים חיוניים אחרים.

עצים מהווים 42 אחוזים מצריכת האנרגיה הכוללת באסיה, 30 אחוזים באפריקה, ו־76 אחוזים באמריקה הלאטינית.

רוצים פארקים לאומיים

קשה לומר לעניים הרעבים שלא לכרות עצים או לא לעבד אדמת־יער, אמרו משתתפי הוועידה. ואחרים מהם הרגישו את הצורך שהממשלות יכללו תוכניות תעסוקה בתוכניות הפיתוח שלהן.

„איך אפשר לומר למי שגווע ברעב, שאין לו אדמה ואינו מסוגל להאכיל את משפחתו שלא יילך אל היער כדי לעבד את אדמתו?" — אמר לנקסטר מאו"ם.

לדברי המומחים אובדן היערות אף מאיים על פרנסתם של 200 מיליוני שוכני יערות ותורם במישרין להכחדת חלק ממיני הצמחים על כדור־הארץ.

הודעת הוועידה מתארת את אובדן היערות הטרופיים כ„אחת הסכנות הבינלאומיות החמורות ביותר של ימינו".

מאהבול האק, שר התיכנון והפיתוח של פאקיסטן ויו"ר הוועידה בבלאג'ו, אמר במסיבת עיתונאים כי נימוקים אקולוגיים לא ישכנעו מדינות מתפתחות לטפל בבעיה, אם לא יובאו נימוקים חזקים, אשר יוכיחו את הרווח הכלכלי הטמון בתוכניות ייעור. לדבריו סבורות מדינות מתפתחות רבות כי המדינות התעשייתיות העשירות מבקשות לשמור על היערות הטרופיים כדי שיספקו להן שירותי נופש.

„רבים סולדים מן העובדה שמדינות עשירות ומתועשות רוצות כי המדינות המתפתחות ישמשו להן כפארקים לאומיים לאחר שהן עצמן כרתו את יערותיהן והפכו אותם לנחלת העבר", אמר.

יש על מה לדבר

(המשך מעמוד 6)

העבודה, מתוך כוונה לחזק את השותפות הממשלתית עימה גם בעתיד.

היום דוגלת מפלגת העבודה בתוכנית אלון, שפירושה מאבק בפלשתיניות, יותר בגלל סיבות היסטוריות מאשר סיבות מעשיות. כאשר גיבשה מפלגת העבודה את תפיסות השלום שלה, בעל השיח היחיד בזירה היתה ירדן, כי באותם ימים היה אש"ף רחוק מלבחון אופציה של הידברות עם המדינה הציונית. הליכוד לא הרהר כלל באופציות של שלום, מכיוון שלגביו רק הסיפוח בא בחשבון. הוויכוחים עם הליכוד העמיקו את דבקותה של העבודה בתוכנית אלון. אבל כאשר הליכוד, בשלב די מאוחר, החל לבחון גם אופציות שונות לעשיית שלום, הוא יכול לסמן את האופציות שאחרי תוכנית אלון, וגם האופציה הפלשתינית, ותוכנית האוטונומיה של בגין־דיין היא אכן ביטוי לאופציה פלשתינית. ואין זה מקרה כי ירדן לא יכלה לעולם להצטרף לקמפ־דיוויד, אף על־פי שהוזמנה, שהרי תוכנית האוטונומיה מתפרשת על־פי מידות פלשתיניות, ולא ירדניות. הפלשתינים לא הצטרפו אליה מסיבות אחרות — אף־על־פי שהבגד הזה נעשה להם, הרי היה צר מדי ולא ענה על שאיפותיהם, ולו המינימליות ביותר.

אף־על־פי שתוכנית אלון, מסיבות היסטוריות, היא התוכנית הרשמית של מפלגת העבודה, הרי גם בתוכה מתפתחת האופציה הקונפדראלית. זאת התוכנית השזורה בהגיגיותיו של אברשה טמיר, מנכ"ל משרד־החוץ שבראשות פרס. זאת התוכנית שהשר וייצמן עניין בה את ערפאת, והאיש הפועל ללא לאות למען החזרת האופציה הזאת במפלגת העבודה, אריה הס, ראש „קבוצת הקונפדרציה" במפלגה, זוכה ליותר ויותר תשומת לב: באחרונה ניתן להבחין יותר במאמריו ב„דבר" ובכלי ביטוי יותר מובהקים של העבודה, כמו עלוני המפלגה הרשמיים.

אבל, כאשר העלה חבר הכנסת מטעם העבודה, עבד אל־ווהאב דראושה, את הצעתו בכנסת לאמץ את תוכנית הקונפדרציה המשולשת, לא הלכה אחריו הסיעה בכנסת, בשל החשש כי הליכוד יתקוף את העבודה בטענה שמאחורי הנוסחה של קונפדרציה, מוכנה העבודה להעניק לפלשתינים מדינה של ממש.

הכשר מהליכוד

פירוש הדבר, שמפלגת העבודה לא תוכל להופיע בגלוי עם תוכנית הקונפדרציה, ולשנות בעניין זה את מצע המפלגה, לפני שהליכוד יקבל, או יעלה באופן ממשי נוסחה כזאת וייתן לה הכשר.

והנה הליכוד אכן עומד לתת הכשר לרעיון. הערב אמור להתנהל ויכוח ב„מצודת זאב", בין מיכאל דקל מצד אחד, לבין איש מרכז המפלגה משה עמירב, כאשר בנו של מנחם בגין, בני בגין, אמור לנקוט עמדת ביניים. את דעותיו של מיכאל דקל לא צריך להציג. הוא קנה את פרסומו באחרונה כאשר קרא ל„טראנספר" שבסיומו ימצאו עצמם הפלשתינים שממערב לירדן מעבר לגדה המזרחית של הנהר. משה עמירב יציג דגם אחר — את הפתרון הקונפדראטיבי שיצמח מתוך תוכנית האוטונומיה הרחבה. הוויכוח הזה עשוי לסמן את קו הפילוג של חרות בעתיד — „הטרנספורמטורים" מסוגו של דקל ילכו ימינה, לכיוון התחיה, וממנה לכהנא, שוחרי הפתרון המדיני — לכיוון בעלי התפיסה הקונפדרטיבית בעבודה — הם אשר יתנו להם את ההכשר לבטל את תוכנית אלון וללכת לפתרון מדיני עם הפלשתינים.

התפתחויות האלה אינן נסתרות מעיניה של ירדן, וכל אימת שרעיון הקונפדרציה מופיע, מזכה אותו ביטאון תומכיה בשטחים, „אנהאר", במנת תקפה. כך היה כאשר העלה ח"כ דראושה את הצעתו בכנסת, וכך היה אז־כך, כאשר במאמר מערכת קרא העיתון לערפאת להתעלם מהצעות הקונפדרציה של וייצמן, מכיוון שוייצמן הוא „איש שולי" במערכת הפוליטית בישראל. ובסוף השבוע הזה, כאשר שר־ההסברה הירדני הביע „זעזוע ותדהמה" מנכונותו של ערפאת לפתוח במשא־ומתן ישיר עם ישראל, גם תומכי ירדן, שהוזמנו אל פרס, מתחו ביקורת על רעיון הקונפדרציה. באופן טבעי זוכים רעיונות אלה ליותר אהדה בחוגים בעלי המודעות הפלשתינית, ועיתוני מזרח־ירושלים התומכים באש"ף מבטאים קו של תמיכה ברעיון הקונפדרטיבי.

הסכם חוסיין־ערפאת

דווקא הביטאון הפרו־הירדני במזרח ירושלים, „אנהאר", מסר את הפרט, שהוא אולי המאלף ביותר על פגישת פרס והאישים הפלשתינים מן השטחים לפני יותר משבועיים. בגליונו מיום ה־28.8.87, יום לאחר המפגש, דיווח העתון, כי פרס הביע צער על כשלון ההסכם בין חוסיין ואש"ף והגיד „ערפאת' עוד קצת קשה לו...", וכך „איבדנו שנה שלמה בהמתנה".

אין ספק, כי הקביעה הזאת היא מרחיקת לכת מבחינת התפיסות הבסיסיות של שר־החוץ, מאז תקפה ישראל, כאשר היה הוא ראש הממשלה, את אותו הסכם עצמו, בגלל מה שקראו או „מפקדות המחבלים ברבת־עמון".

בפגישה בלשכתו האשים פרס את ערפאת בהכשלת ההסכם הזה, מכיוון ש„העדיף את אחדות אש"ף". אם יש צדק בדברי פרס, הרי הם בערבון מוגבל — מדוע זה יקריב ערפאת את אחדות אש"ף תמורת הסכם שאין לו סיכוי להצליח, מכיוון שישראל עצמה מתנגדת לו?

לפני כשלושה חודשים ערך העיתון „אל־פג'ר" סימפוזיון במזרח ירושלים וכו הירצה גם המומחה לענייני המזרח התיכון, פרופ' קוואנדט, שהיה חבר במועצה לבטחון לאומי של הנשיא לשעבר קארטר. לדעת פרופ' קוואנדט, רתיעת ארה"ב ממימוש המפגש המתוכנן בין המשלחת הירדנית־הפלשתינית המשותפת לבין הדיפלומט האמריקני ריצ'רד מרפי, הוא שהכשיל בסופו של דבר את הסכם חוסיין־ערפאת וכאשר פרופ' קוואנדט עצמו שאל את אנשי הממשל הנוכחי, מדוע הכשילו את המפגש, הם השיבו: זה היה פותח תהליך שלא היינו בטוחים לאן יוביל. כלומר, ממשל רייגן קרוב בעניין זה לעמדה המצרית יותר מאשר לירדנית. ירדן איננה מקבלת את הסכמי קמפ־דיוויד — ובכך היא חלוקה עם מצרים עד היום. ההבדלים האלה בין שתי המדינות הם שורש הראייה השונה שלהם את התהליך המדיני. מצרים מושכת לכיוון הסדרים כוללים — ולפיכך היא דורשת התפייסות בין ירדן לאש"ף, בעוד ירדן מעדיפה הסדרים חלקיים, ולפיכך היא הולכת עם ישראל.

אכן, יותר משפרס מצדד באש"ף, הריהו שומר אמונים להבנות שלו עם מובארק, ובעניין זה הוא חלוק עם רבין — המעדיף את ירדן. לא מעט בגלל לחציו של רבין התקיימה הפגישה עם תומכי ירדן.

אש"ף והסובייטים

את הכיוון הזה גיבש פרס מן הסתם לקראת פגישת הפיסגה בין ריגן לגורבצ'וב, שתקדם לה פגישת שני שרי־החוץ, שולץ ושווארדנדזה. הוא שמע משליחו נמרוד נוביק את עמדת הסובייטים, שעימם נועד בבון, כי ברית־המועצות איננה מוכנה לוותר על שיתוף הפלשתינים. פרס מעריך כי אם אין מנוס משיתוף אש"ף — אזי מוטב במשלחת משותפת עם ירדן, שתפתח דיאלוג עם ארצות־הברית. פרס מעדיף אש"ף שיש לו צינור קשר עם ארה"ב, על אש"ף הכפוף כולו לברית־המועצות.

גם האמריקנים, כך נראה, סבורים כך, ואת זה אפשר ללמוד מתוך השינוי שחל בעמדתו של שר־החוץ ג'ורג' שולץ בסוגיית משרד אש"ף בוושינגטון. תחילה נתן יד ליוזמת הסגירה, שהחלה כנראה בהשראה של תומכי הליכוד בלובי הישראלי בארצות־הברית, אבל אחר כך חזר בו והחל לפעול למען לא יסגרו את המשרד.

צריך גם לזכור, כי במקומות לא מרכזיים, כמו באנקרה, בירת תורכיה, החלו שגרירי ארצות־הברית לארח באופן רשמי את הנציגים של אש"ף.

פרס מביא בחשבון גם שיקולים אחרים. חשוב לו מאוד שאם מחיר כניסתה לתהליך המדיני תשלם ברית־המועצות לישראל. והנה, בגלל כשלון שיחות חוסיין־ערפאת, לא קמה המשלחת המשותפת, ובאין ועידה בינלאומית על הפרק, לא יכול פרס לדרוש מחיר מברית־המועצות, בינתיים חיזקה ברית־המועצות את מעמדה. סייעה באיחוד אש"ף, ואם יש סיכוי לקרב את הוועידה הבינלאומית, הרי פרס תלוי בסובייטים ולא הם בו.

אבל להמשיך היום בנקודה שהופסקה לפני שנתיים קשה מדי, וספק אם מפלגתו של פרס, העבודה, מסוגלת לעשות משהו.

ראש אש"ף

(המשך מעמוד 7)

להכריע מבית את אלה שדחקוהו להופעתו האחרונה. חלילה לי מלקבוע שאין זו מדיניות נבונה. השאלה היא מהו היעד. אך ודאי שאין זו מדיניות זהירה ותוצאותיה עלולות להעצים את הקיצוניות, בשני הקטבים של הסכסוך. הטכניקה המקובלת למדיניות שתשלב תבונה וזהירות תאמר כן, אבל...

כן למשא־ומתן ישיר במסגרת שתהא מקובלת על מדינות ידידותיות. אבל ערובות כבדות וממשיות לכך שבכלל הסדר מדיני לא תקומנה מחיצות בין חלקי ארץ־ישראל. לא ייתכן פינוי נוסח ימית — אך אפשרי מעבר הדרגתי לעצמאות פלשתינית במסגרת שהם יבחרו, ובלבד שלא תנותק אחדותה הכלכלית של ארץ־ישראל. אחדות זו מעוגנת במפורש במגילת העצמאות של ישראל ובהחלטות עצרת האו"ם.

עיצוב שלמות הארץ על יסוד קונפדרטיבי הוא עניין מתמשך העשוי להצמיח מנהיגות פלשתינית חדשה, וזו מוכחה כבר מאחורי כתלינו. יש לה מעמד חזק גם בהנהגת פת"ח, הנושפת בעורפו של ערפאת. תוכניות לקונפדרציה מונחות מכבר בכמה וכמה מגירות של מוסדות רשמיים בישראל ואותם אישים בפת"ח מעורבים בהן. אם תגננות ישלו אותם אישים, לשמחת ליבם של הבלתי מתפשרים משני הצדדים גם יחד.

13.9.87

תאורה פנימית

על המתרחש במפ"ם

בעריכת נחום דוניצה

דונם אחר דונם

המאבק על חופש התרבות בירושלים ממשיך לצבור תנופה, כשבראשו מטה משותף שהוקם ביוזמת מפ"ם. דרך הפעולה — אמצעים חוקיים, גיוס קולות ופתיחת מוקד תרבות אחר מוקד תרבות. שבת בירושלים

ביום רביעי האחרון, חצי שעה לפני הפגישה המתוכננת של נחום סולן, יו"ר סניף מפ"ם בירושלים, עם הנשיא הרצוג, צילצל הטלפון במשרדו ומן הצד השני הודיעו לו כי הפגישה עם הנשיא שנועדה לו ולחבריו מ„מטה המאבק לחופש התרבות", נדחתה למועד אחר. סולן אף הודיע לגדי יציב, שגם הוא נמנה עם המטה, על הביטול ושניהם לא הלכו לפגישה. בשעות אחר־הצהריים התברר להם כי הפגישה אכן קויימה. שניים מנציגי מפ"ם לא השתתפו בה. „הופעה שלנו לפני הנשיא נמנעה", אומר סולן, „אבל התרגיל המלוכלך הזה בהחלט לא הפתיע אותי. כבר קבלתי גם מכתבי איומים שהזהירו אותי כי חיי בסכנה, אבל שום דבר לא יעצור את הפעולה שלנו".

המאבק המתנהל כיום בירושלים על צביונה של העיר, בעד חופש התרבות ונגד הכפייה הדתית, אינו חדש. זה שנים שחרדים ודתיים מכל רחבי הארץ, כמו גם חילונים רבים, נושאים עיניהם אל עיר הקודש. משם באים האותות לתחילתו או סיומו של מאבק.

לפני שנה בדיוק הוחלט בסניף מפ"ם בירושלים לפתוח בחזית למען חופש התרבות. במסגרת זו נפתח מועדון והוחל בהקרנתם של סרטים בלילות שישי. הנסיונות הללו נתקלו בהתנגדות העירייה והחרדים, ולאחר שלושה חודשים נאלצו אנשי הסניף לסגור את המועדון, תוך קבלת החלטה לשפצו ולהפעילו בעתיד. במקביל היה גם ניסיון להפעלתו של בית אגרון, אולם תחת לחץ כבד שהופעל על המפעילים נאלצו לסגורו.

השנה נראה שהמאבק עלה על הגל הנכון, לפחות מבחינתם של „כוחות האור". ביוזמתו של נחום סולן הוקם מטה משותף לכל הגורמים החילוניים הנאבקים נגד הכפייה הדתית — מפ"ם, השומר הצעיר, ר"צ, „שינוי", התנועה הרפורמית, התנועה ליהדות הומניסטית־חילונית והנוער העובד והלומד. כינוסו הראשון של המטה נערך בסניף מפ"ם בירושלים ושם הוחלט, בהסכמה הדדית, על שיטת ה„דונם ועוד דונם" של תרבות חופשית בירושלים, בלי להיגרר לפרובוקציות ואיומי האלימות של החוגים הדתיים.

הירושלמים הצביעו ברגליים

הגפרור שהצית הפעם את האש החרדית, והיווה האות לפתיחת המאבק, היה הפעלת הסינמטק הירושלמי בבית העיתונאים בערבי שישי. מפ"ם נרתמה אף היא למלאכה והחליטה להעמיד לרשות המאבק את שני מועדוניה, צוותא ויצחקי, ולהופכם למוקדי תרבות בלילות שישי. אלפי ירושלמים נענו לקריאת מפ"ם והמטה המשותף והצביעו ברגליהם — כששישה מוקדי תרבות חילוניים היו מלאים עד אפס מקום במשך יותר מחמישה שבועות „והם ימשיכו כך למרות האיום החרדי", מדגיש סולן, „למרות הפרובוקציות, האיומים והאלימות".

במקביל החלו מזכירות הסניף ונציגי מפ"ם בעירייה בהליכים נוספים: פנייה בדרישה למנוע הליכים משפטיים מצד העירייה נגד הקרנת הסרטים בבית אגרון והעלאת הצעה לשינוי חוק העזר העירוני, על מנת לאפשר פתיחת בתי קולנוע באותם אזורים בעיר בהם אין אוכלוסייה דתית מובהקת (הצעה שהועלה ע"י איתן מלניק, בתמיכת דדה בן־שטרית).

המאבק על חופש התרבות מרכז סביבו מאות צעירים, ובמיוחד סביב ה„גרעין הקשה" של הדור הצעיר של מפ"ם בירושלים, בהנהגתם של הרכז ערן חייט ורני בן־שטרית. „אנו רואים עצמנו כנושאי הדגל לפני המחנה" אומר חייט. „המטרה כרגע היא שינוי חוק העזר העירוני, כשבדרך מנסים לא לאבד נקודות, לעבוד בשיטות חוקיות ולגייס קולות לצידנו". צימי מקיבוץ געתון, שליח משפחתי בירושלים, העוזר בהפעלת שני מועדוני מפ"ם, יודע לספר כי ההיענות רבה, ומודיע שמתכננים אף לפתוח מועדון נוסף באחת השכונות. „התגובות מאוד אוהדות ואנו זוכים ל„יישר כוח" מצד התושבים", הוא אומר.

ומה הלאה? אומר סולן: „המאבק קשה וארוך־טווח, והוא דורש התמדה. נראה לי שאם נזכה לבנות מול כל מוקד של הפגנה דתית מוקד תרבות חופשית לציבור הרחב — ההצלחה שלנו. השיטה — מוקד תרבות אחר מוקד תרבות". והאיומים על חיי משפחתו? „זה מטריד אותי פחות מאשר מצבה של ירושלים, הננטשת מדי שבוע בשבוע על־ידי אלפי צעירים. הם רק מגבירים אצלי את המודעות בצורך להמשיך עם המאבק, בלי להיכנע לאיום החרדי".

הפגנת מפ"ם בירושלים

חיפה השפויה

בחיפה פועל כבר כשנה ועד פעולה נגד כפייה דתית. מפ"ם תופסת בו מקום מרכזי. מזמנו צבר הוועד נקודות בנושא הפעלת הרכבל בשבת. כשהוחלו מהומות החרדים במרדיהוב, החליט הוועד להתכנס מחדש.

התגובה הראשונה היתה משלוח מכתבים לשני הרבנים, לראש העירייה ולמפקד המשטרה. במקביל, תכלית החיפאי התכנס והחליט להתארגן לפעולה. אישור להפגנה לא קיבלו, אבל איש לא אסר להצטופף בבית קפה במרדיהוב בערב שישי, להעביר ערב בכייף.

אומרת שרה רונן, מזכירת הסניף: „אנו מתכוננים ליזום גם פעולות בעתיד. לא ניתן למצב בירושלים להשפיע על הרדיקלים ונמשך שנים רבות בעיר, אנו רוצים לשמור על חיפה כעיר שא.ב. יהושע הגדיר אותה כ„עיר השפויה ביותר במדינה". לא ניתן לשום גוף קיצוני לשמור את המצב. אנו מכבדים מאוד את הדתיים, משתדלים לא להפריע להם, אבל במידה שהם ייגררו על־ידי גורמים כלשהם (מבפנים או מבחוץ) למעשי אלימות נדע להגיב בהתאם".

החינוך האפור — מס סמוי

פתיחת שנת הלימודים בבתי הספר בימים אלה חזרה והעלתה את הנושא הבוער של השנה הקודמת — החינוך האפור ועמותות ההורים. התהליך איננו חדש. בשנים האחרונות תיקצוב משרד החינוך על־ידי הממשלה פוחת. עובדה שהטילה את הנטל על הרשויות המקומיות ועל ההורים, במישרין ובעקיפין.

משאבי הרשויות מגיעים מתוך כספי הארנונה הנגבים מהתושבים, וכך נתח נכבד מן המיסים העירוניים מוקצה לבתי הספר ולחינוך הלא־פורמלי. לחלק גדול מהתושבים ילדים בגיל בתי הספר והם משלמים בעצם „מס סמוי" לקופת הממשלה, בנוסף על המס הרגיל. מצד שני, החלו הורים בעלי מודעות — ובעיקר אמצעים — לשכור את שירותיהם של מורים ולממן את שעות עבודתם במסגרת שמחוץ לתקן, על בסיס שכר שונה מהמקובל במשרד החינוך.

משה מזרחי

יו"ר ארגון ההורים הארצי

משה מזרחי (מפ"ם), יו"ר ארגון ההורים הארצי, מודע היטב לבעיה. במסגרת תפקידו הוא נתקל במקרים רבים של „מימון הורים" או כשם המקובל — „חינוך אפור". לדבריו, נוצר מצב שבו העמותות הפועלות להארכת יום הלימודים על־ידי תשלום הורים, פוטרות בכך את המדינה מלהשלים את שאמורה היתה לתת בחוק חינוך חובה חינם. „אין אנו מתנגדים להוספת שיעורי העשרה על־ידי ההורים, בחוקי זכותם לתכנית לימודים נוספת, אולם יש להסתייג מן התקדים שהורים יוצרים, באפשרם לממשלה להמנע מאחריותה לתקצב את מערכת החינוך, הפירצה שנוצרה עלולה להזמין לחץ על משרד החינוך, מתוך הנחה כי מה שלא ייתן הממשלה — יתנו ההורים", אומר מזרחי.

חינוך איננו ביטחון

הוא מתנגד לפעילות העמותות, ומכמה סיבות. העמותות משחררות את המדינה מאחריותה למערכת החינוך ודור עובדת להורים, עובדה היוצרת אפליה ופער בחינוך: — הורים בעלי כסף יוכלו לממן חינוך טוב יותר לילדיהם. הקמת עמותות הופכת את ההורים לאגף מעסיק, וגם כאן תיגרם הכבדת נטל, אף אם לא כולם התכוונו לכך מלכתחילה.

„איננו יכולים לסבול את המצב כפי שהוא כיום", מדגיש מזרחי, „הממשלה חותרת בעקביות להבצע בו ידרשו להקים ועדת חקירה ממלכתית שתבדוק איך דור שלם צמח עם רמת השכלה כזאת שאינו מסוגל להתמודד עם עידן שנות ה־2000. חינוך איננו ביטחון. מחדל בטחוני ניתן לתקן במכת־נגד; מחדל חינוכי, תיקונו יימשך שנים רבות. כל נשכח, שאין כל ערך למטוס או לטנק הטובים ביותר, אם אין מי שמסוגל להפעילם".

מורשת היהודי החופשי

במועדון מפ"ם ברמת־גן נערך רב־שיח שיוחד להופעת קובץ מאמרים על מורשתו של היהודי החופשי בעריכת ד"ר יהושע רש (הוצאת ספריית פועלים). רש עמד על הגישות השונות ביהדות והציג דוגמאות מן ההיסטוריה של יהדות פאסיבית לעומת יהדות אקטיבית. עליזה עמיר־זהר דיברה על עולמם של חברי הקיבוצים, אשר חרף אורח חייהם החילוני מרגישים צורך בקשר למסורת ישראל ובחידוש והזדהות עם העם היהודי.

שניאור עינם (קופלביץ) חבר קיבוץ שפיים ומרצה בסמינר הקיבוצים, „חוזר בשאלה", חידד את זכות היהודי לבחור בחיים חילוניים והדגיש את הצורך בהקניית המורשת הספרותית הרחבה של היהדות לדורות הצעירים. לדבריו, „אין סתירה בין אורח חיים חופשי לבין קשר לעם היהודי ולתרבותו עתיקת היומין". הנחתה את רב־השיח שולה שור.

בעריכת צביה בן־שלום

כל זכויות עוזרת בית

אגודת השרותים במועצת פועלי ת"א־יפו ריכזה את תנאי העבודה החוקיים והמקובלים של עוזרות בית ומטפלות. כדאי לדעת.

הוצאות נסיעה — הוצאות נסיעה לעבודה וממנה יכוסו במלואן על־ידי המעסיק, לפי המחיר הקבוע בתחבורה הציבורית.

ביטוח לאומי — ע"פ חוק הביטוח הלאומי מוטלת על המעסיק החובה לדווח למוסד לביטוח לאומי על העסקת עובדת, ולשלם למוסד את דמי הביטוח בהתאם לחוק (10% מהשכר). חשיבות לתשלום דמי הביטוח הינה בעיקר למעסיק. חלק מן התשלום לביטוח ניתן לנכות משכר העובדת. פרטים בכל הנוגע לנושא זה — במשרדי המוסד לביטוח לאומי.

חופשה שנתית — חוק חופשה שנתית קובע, כי כל עובד זכאי לחופשה שנתית על חשבון המעסיק בשיעורים כדלקמן: בעד כל אחת מ־4 השנים הראשונות 12 יום (ולא כולל שבת); בעד השנה החמישית 14 יום; בעד השנה השישית 16 יום; בעד השנה השביעית 18 יום; מן השנה השמינית ואילך יום נוסף לכל שנת עבודה עד לחופשה של 24 יום. עובדת חלקית שאינה מועסקת ברציפות יום יום, זכאית לימי חופשה במספר יחסי לימי עבודתה. אם למשל עובדת העוזרת יום בשבוע (1/6 „משרה"), זכותה ל־1/6 מהחופשה ע"פ האמור לעיל.

במקרה שהעובדת מאולצת על־ידי המעסיק שלא לעבוד והעדרות, חופשה ארוכה מחופשתה וכיוצ"ב, היא זכאית למחצית שכרה.

ימי אבל — עובדת קבועה זכאית להעדר מן העבודה בימי אבלה, „שבעה" בהתאם לדיני ישראל, במות עליה קרוב משפחה, בלי לנכות משכרה או מחופשתה. קרובי משפחה לצורך סעיף זה הם: הורים, בעל, בן, בת, אח, אחות.

הבראה ונופש — החל מנובמבר 1983 יקבלו כל העובדים במשק דמי הבראה. בעד השנה הראשונה עד השנה השלישית לעבודה 5 ימים; בעד השנה השביעית ועד השנה העשירית לעבודה 7 ימים; בעד השנה האחת עשרה עד השנה החמש עשרה 8 ימים; בעד השנה השש עשרה עד השנה התשע עשרה 9 ימים; בעד השנה העשרים ואילך 10 ימים.

דמי הבראה שנתיים לעובד/ת בעבודה חלקית, יחושבו לפי תעריף קופת־חולים (5.55 ש"ח) לשעה כפול מספר שעות העבודה, במשך השבוע.

דמי מחלה — לפי חוק דמי מחלה זכאית עובדת להעדר מעבודתה מסיבת מחלה, עם הצגת תעודה רפואית. חופשת מחלה בשכר — 18 יום בשנה (ע"פ חישוב של יום וחצי לכל חודש עבודה) והיא ניתנת לצבירה במשך 5 שנים (עד 90 יום).

פיצויי פיטורין — חוק פיצויי פיטורין קובע שורה של מקרי פיטורים בהם זכאית עובדת לפיצויי פיטורים: הפסקת העבודה על־ידי המעסיק; עובדת המתפטרת תוך תשעה חודשים מן היום שילדה, על מנת לטפל בתינוקה; עובדת שחלתה ובידה אישור על כך מן המחלקה לרפואה תעסוקתית; מחלת אחד מבני המשפחה בהתאם למפורט בחוק (בעל, ילד, הורה הסמוך על שולחנה); הרעת תנאי עבודה; לרגל נישואיה, הכרוכים במעבר למגורים עם בן הזוג, במרחק העולה על 40 ק"מ ממקום עבודתה; מעבר לישוב פיתוח, ישוב חקלאי וכדומה; אשה שהגיעה לגיל 60.

על העובדת להוכיח את השינויים הנ"ל במסמכים מתאימים.

פיצויי פיטורים ישולמו: לעובדת חודשית בשיעור של משכורת אחת לכל שנת עבודה; לעובדת בשכר יומי או שעות, חישוב הפיצויים עד אוגוסט 1983 יעשה לפי שבועיים לכל שנת עבודה לעובדים בשכר יומי או שעות; והחל מאוגוסט 1983 חישוב הפיצויים הם לפי חודש לכל שנת עבודה לכל העובדים: גובה הפיצויים הוא לפי השכר האחרון; פיצויים ישולמו תוך 15 יום מתאריך הפסקת העבודה.

תוספת יוקר — חובה לשלם לעוזרת כל תוספת יוקר הנקבעת רשמית, מחושבת לפי השכר בפועל.

והעיקר לדעת: כל הזכויות הסוציאליות מחושבות עם השכר בפועל ולא השכר התעריפי; ותמיד לפי החלק היחסי של היקף העבודה.

(פורסם ב„נטו+", תקופון לעוסק ולמעסיק, גליון ספטמבר '87).

מה עשתה נעמת ת"א־יפו ומה תעשה בשנה הבאה

סיכום השנה האחרונה של נעמת־תל־אביב הוא חיובי, קודם כל מבחינה כספית. לא היה גירעון וזה בהחלט בלתי־רגיל בתנועה וולונטרית. לאיזון התקציב הגיעו הודות למיספר פעולות נמרצות שיזמה עדה רבון, מזכירת הסניף מזה אחד־עשר חודשים. ביניהן יעול המערכת הניהולית־פיננסית וביטול המטבח המרכזי שסיפק ארוחות למוסדות נעמת. פעולה זו חייבה התקנת מטבחי בישול במעונות. אכל השתלמה בסופו של חשבון.

הישג אחר לנעמת הוא שיתוף אנשי השכונות בניהול המועדונים השכונתיים, העוברים בהדרגה לניהול עצמי (ועד נבחר פלוס מזכירה ממונה). במישור החברתי־פוליטי אורגנו והכל כתוב בדין־וחשבון בן 46 עמודים — מאות פעולות בנושא מעמד האשה ובריאותה: ב„מועדון מאשה" שברחוב פינסקר פועלת בקביעות לישכה לייעוץ משפחתי, התחיל טיפול בנשים בעמדות ניהול, במטרה ליצור מעין לובי נשי, באופן שה„בוסיות" יתמכו באחיותיהן הקומחות. במישור הציבורי מתנהל עדיין המאבק על שיתוף חברות בגוף הבוחר של הרב הראשי לתל־אביב־יפו. השתיים — חביבה אבי־גיא וגלילי מנחם — נבחרו על ידי סיעתן (מערך) במועצת העירייה לייצג את תושבות העיר בגוף הבוחר ואילו שר הדתות זבולון המר קבע הרכב אחר, של גברים בלבד. נעמת פנתה לבג"ץ.

נעמת ניהלה מאבקים פוליטיים על יצוג נשים בדירקטוריונים של חברות־עירוניות, על ביטול אגרת־חינוך (שבוטלה בינתיים) ועל מודעות פוליטית של הנשים. כמו כן נעשות פעולות שמטרתן להקל על חייה של האשה העובדת: קייטנות לאמהות „ברוכות ילדים", הפעם במתכונת פנימיה בגבעת־חביבה, קייטנות בחופש הגדול לילדים בגיל הרך, בתחילת השנה נפתח במועדוניות־יום־לימודים ארוך לילדים שאינם לומדים במוסדות נעמת, כולל השגחה, הכנת שעורים, ארוחות צהריים... בינתיים רק במועדוניות בודדות ומספר המקומות מוגבל, אך יש תיקווה שמוסדות ואירגונים אחרים יקחו דוגמה.

לשנה הבאה הכינו פרוייקטים כלכליים, ביניהם מכירת עוגות (ברשת „קו־אופ") שאופה חברה בעלת מקצוע במטבח של נעמת: מסוף ספטמבר יוכנו ויימכרו במועדונים אחרים ארוחות קפואות, לחימום בבית או לאכילה במועדון. הארוחות יוכנו על ידי מתנדבות ויימכרו ללא רווח, אם כי גם בלי הפסד.

בעקבות הפרק התל־אביבי של „הזמן הצהוב" (עיין ערך גרוסמן) דרשה נעמת — תל־אביב ממועצת הפועלים לעשות משהו בנידון, מצד אחד — לדאוג למקומות לינה ולמועדונים לפועלים מהשטחים הנשארים בעיר ובמקביל לפעול נגד המעבידים המעסיקים פועלים (ובעיקר קטינים) ללא־רשיון ובתנאי ניצול. נושא הדו־קיום יחוזק השנה בפעולות נעמת, אם כי מזכירת „נעמ"ת" מעדיפה לכנות זאת: „שאיפה לשלום". לשלום פנים רבות, חברות נעמת יפעילו למען ועידה־בינלאומית של פרס וגם יארגנו מפגשי ילדים והורים בגנים מעורבים ובשכונות־יהודיות־ערביות.

לנעמת־תל־אביב־יפו, נכון להיום, 23 מעונות יום ובהם כ־1800 ילדים; 8 מועדוניות (300 ילדים); 11 מרכזים קהילתיים ומועדונים. כל זה לא נבנה במשך 11 חודשים שבהם מכהנת עדה רבון כמזכירת הסניף, אבל היא בהחלט משתדלת לשנות דפוסים ישנים. גם אם משהו לא כל כך מצליח — לומדים מהנסיון. רק מי שלא עושה אינו שוגה.

(צב־ש)

סֶלֶניום — איך לא ידענו עליו?

יותר ויותר שומעים אנו על סלניום — מינרל שחשיבותו מתגלה על ידי חוקרים רבים. לראשונה מחסור בסלניום נמצא בחיות אך יותר ויותר עבודות מעידות על רמות נמוכות של סלניום בבני־אדם.

סלניום נמצא בכמויות משמעותיות יותר בגרגרים דגים וצמחים. מאחר והנושא הוא חדש מאוד, יש מעט עבודות המדברות על סימני מחסור בסלניום בבני־אדם. אך היום כבר ברורה חשיבותו בכמה מצבים חולניים — מחלת לב, שחמת הכבד, אלכוהוליזם, סרטן, ארטריטיס.

סרטן — יש יותר ויותר עבודות מחקר המעידות על כך שכמות סלניום בדמם של חולי סרטן שד וסרטן במעי־הגס נמוכות יותר מאשר אצל הבריאים. הסיבה לכך לא ברורה — שתי אפשרויות עומדות על הפרק: האחת, שעצם הגידול גורם לירידת סלניום בגוף. שניה, הצריכה הלא מספקת של סלניום במזון מעלה סיכון לפתוח מחלה. שתי ההשערות עדיין בתחילת המחקר, ויקח זמן רב לגלות מה קורה באמת.

סלניום כנראה מעכב התפתחות הגידול הסרטני וכך נראה בעכברים במעבדה. העובדות המעטות מרמזות על חשיבות סלניום בתזונה ומעידות על כך שמחסור בסלניום במזון יכול להיות אחד ממספר גדול של הגורמים המעלים את סיכוי לחלות בסרטן.

במחלת לב — המחקרים הקושרים את המחלה למחסור בסלניום, מעטים מאוד אך אחד מהם הנעשה בפינלנד — המדינה בה שכיחות מחלת לב גדולה מאוד — מדבר על יחס בין תמותה ממחלת לב, התקפי לב ורמות נמוכות של סלניום.

אלכוהוליסטים מגלים רמות נמוכות של סלניום. כנראה כתוצאה ממחסור בו במזון בתזונה לא מאוזנת. אין עדיין מידע על צורות שימוש בסלניום במצבים הללו. משתמשים בסלניום לשיפור המוח, אך יש שטחים בהם שימוש בסלניום היא עובדה קיימת. למשל בטיפול בקשקשים. חלק מהשמפואים המיועדים לטיפול בקשקשים מכיל סלניום. זה עוזר, אך לא יודעים בדיוק מה פעולתו של הסלניום על קשקשים. מאחר ולא ברורה עדיין הדרך בה פועל הסלניום, אל תרוצו לקנות מיד כדורי סלניום לריפוי המחלות שלכם. לכך שתי סיבות עיקריות: ● לא יודעים הרבה בנושא זה. ומה הן תופעות לוואי האפשריות לטווח ארוך. ● יש תופעות טוקסיות (רעילות) כאשר רמת הסלניום עולה. זה יכול לקרות באיזורים בהם יש הרבה סלניום בקרקע (לא אצלנו).

זה יכול לקרות באזורים תעשייתיים — יצור זכוכית, קרמיקה, גומי, מתכות צבעים, תעשיות כימיות. וזה גם יכול לקרות בשימוש־יתר באותם השמפואים המיועדים לטיפול בקשקשים. ובוודאי זה יכול לקרות לאותם האנשים, שחושבים שאם כדור אחד זה טוב או שניים בטח יהיה טוב עוד יותר. אל תגזימו בלקיחת תכשירי סלניום. סימני הרעלה האפשריים: נשירת שער, פיצול ציפורניים, הופעת כתמים לבנים עליהן נוזל הגורם הרס סביב הציפורניים, בעיות בשיניים, חוסר תחושה ברגליים וידיים, חוסר תאבון וירידה במשקל, צבע אדמדם של העור, טעם חמוץ בפה, ריח דומה לזה של שום בנשימה, טשטוש.

יש עוד דרך ארוכה ללמוד את נושא הסלניום, אך ברור היום שיש לו חשיבות גדולה במניעת מחלות. ושוב — כל זה לא אומר שצריך להגזים בלקיחת כדורי סלניום ללא צורך — כמו בעצם לכל תחום אחר — העיקר לא להגזים אפילו בדברים טובים.

אולגה רז
דיאטנית קלינית

זה מה שיש

אשראי לחג

ראש־השנה נוחת עלינו בסוף החודש, כשהמשכורת כבר מזמן נגמרה, אבל איש לא ישאר רעב: יש אשראי! הרשתות מתחרות ביניהן במתן אשראי ארוך, רק בואו וקנו. כך, למשל, נדחה תשלום של קניה מעל 50 ש"ח באחת מחנויות הסופרסל ל־2 בנובמבר; הוא־הדין בחנויות הסופר של ה„קו־אופ הרבוע הכחול", אם כי בהיפרים, זוכה באשראי ארוך רק קנייה מעל 100 ש"ח, לא שזה הרבה לפני החג. כל זה — כאשר משלמים בכרטיס אשראי, ישראכרט או ויזה. ב„שקם" הגדילו לעשות ומציעים שני מסלולי אשראי. מי שרוצה — ישלם בכרטיס אשראי ואם הסכום גדול מ־50 ש"ח (לחברי מועדון שקם) או מ־80 (לשאר זכאי קניה) הוא נדחה לתחילת נובמבר, אך מי שקונה תמורת 200 ש"ח ויותר יכול לשלם ב־4 צ'קים דחויים. הראשון ל־1.10 והאחרון ל־1.1.88. אגב, במשך תקופה ארוכה מאד אי־אפשר היה לשלם ב„שקם" בכרטיס־אשראי, אולם כאשר נפרץ הסכר הולכים על גדול ומ־13 לחודש זה ניתן לשלם בכרטיסים גם בקנטינות בסיסיות. שוקלים אפילו אפשרות של תשלום בכרטיסי־אשראי בשקם יחידתי. אולי לא תמורת מצופה בורד, אבל על כל קניה מסכום מסוים...

קומביפיוטור

לאחר שפשטה בעולם האופנה של מחשבים אישיים בחדרי ילדים לא היתה לייצרני הרהיטים ברירה אלא ללכת עם הזרם, והם מיהרו להקצות בכל חדר ילדים מקום מיוחד למחשב. וכך התחברנו שה„קומבי" של רים, זוכה להצלחה גדולה בארה"ב, מרשת בלומינגדלס, למשל, מדווחים על מכירות בהיקף גדול, אפילו כתבו על זה בעיתון אמריקאי אחד. הפריט המבוקש ביותר במערכת הקומבי הוא הקומביפיוטור, מערכת שולחן ומחשב, שתוכננה במיוחד לבני נעורים, ונמכרת בארה"ב בשם מוביליה, תמורת 895 דולר. בארץ — שימו לב — ניתן לרכוש אותה תמורת 175 עד 500 ש"ח, תלוי במיספר הפריטים. בתצלום הוא כמובן מבויים, חדר ילדים כל כך סטרילי לא קיים אפילו אצל ילד שהוא שפוט של מחשבים.

אוברזון במיטה

האופנאי גדעון אוברזון, עיצב בשביל כיתן קולקציה של מצעים, הנושאת את חתימתו. בשלב ראשון מיוצרות שתי־סדרות בהדפסים שונים, במספר גוונים, כשהמגמה היא לצאת מידי שישה חודשים בקולקציה חדשה. הסדרות הראשונות הן „ריו" ו„ארג'יו". ריו עשויה מכותנה ופוליאסטר וחציחצי, מעוצבת בהשראת הקרנבל הברזילאי, בהדפסים צבעוניים עזים על רקע לבן ואפור. ארג'יו עשויה מכותנה ארוגה בצפיפות גבוהה, כך שאינה דורשת גיהוץ. ההדפס הוא עדין, בצבעים ורוד ואפור. המצעים של אוברזון יקרים ב־25% ממצעים אחרים של כיתן, נמכרים ביחידות או במערכות. אין הבדלי מחיר בין הסדרות, אבל יש מערכת זולה יותר (סדין כפול, שתי ציפיות, ציפה כפולה — 169 ש.) ומערכת יקרה יותר (סדין כפול עם גומי, 2 ציפות בורדות, 2 ציפיות — 224 ש'). רעיון למתת־חג, אם מישהו מתכנן להוציא סכום כזה למתנה.

היהלום השחור

מחירי הקפה יורדים, גבירותי ורבותי גם הודות לתחרות. קפה נמס בשם „יהלום" מיובא מברזיל על ידי „מטע" תעשיות מזון ונמכר במחיר נמוך ב־15% אחוז ממחירי קפה אחרים. הקפה מיוצר מתערובת פולי קפה מובחרים ועובר תהליך ייצור מיוחד — מבטיח היבואן, וזה לא אומר לנו כלום. אבל טעם הקפה משובח, אם מישהו אוהב קפה נמס. נמכר בצנצנות זכוכית יפות. 100 גרם גבישי — 4.14 ש"ח; 200 גרם אבקתי — 4.99 ש"ח.

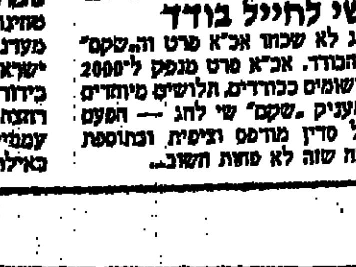

שי לחייל בודד

ככבל חג לא שכחו אכ"א פרט וה„שקם" את החייל הבודד. אכ"א פרט מנפק ל־2000 החיילים הרשומים כבודדים, תלושים מיוחדים ותמורתם מעניק „שקם" שי לחג — הפעם מערכת של סדין מודפס וציפית ובתוספת כרטיס ברכה שזה לא פחות חשוב...

משחקי הפסים של פס

בית־אופנה חדש בשם „פס" קם בישראל והוא מציג קולקציה „לאשה בת שלושים פלוס שאינה פוחדת להיראות אופנתית". בעלת המפעל והמעצבת עונה לשם שחם והיא מצפה. אשה נאה, צעירה (31), נמרצת, בעלת הופעה אלגאנטית. במשך שבע שנים עבדה בחברת ג'אמפ ועיצבה קולקציה שם. להצלחה. דגמי „פס" מיוצרים בסדרות קטנות, עד 100 יחידות לדגם. לעונת המעבר קיצו פרומה חליפות פישתן בשלושה חלקים, חליפת ויסקוזה, חליפות עם חצאית כלון ועוד פריטים מעניינים, בגוונים של חום, חקי, שחור ואפור, והמשחקי־פסים. מחירים בין 100 ל־250 ש"ח לחליפה.

מג'דרה ב־10 דקות

סידרה חדשה של תבשילים מהירי הכנה של 778 — „בית יצחק" יוצאת לשוק השבוע אלה ושמה „טובשילים", יופי של שם. התבשיל ארוז בנייר אלומיניום, שופכים לסיר, מוסיפים מים לפי ההוראות ומבשלים 10 דקות. ללא חומר משמר מבטיח היצרן. בסידרה תבשילים בחמישה טעמים: אורז עם פירות נוסח הודו, פילף — אורז עם צימוקים וצנוברים, אורז עם ירקות ופטריות נוסח סיני, מג'דרה — אורז עם עדשים ופסטה מחיטה עגבניות בטעם איטלקי. באריזה 175 גרם חומר יבש שממנו מתקבלות 4 מנות. לצמחונים. פרווה. בהשגחה. בד"צ העדה החרדית. על האריזה מצוין תאריך אחרון לשיווק. ניסיתי — אכן, ללא כל שמץ של טעם סינתטי, המלווה בדרך כלל תבשילי מהירי הכנה. אפשר לומר שהטעם נהדר משהו־משהו לעצלנים, לאנשים עסוקים ולשעת חרום. המחיר: 1.79 ו־1.93 ש"ח ההודי והפילף הם יקרים יותר.

שמן ענבים

עלה בדעתכם שניתן לייצר שמן מגרעיני ענבים? בעצם, למה לא? אם מייצרים שמן מאכל מכותנה וכן לשמן המופק מגרעיני ענבים קוראים „ויזל" והוא משווק ברשת שופרסל־היפרסל. תוצרת איטליה. היתרון מספר שזהו שמן צמחי בעל אחוז גבוה מאוד של חומצות שומן בלתי רוויות (74 אחוז לעומת 40 אחוז בשמן סויה ו־60 אחוז בשמן תירס). יש כנראה יתרון בריאותי לתכולה גבוהה של החומצות הנ"ל, רק שלא הכתוב בדיוק מהו. מה שנכון — אין לשמן ענבים שום טעם לוואי. הוא טוב לטיגון, לבישול, לאפיה ולסלט וכשר למהדרין. כיון שהשמן אינו מופק מקיטניות הוא גם כשר לפסח ומותר להשתמש בו גם בשנת שמיטה. לפי הכשר של הרב שנעבלג, מנצ'סטר. בקבוק שוה יספק את כל התורים בחשבתנה. 9.35 ש"ח לבקבוק זכוכית, בן 1 ליטר.

חותובה פח חוחובה שם

מוצר חדש על בסיס כסיס במה חדושה. טוב איפור מתוצרת חברת קסי, בסדרת איפור „colare 3". קוראים לו „חותובת עיניים" ... האיפור ומגון את אזור העיניים — מבטיח היצרן. עדיף — לדבריו — להשתמש בו באיפור על בסיס חתוכת. 30.8 ש"ח.

על המרפסת מסביב לשעון

במגינה של אילת נפתחה מסעדה „המרפסת" והיא אמורה להגיש ארוחות 24 שעות ביממה, נוח מאוד למי שמגיע בעיר והסביבה ורוצה לאכול כשבא לו ולא רק בשעות הקבועות... „המרפסת" מגישה ... סלטים, בשר ודגים, ... באילת.

תשירות הבולאי תוציא לאור את בולי המועדים תשמ"ח מאויירים בדגמי בתי הכנסת שב„שער האמונה" בתצוגות הקבע בבית התפוצות. בטקס שנערך ביום חמישי בערב בבית התפוצות בתל־אביב, במעמד שר התקשורת גד יעקובי. בתמונה: שר־התקשורת גד יעקובי עם מנכ"ל רשות הדואר יצחק קאול (צילום: אפי שריר, י.פ.פ.א)

נבון קורא לאוניברסיטאות לבצע תוכנית ההבראה

מ"מ ראש הממשלה ושר־החינוך־והתרבות, יצחק נבון, מציע לאוניברסיטאות להתחיל בביצוע התכנית להבראת מצב המוסדות להשכלה גבוהה ושיקום המחקר האקדמי בארץ, בעקבות סיכום שהושג בנושא זה עם שר־האוצר משה נסים בטרם יצא לחו"ל.

נבון שוחח בסוף השבוע בעניין זה עם יו"ר ועד ראשי האוניברסיטאות, פרופ' אריה דבוריצקי, נשיא וייצמן, ובשבוע הבא ייפגש עם כל ראשי האוניברסיטאות כדי למסור להם את פרטי התכנית המתגבשת.

התוכנית עובדה בדיונים שהתקיימו בימים האחרונים בין יו"ר הוועדה לתכנון ולתקצוב במועצה להשכלה גבוהה, פרופ' יעקב זיו, ואנשי האוצר. על דעת שרי החינוך והאוצר סוכם, כי האוניברסיטאות יקבלו הרשאה להתחייב בשנת הלימודים הקרובה, בסכום של 6 מיליון דולר שיועדו לביצוע פעולות הקשורות בתוכנית ההבראה שהוכנה על־ידי המועצה להשכלה גבוהה וכבר נידונה בשתי ישיבות ממשלה.

שר־החינוך הודיע, כי הוא רואה בסכום זה שלב ראשוני בביצוע תוכנית ההבראה, וזאת הן כדי לאפשר את פתיחת שנת הלימודים האקדמית ללא זעזועים והן כדי להבטיח כי האוניברסיטאות לא יגבו מהסטודנטים שכר לימוד גבוה מזה שקבעה הממשלה.

שר־החנוך ממשיך לפעול להקמת הוועדה הציבורית שתקבע את שכר הלימוד באוניברסיטאות החל בשנת הלימודים תשמ"ט. השר מתכוון להעמיד בראש הוועדה את מנכ"ל משרד־הפנים לשעבר, חיים קוברסקי. לאחר שהוועדה תשלים את עבודתה יגיש השר נבון לאישור הממשלה את תוכנית ההבראה של האוניברסיטאות על כל שלביה. (שעי"ת)

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
רעננה
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה — 1965 להלן החוק:
ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 139 לחוק, הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה רעננה (להלן הוועדה המקומית) בקשה לאישור תשריט בסטייה מתכנית רע/255/1/ בגוש 7651 חלקות 21־25, 28, 29, 31, 34, 78, 80־82, 85, 88־93, 96, 97, 234.
כל המעוניין רשאי לעיין בתשריט ובתכנית במשרדי הוועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל הרואה עצמו נפגע מאישור התשריט רשאי להגיש התנגדותו תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית במשרדי המועצה.
ב. וולסוביץ
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה

הוועדה המקומית לתכנון ובניה
מרחב רמת השרון
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 שהוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת השרון בגוש: 6417 חלקה 534 ברחוב מוריה 10 המסומנת כאזור מגורים ב' בקשה למתן אישור להקלה באחוזי בניה/קוי בניה כבית בתוספת מגורים לבית קיים. ההקלה המבוקשת באחוזי בניה מגיעה ל־6% בקוי בניה.
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
מ. ורבין, יו"ר הוועדה המקומית
ת.ב. 3745 לתכנון ולבניה מרחב רמת השרון

ועדת משנה לתכנון ולבניה
חולון
ת.ב. 329
הודעה על פי סעיף 149 (1)
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 74 בגוש 7169 רח' פרץ מס' 10 חולון הכוללת מתן הקלה כ: א. אחוזי בניה 3% בקומה ב בלבד משטח 510/2, החלקה הנ"ל נמצאת באזור תעשיה ב־1.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.
ידוע לי כי הפרסום הנ"ל הינו על אחריותי בלבד ואינו מהווה אישור למתן ההקלה המבוקשת.
אברהם חיים
רח' פרץ 10, חולון

עיריית פתח־תקוה — מינהל ההנדסה
אגף תכנון עיר — רשום
16.8.87
גוש 6355 חלקות: 524, 525, 526
לכבוד, חב' חלקה 7 בגוש 6355 (גוש 6355 חלקה 526)
חב' חלקה 6 בגוש 6355 (גוש 6355 חלקה 525)
אנג, שכתובתם אינה ידועה.
חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 הודעה לפי סעיף 190 (א).
עפ"י תכנית בניה פת/1002/גב, אשר בילקוט פרסומים מס' 1722 מיום 20.5.71 ובהתאם לסעיף 190 (ב) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, ניתנת בזה הודעה כי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון פתח־תקוה, מחליטה לתפוס חזקה לאחר 30 יום מתאריך פרסום הודעה זו במקרקעין המתוארים בתוספת, הואיל והמקרקעין דרושים לצרכי ציבור.
תוספת:
חלקת קרקע בשטח כולל של 0.043 דונם להתוויה והרחבת דרכים, המהווה חלק מחלקה מס' 526 בגוש 6355 פתח־תקוה.
חלקת קרקע בשטח כולל של 0.043 דונם להתוויה והרחבת דרכים, המהווה חלק מחלקה מס' 525 בגוש 6355 פתח־תקוה.
חלקת קרקע בשטח כולל של 0.012 דונם להתוויה והרחבת דרכים, המהווה חלק מחלקה מס' 524 בגוש 6355 פתח־תקוה.
ילקוט פרסומים מס' 107 (12.8.1965)
דוד לוי, בשם יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובניה מרחב תכנון פתח־תקוה

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות. 08.05 שעת כושר. 08.15 תלמוד — שניים אוחזין — מאי טעמא וכו'. 08.40 הספרות יסודי — מסך לספרות — יש לי חלום (כ). 09.00 אנגלית ו'. 09.20 חינוך מיוחד — השעה שלנו — דירה להשכיר. (כ). 10.00 שעת כושר. 10.10 אנגלית ז'. 10.30 הגיל הרך — פרפר נחמד — בית לגור בו. 11.00 חשבון ה' — מבוא לשברים. (כ). 11.15 צרפתית על יסודי. 11.30 גאוגרפיה ה"ר — יער — הארץ והעם. 12.00 ספרות ד"ט — מעשה בנעליים ב'. (כ). 12.25 אנגלית ט'. 13.00 אנגלית י'. 13.30 הסטוריה כללית אלכסנדר הגדול. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות. 14.05 האוניברסיטה הפתוחה: 1. אוקינוגרפיה — הים הרגוש. 2. עולם החיידקים — מבט אל עולם החיידקים 3. ביקורת מבט — רמבראנדט. 15.00 היום בו השתנה היקום. 15.50 מאתיים שנות למשרד הבריאות. 15.55 רחוב סומסום. 16.25 ילדת הפלא פרק 16 — סיפור אהבה. ג'ימי מתחיל לגלות עניין בבנות כיתתו וביניהן בנסיקה, ולכן הוא מחליט לערוך לכבודה מסיבה בביתו וכך הוא גם מתחיל להכין את עובדות החיים. 17.00 ערב חדש — מנחה דן מרגלית. 17.30 תחילה „אבנעור מורלוק" — מנהל ביה"ס מר קונטין מורלוק ממורמר בשל סיבות אישיות ומשליך את כעסו על הסובבים אותו בביה"ס, אלא שמשהו קורה לו בתקרב חג המולד. 18.20 קיצור החדשות. (ערבית). 18.30 מרס הנפשה 18.32 „רוצה פתרון" הפעם: הזקנים. 18.45 „חידושים והמצאות": גשם חומצי. 19.00 יומן השבוע. 20.00 כותרות מבט. 20.02 עד פוס — מגזין לספורט ולבידור מנחים: ענת רולב ומנחם גרניט. 20.30 „תביעות קטנות" תכנית הדנה בתביעות בסכומי כסף שאינם עולים על 3000 שקלים. השופט לשעבר דן כהן הוא הבורר באולפן. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.35 „לקראת שידור". 21.50 „שושלת" פרק 53 מועצת המנהלים מחליטה, באיומיה של אלקסיס, על מיזוג החברות „קולביקר" ו„דנוור־קריגנטור". בלייק מפעיל את קשריו כדי למנוע את ביצועה. קריסטל מנסה לפייס בין סטיבן לבלייק. ג'ף מאשים את אדם בזיוף. 22.40 „סוף ציטוט" — תכנית בענייני ספרות. 23.20 „אלפרד היצ'קוק מגיש" — סדרת מתח חדשה. 23.46 פסוקו של יום. חדשות הלילה.

רדיו

קול המוסיקה

06.01 „צלילי בוקר" 07:09 „בהאזנה נינוחה": הנדל: קונצ'רטו בסי במול מג'ור לנבל ולתזמורת אופ. 4 מס' 6; ג'וליאני סונטה גדולה לחליל ולגיטרה; שוברט: סימפוניה מס' 8 בסי מינור „הבלתי גמורה"; צ'ייקובסקי: וריאציות על נושא רוקוקו לצ'לו ולתזמורת; פורה: „קליגולה" למקהלה ותזמורת; פורה: פרלוד מתוך „פנלופה". 09.00 „קונצרט בוקר": קורנגולד: שלישיה מס' 1 לפסנתר, כינור וצ'לו; שוסון: קונצ'רטו ברה מג'ור לפסנתר, כינור ורביעיית כלי קשת; ברהמס: 4 שירים למקהלת נשים, 2 קרנות ונבל; בטהובן: סונטה מס' 8 בסול מג'ור לכינור ולפסנתר אופ. 30 מס' 3; מוצארט: קונצ'רטו מס. 25 בדו מג'ור לפסנתר ולתזמורת; שוסטקוביץ': סימפוניה מס' 9 במי במול מג'ור. 11.57 „עונות השנה" „מינחת השיר" משירי ש. שלום 12.00 „אמנים באולפן" מבחר יצירותיו של צ. אבני לרגל יום הולדתו ה־60 חמישיה לכלי נשיפה (1959); סונטה — אוסטף (1979); מערת צדיקים (1987); השמעת בכורה) 13.05 „האזנה נינוחה" מיצירות באך וביני. 15.00 „מוסיקה כאן ועכשיו" חלק מס' 2 של קונצרט „מוסיקה חדשה מישראל": עמי מעייני: ארבסקה לחליל ולנבל; אבל אורליך: „מתוך של דן פאגיס"; שולמית קרן: ל„שחקן" מונולוג לקלרינית; קוריצ'ה עודד זהבי: 16.00 „מוסיקה ליום ראשון": ג'והנן קונגוס: מגניפיקט; ב. ס. באך: קנטטה מס' 45; ולדין רקויאם 18.00 „רפי פסנתר": באך: 14 אינבנציות בשלושה קולות; בטהובן: סונטה מס' 14 בדו מינור „אור ירח"; ברטוק: „לילדים" הקובץ השלישי. 18.08 „מוסיקה קלאסית קלה" 20.05 „אינטרלוד" — רצף מוסיקלי 20.27 „מינחת השיר" 20.30 „הקונצרט הקאמרי השבועי" מפסטיבל ישראל 1984 שלישיית אמדאוס עם הפסנתרנית פנינה זלצמן מיצירות מוצארט: שלישייה לכלי קשת במי במול מג'ור; רביעייה לפסנתר וכלי קשת בסול מינור; דיברטימנטו לכלי קשת במי במול מג'ור. 22.05 „קונצרט קצר" 23.00 „מתוך יצירות": בטהובן סונטות לכנור ולפסנתר שלישיות

רשת א'

07.30 „רדיריקל" 08.05 „חוגה" — עם בני הנדל 09.05 „טלרדיו" — שירות מידע למאזינים מנחה משה טימור 10.05 „שיריקור" — מחולות ושירים משלנו 11.05 „מבתי בוקר" 12.05 „מעורב ירושלמי" — עם הוזמני כהן 13.00 חדשות ותוכניות באנגלית 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית 14.05 „בראש צעיר" —: מגזין יומי לילדים ולבני נוער 15.30 „האוניברסיטה המשודרת" — צרפתית למתקדמים 16.05 „רדיו־עשרה" — מגזין נוער 17.10 „שירי עמים" 18.05 „מינחת ערב" 19.05 סיכום המשנה היומית 19.30 שירונים לעולים 22.05 „חשות ועוד" עורכת ומנחה: רבקה מיכאלי יועץ לתכנית: ד"ר עמירם רביב — פסיכולוג ויועץ־קליני; והפעם: „קשיי הסתגלות לגן ולכתות הראשונות של בית־הספר"

רשת ב'

07.00 „הבוקר הזה" 08.05 „עושים עניין" — עם גבי גזית ושלום קיטל 09.05 „כוכב הבוקר" עם ריקי גלסון 10.05 „כל צבעי הרשת" — מגזין יומי 12.10 „אלף־אלף כ־בית" — עם אהוד מנור 13.05 „בחצי היום" — חדשות ופזמונים 14.05 „לראות או לא לראות" — יומן חדשות לתרבות ולאמנות 14.30 „בת צחוק" — הווי והומור 15.05 „רגעי קסם" 16.05 „יומן כלכלה" — 16.30 „על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה 17.05 „שירים ושערים" 17.55 „קראתי ספר" — קוראים ממליצים 18.05 „מרדום לסמכטיון" — עם יהודים ועל יהודים בדרום־אמריקה 19.05 „היום הזה" 19.35 „עם ישראל" — מוסף לענינים יהודיים בעולם 20.05 „אומר כשכחין" — פיוטים ופרקי חזנות ספרדיים 22.05 „שירים מדרום־אמריקה" 23.05 „מדרום לסמכטיון" — עם יהודים ועל יהודים בדרום־אמריקה בהשתתפות מומחים ובגל פתוח הנושא: האמנם היכשה המוכספת? תולדות ההתיישבות היהודית בדרום־אמריקה וגלגוליה עד היום הזה

גלי צה"ל

05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים. 06.30 „פוקוס עיו" 07.07 „שבע אפס שבע" — עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל 09.05 „ארלה בוקר" — עם אלי ישראלי. 10.05 „מוסיקה" — עם אורלי יניב. 11.05 „נכון לעכשיו" — עם רמי רשף. 13.05 „אחר אחר" — להיטים עבריים. עורכת ומגישה: שירה גרא 14.05 „דו רה יומי" עם דני קרמל הדובי לנץ. 15.05 „שירים לחג" — עם ארז טל. 16.05 „ארבע אחרי הצהריים" — שעה של שירים עבריים. 17.00 „ערב טוב ישראל" 18.05 „שעה קלה על כלכלה" — עם שמואל נחושתן. 18.45 „משולש" — עימות יומי בענייני השעה. 18.57 הודעות לחיילים. 19.05 „רדיו ספורט" — מגאזין ספורט. 20.05 „עשרים מרינה" — עורך ומגיש דודו דיין (ש"ת). 21.00 מבט לחדשות. 21.30 לילה לא שקט. 22.05 „על הדבש ועל העוקץ" — שירים שומרים אהבים. 23.05 „עשרים וארבע היום שהיה" — עם ירדן ולנסקי. 23.55 „שיחת חצות" — עם הרצל בן־אשר־דיקן הסטודנטים במכללת תל־חי. 00.05 „ציפורי לילה" — עם שלמה ארצי. תכנית מוסיקלית בנימה אישית. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים.

שידורי צה"ל 2

19.05 „רדיו רדיו" — עם יואב קוטנר. 20.05 „מכבככסים" — מידע, רשרים, משחקי רדיו, ומוסיקה 22.05 „הפסקת עשר" — עם מיכל ניב. 23.05 „קול וג'אז הזה" — עורך ומגיש: דני קרמל.

רשת ג'

06.04 „בחורה לאושר" — להיטים וותיקים 07.07 „שיר כבוקר בבוקר" — שירים עבריים 09.05 „מה כבר תשעו" — עם אבי אתגר 10.05 „דברים טובים" — עם שמירה אימבר 11.05 „שבעים מי יודע" — שירי שנות השבעים 12.05 „אהבה יומיומית" — עם יוסי סיאס 13.05 „רק בימי חול" — עם מנחם פרי 14.05 „לי ולך" — שיר וברכה 15.05 „חרוש, חריש ומחורש" — עם קוש עטרי 16.05 „הצגה יומית" — עם יקיר אביב 18.05 „מצעד הפזמונים הלועזיים" — עם יגאל רביד 21.05 „ארוס עתיק" — שירים שלא נס ליחם — עם מיכל שמואלי 23.05 „הלילה הוא שירים"

קולנוע

תל־אביב
9.30 ,7.15 ,4.30

אסתר: לוחם עם כבוד 5, 7.15, 9.40
אורלי: משפ' פלודר 3, 7.15, 9.30
בן־יהודה: כלא הילטון 4.30, 7.00, 9.30
גת: כלוו לחופש הגדול 3.15, 6.15, 9.15
גורדון: השכונה שלנו 7.00, 9.30
דקל: האלמנה השחורה 5, 7.15, 9.30
דרייב אין: נינג'ה אמריקאי 3 7.45
הוד: צעיר מכדי למות 5, 7.15, 9.30
לימור חדש: המורד 4.30, 7.15, 9.30
מוזיאון ת"א: מותו של סוכן 7.30, 9.30
9.30 ,7.15 ,4.30
סינמה 1: ילדים הורגים לאלוהים 5, 7.15, 9.30
סינמה 2: 007 באזור מסוכן 5, 7.15, 9.30
פאר: לא שם זין 5, 7.30, 9.30
פאריס: מציצים 12, 2, 7.15, 9.30
רב־חן:
חן 1: פגישה עיוורת 5, 7.30, 9.50
חן 2: לבו של אנגל 5, 7.25, 9.45
חן 3: הנוכל האוהבת והמאוהבת 5, 7.40, 9.45
חן 4: נשק קטלני 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: אני והחברה 11, 2, 5, 7.40, 9.45
שחף: סוד הצלחה 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: שומר ראש 5, 7.15, 9.30
תכלת: החנות מעבר לפינה 4.30, 7.00, 9.35
לב 1: המשפחה 3, 4.30, 7.15, 9.50
לב 2: גברים גברים 3, 5, 10.00
לב 3: ימי הדריו שעות: כמו לב 2
לב 4: גרופי החוק 2, 5, 7.10, 10.00

רמת־גן
ארמון: פגישה עיוורת 4, 6.40, 9.30
לילי: לא שם זין 7.15, 9.30
ארמון: לוחם עם כבוד 5, 7.30, 9.45
רב־גן:
גן 1: הנוכל האוהבת והמאוהבת 5, 7.20, 9.40
גן 2: כלוו לחופש הגדול 5, 7.20, 9.40
גן 3: אני והחברה 5, 7.30, 9.40
גן 4: לבו של אנגל 6.15, 9.15

ירושלים
אוריון: שומר ראש 4.30, 7.15, 9.10
אורנע: כלוו לחופש הגדול 4.30, 9.15
בית אגרון:
וולט דיסני — במבי 16.00
ג'ימס בונד — אתה חי רק פעמיים 18.00
זכרונות אהבה בפירנצה 20.00
מונטי פייטון — שודדי הזמן 22.00
כפיר: סוד ההצלחה 4.00, 7.00, 9.10
אורגיל: בייבי אריזונה 4.30, 7, 9.15
מיטשלו: גבר מאהב 7.00, 9.00
סמדר: ימי הדריו 7.00, 9.30
חבירה: סגור לרגל שיפוצים
אוריון
אור 1: לא שם זין 4.30, 7.15, 9.15
אור 2: צעיר מכדי למות 4.30, 7.15, 9.30
אור 3: תמיד 4.30, 7.00, 9.00
אור 4: גבר בהזמנה 6.10, 9.00
אור 5: קוקה קולה קיד 4.30, 7.00, 9.00
עדן: נינג'ה אמריקאי מס' 3 4.30, 7, 9.00
תיאטרון ירושלים:
שיחות מלוכלכות 18.45, 21.45

חיפה
אורה: צעיר מכדי למות 4.30, 7.00, 9.15
חן: החנות מעבר לפינה 4.30, 6.45, 9.00
עצמון 1: שומר ראש 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: גבר מאהב 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3: ילדים הורגים לאלוהים 4.30, 7.00, 9.15
רון: משפ' פלודר 4, 6.30, 9.00
אמפי: רחובות של זהב 4.30, 7.00, 9.15
אורלי: כלוו לחופש הגדול 6.45, 9.15
קרן אור המחודש: לא שם זין 7.00, 9.15
פאר: לא שם זין 5.00, 7.30, 9.30

נתניה
שרון: הנוכל, האוהבת והמאוהבת 5, 7, 9.15
סטודיו: משחק פראי 5, 7, 9.15

חולון
סביון: נינג'ה אמריקאי 3 5, 7.15, 9.30
מגדל: לוחם עם כבוד 6.00, 9.00
ארמון: קרוקודיל דנדי 5, 7.30, 9.30

בת־ים
עצמאות: עצמאות — סוד ההצלחה 5, 7.15, 9.10

הרצליה
היכל: נינג'ה אמריקאי 3 5.00, 7.15, 9.30

באר־שבע
חן: נינג'ה אמריקאי 3 4.30, 7.30, 9.30

פתח־תקוה
היכל 1: משפחת פלודר 5, 7.15, 9.30
היכל 2: סוד ההצלחה 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3: שם הוורד 7.15, 9.30

עפולה
מופתורין: נשק קטלני 9.00

גבעתיים
הדר: סוד ההצלחה 4.30, 7.15, 9.30

ראשון־לציון
רון 1: משפחת פלודר 5.00, 7.30, 9.30
רון 2: סוד ההצלחה 5.00, 7.30, 9.30

תיאטרון

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום א', 13.9
אילוף הסוררת: 20.30
נפש יהודי: 20.30

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
עצמאות — בלפור 75

חולון
אחרון — הפיין 52

ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה, רח' המ"ג 28

נתניה
פורת — רח' פ"ת 76

פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר

רמת־גן
קופ"ח כללית — המיתר 25

תל־אביב
שור — המלך ג'ורג' 54
קופ"ח הכללית — אמסטרדם 7

חיפה
יבנה — אבן סינא 7

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 2244; חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית. ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה' שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק — פנימית
בקור חולים — כירורגית
הדסה ע"כ — ילדים, עיניים, א.א.ג.
הדסה הר"צ — נשית, אורטופדית

מוקד קופ"ח כללית
המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'־ה' כ: 08.00—20.00. בימי ו': 08.00—15.00. טלפונים: 03־433500, 03־453500.

יד ביד — אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה
ירושלים — 02־243358
ת"א — 226027 (24 שעות)
חיפה — 04־239458 (11.00—20.00)
גליל מערבי — 04־922222
קו פתוח להורים במצוקה ביום ב' ו־ד' — טל. 222732.
„קו פתוח" — אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03־221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד „חרסית" לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמן 26, קומה ג', טל' 523556. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל': 03־285822, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'—ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111.
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־261113
ער"ן חיפה — טל' 04־672222.
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111.
ער"ן נתניה — טל' 053־33316.

סילוק מיטורים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. לוד/רמלה — 101, טל' 08־221022 עפולה טלפון 065־93354. טבעון — 101, טלפון 04־931401, נהריה — טל' 04־823333. בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057־74767. שח"ל בגוש דן, טל' 03־330848.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'־ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'־ה': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05*, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'־ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

נחנך „בית מינכן" בתל־אביב לזכר 11 חללי האולימפיאדה

בניין חדש של אכסניית הנוער בתל־אביב, שהוקם בתרומת עיריית מינכן על־ידי קרן תל־אביב לפיתוח לזכר 11 חללי אולימפיאדת מינכן, נחנך בסוף השבוע.

מנכ"ל קרן תל־אביב, חן בן־יהודה, מסר, כי הבניין החדש מכיל 30 חדרים ובהם 120 מיטות, חדרי תרבות, אולמי הרצאות וחדר אוכל מפואר. במקום יוכלו להתאכסן 300 בני נוער וסטודנטים. בהקמת הבניין החדש הושקע סכום של 7.2 מיליון דולר אשר נתרמו בעיקר על־ידי עיריית מינכן.

הבניין החדש יוקדש לזכרם של חללי אולימפיאדת מינכן אשר נרצחו השבוע לפני 15 שנה בעת שלקחו חלק במשחקי האולימפיאדה מטעם ישראל.

בטקס הפתיחה בירכו שר התיירות אברהם שריר, ראש עיריית תל־אביב שלמה להט, ראש עיריית מינכן ג. קרונוויטר, שר־הפנים במדינת באוואריה, יו"ר הוועד האולימפי בישראל יצחק אופק וראשי אגודות אכסניות הנוער בגרמניה ובישראל.

כל הדוברים גינו בחריפות את הטרור והביעו תקוותם להגברת שיתוף הפעולה בין ישראל לבין גרמניה. ראש עיריית מינכן הודיע בטקס כי העירייה תורמת לאכסניה החדשה גם מכשיר טלוויזיה ומכשיר וידיאו משוכללים.

בצילום: משלחת ממינכן בראשותו של ראש העיר גאורג קרונוויטר מניחה זר לרגלי האנדרטה.

(צילום: אריה קנסרו)

הסניגור: דניאלה וייס פיצתה בעל המסעדה על הבקבוקים

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

עדויות התביעה וההגנה במשפטה של מזכירת גוש אמונים דניאלה וייס הסתיימו ביום ו' בבית־משפט השלום בכפר־סבא.

במהלך הדיון הודיע הסניגור, עו"ד אליקים העצני, כי דניאלה וייס פיצתה את בעל המסעדה שלו שייכים הבקבוקים שנופצו, ומאחר ולא היה מעוניין בכסף, קנתה לו רדיו־טייפ ומיחם לקפה.

דניאלה וייס מואשמת בהתנהגות פרועה במקום ציבורי, בהקמת מהומה וגרימת נזק בזדון ב„ליל הבקבוקים" בקלקיליה.

פרקליטה של דניאלה וייס הודיע, כי החליט לוותר על עדותה ועל עדותם של עדי הגנה נוספים, לאחר שעדי התביעה סייעו לו להוכיח שלא היתה התפרעות במקום ציבורי.

במהלך סיכומי התביעה רמז השופט יהודה פרגו, כי ייתכן שהיה צריך להאשים את דניאלה וייס בכניסה לשטח צבאי סגור או בהפרת צו, וזאת לאחר שהתובעת רותי מועלם התקשתה להוכיח כי מדובר בשטח ציבורי.

הכרעת הדין נדחתה למועד מאוחר יותר.

סגן מנהל מח' הגינון בנתניה נאשם בנסיון לרצוח אהובתו

סגן מנהל מחלקת הגינון והנוטים בעיריית נתניה חיים אורק (52), הואשם ביום ו' בנסיון לרצוח אהובתו, אותה רצה לקבור בקבר שהכין מראש.

במקביל לכתב־האישום הוגשה לבית־המשפט המחוזי בת"א גם בקשה לעצרו עד תום ההליכים. הדיון בבקשה נדחה בשבוע לבקשת הסניגור עו"ד צבי לירסקי.

אולם המשפטים בו התנהל הדיון היה מלא מפה לפה בבני משפחתו של הנאשם, שהגיעו מכל קצות הארץ, כולל ששת ילדיו, אחיו ואחיותיו.

אורק, חובש כיפה הנראה מבוגר מכפי גילו, נאשם שביצע את העבירה לאחר שאהובתו מרים בנעמי, עימה היה לו קשר רומנטי, הודיעה לו על רצונה לנתק את הקשר, בעוד הנאשם התנגד לכך.

התובעת, עו"ד דורית שפירא, טענה בכתב האישום, כי בתאריך 26.8.87 שכנע הנאשם את אהובתו להיפגש עמו בשעה 8 בערב כדי „לסגור עניין" בפעם האחרונה. זו הגיעה בשעה 8.30 בערב למקום הפגישה, והנאשם הוביל אותה למקום מבודד ונטוש בקירבת המזבלה העירונית מאחורי בית גולדמינץ בנתניה, בהבטיחו שהוא לוקח אותה למקום שקט ונוח שם יוכלו לשוחח וללבן עניינים ללא הפרעה.

בהגיעם למקום מסויים דרש הנאשם מהקורבן להתיישב על „מצע" קרטונים וניילון שהכין מראש ולהתפשט. משסירבה להתפשט, הוריד הנאשם את חולצתה וחזייתה והחל לנשקה. למרות התנגדות האשה, לא הירפה ממנה הנאשם, הוריד את תחתוניה והחדיר חומר צורב לתוך איבר מינה. המתלוננת פרצה בצעקות כאב ושאלה את הנאשם מה עשה ואז הוא חבט בראשה בקרש ואמר לה: „זה מגיע לך, זה הסוף שלך, זה היום האחרון שלך. היום אני קובר אותך".

לאחר מכן נאבק הנאשם במתלוננת, וגרר אותה לבור שהכין מבעוד מועד. שם זרק לעברה מצבר של רכב שמצא במקום. למרבה המזל, הצליחה המתלוננת לחמוק מהנאשם כשהלך להביא חפץ אחר כדי להכותה. המתלוננת צעקה וברחה תוך כדי צעקותיו של הנאשם שאיים שיחזיר אותה לבור.

אז תפס הנאשם את המתלוננת בגרונה בשתי ידיו וכשהבחין שהיא עונדת שרשרת זהב כרך את השרשרת בחוזקה סביב צווארה בנסיון לחנוק אותה. המתלוננת הצליחה לקרוע את השרשרת והשתחררה מאחיזתו, ואז הוא תפסה ברגליה וכידה השמאלית והחל גורר אותה לעבר הבור.

המתלוננת הצליחה להשתחרר לאחר שזרקה חול לעיני הנאשם ונמלטה לעבר הכביש, כשהיא ערומה בחלק גופה העליון. הנאשם רדף אחריה וקרא לה להתרחק מהכביש. היא סירבה, ואז הביא לה את חולצתה וחזייתה, לאחר שנאלצה להבטיח שלא תברח. הנאשם הוסיף ואמר לה: „בואי הנה, מה שקרה הערב תשכחי מזה כאילו לא היה דבר בינינו. אם תלכי למשטרה יהיה רצח. גם אם לא, אז אני אשלח לך את שני הילדים שלי שכבר איימו עליך בעבר".

המתלוננת הצליחה להימלט במונית שעברה שם באקראי והובהלה לבית חולים. כתוצאה מהמכות נגרמו לה חתך בראש וחבלות בחלקי הגוף השונים. (עתי"ם)

● ראש הממשלה, מר יצחק שמיר, קיבל בסוף השבוע בלשכתו, את נציגי התאחדות הסוחרים הכללית, אשר קבלו בפניו על כך שהם נמצאים בתחרות לא הוגנת מצד חברות ענק כמו ה„שקם" „אגד", „דן", והתעשיה האווירית וגם מצד מוסדות ממשלה.

טלקס

● מחפשים משקיעים לפיתוח מטוס „גמביט"

חברת „סייקרפט" בכרמיאל, שהיא חברה בת של „ציקלון", מחפשת משקיעים להמשך פיתוחו של המטוס הקל „גמביט" שהיא מייצרת.

מחברת „ציקלון" נמסר, כי מדובר בפרוייקט מבטיח בהתחשב בסקר שוק שבוצעו בארצות־הברית ואירופה. המטוס נמצא עתה בשלב של אב־טיפוס וכדי לעבור לשלב של הקמת קו יצור ויצירת תנאים לשיווק בשוק האמריקני והאירופי נחוצה השקעה של כמיליון וחצי דולר.

יהודה צור

● קבלת פנים חמה ל„הבימה" בברלין

תיאטרון „הבימה" התקבל באופן יוצא דופן בברלין. כל העיר מכוסה במודעות על ההצגות ועל התיאטרון ומפעליו ובעתונות הופיעו כתבות רבות על התיאטרון.

השחקנית ליא קניג נתנה הופעת יחיד ביידיש בפני הקהילה היהודית. ההופעה כללה קטעים ספרותיים והומוריסטיים והאולם היה מלא מפה לפה.

אמש הוצגה „השקיעה" בנוכחות ראש עיריית ברלין וחברי הסינאט והיום תועלה הצגה זו בנוכחות נשיא גרמניה. (שע"ח)

● גם מנגנים וגם רצים

שלושה מנגני התזמורת הפיל־הרמונית הישראלית, המופיעה בימים אלה בסקנדינביה, השתתפו אתמול בריצת המרתון של העיר אוסלו בנורווגיה.

על קיום המרתון השנתי של אוסלו, המושך אליו רצים מכל ארצות סקנדינביה, נודע לחברי התזמורת במטוס, בדרכם מגטבורג לאוסלו. החצוצרנים רפי גלזר ואילן אשד ונגן הקלרינט ישראל זוהר, החליטו מיד שהם רוצים להשתתף במירוץ. רפי גלזר כבר השתתף בארץ במרתון הכינרת והגיע בו במקום השלישי בקבוצת גילאי 40־45.

כמחווה מיוחד לפילהרמונית הגיעה נציגות התאחדות הספורט של נורווגיה אל המכון בו התאכסנו הנגנים. „רשמה אותם לתחרות למרות שההרשמה כבר נסתיימה ונותרו פחות מ־24 שעות עד למועד המרוץ.

בתום המרתון רצו הנגנים ישר אל אולם הקונצרטים, שם ניגנה הפילהרמונית בניצוחו של זובין מהטה את הסימפוניה השמינית של ברוקנר. (שע"ח)

● רבבות דורסים חולפים בשמי ישראל

להקות גדולות של דורסים חולפות בימים אלה בשמי ישראל. מדיווחים שהגיעו אל החברה להגנת הטבע עולה, כי עשרות אלפי איות וצרעים ניראו חולפים בצפון הארץ.

חובבי צפרות יכולים לצפות בלהקות הנודדות חלכו מתחנת התצפית בדורסים שעל כביש חוצה־שומרון, מערבית לכפר קאסם, בין השעות 11:00 עד 14:00 אחה"צ. (שע"ח)

● ביה"ח אסף הרופא מפסיק עבודת עובדי המשקם

בית החולים אסף הרופא מתכוון להפסיק לאחר ראש־השנה את עבודתם של 17 מעובדי חברת המשקם המועסקים בבית־החולים, עקב קיצוצים בתקציב.

הפסקת העבודה עמדה להיכנס לתוקף עוד לפני ראש השנה. אך סגן מנהל המשקם באיזור יהודה, ארווין קידר, שיכנע את הנהלת בית־החולים לדחות הפסקת העבודה עד לאחר החג.

מנכ"ל המשקם, דוד ראם, קרא להנהלת משרד־הבריאות ולהנהלת בית־החולים לא לפגוע בעובדי המשקם, שהם נכים מוגבלים, ולהסיר מהם כליל את סכנת הפסקת העבודה. לדברי ראם, אסור שחרב הקיצוצים תפגע בראשונה בחלשים ביותר. (שע"ח)

בפלילים

רס"ר בצה"ל נענש על מעשים מגונים בחיילות

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

רס"ר אדריאן קושמרו בן 49 מעומר, נידון שלשום בבית־משפט השלום בבאר־שבע לשנת מאסר על תנאי, לביצוע 100 שעות עבודה לתועלת הציבור ולקנס של 500 ש"ח לאחר שהורשע במעשים מגונים בחיילות.

בכתב־האישום נאמר, כי אדריאן קושמרו, שהיה אחראי על חוות השקם בבסיס צה"ל בנגב ביצע מעשים מגונים בשתי חיילות שהיו נתונות למרותו.

„תופעות של ניצול מיני ביחסים שבין בעל שררה לבין מי שנתון למרותו עולות מדי פעם ואינן נדירות בחברתנו. בית־המשפט מצווה לשים בראש מטרות הענישה עקירתם של תופעות חמורות וכעורות אלה". אמר השופט צבי סגל

נערים חשודים בנסיון סחיטה ע"י ביום חטיפה

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

נערה בת 13 וחצי מתל־אביב וחברה בן 17 נעצרו כחשודים בנסיון לסחוט 150 אלף ש"ח ממשפחת הנערה על־ידי ביום חטיפה.

הורי הנערה פנו ביום ו' למשטרה וסיפרו כי בתם לא שבה הביתה מבילוי ביום חמישי בערב. המשטרה פתחה בחיפושים ובחקירה.

ביום ו' אחרי הצהרים התקבלו בבית סבה של הנערה בתל־אביב שתי שיחות טלפון מאלמוני, שהודיע כי חטף את הנערה והוא דורש סכום של 150 אלף ש"ח ככופר תמורת שחרורה. האלמוני לא ציין היכן הוא רוצה לקבל את הכסף.

ליד בית הסב הוצבו מארבים ואתמול בשעה 10.30 בבוקר איתרו הבלשים את הנערה כשהיא ברחוב ביחד עם חברה לבית הסב.

שני הצעירים נעצרו ובחקירתם התברר כי הם ביימו את החטיפה.

בדתה מעשה מגונה כדי להחזיר החבר לחיקה

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

שני צעירים חיפנים בני 19 שנעצרו כחשודים בביצוע מעשה מגונה בכוח בצעירה בת גילם, שוחררו בערבות ביום ו' בבית־משפט השלום בחיפה לאחר שהמתלוננת הודתה כי העלילה על השניים כדי להחזיר אחד מהם, שהיה חברה, לחיקה.

נציג המשטרה טען בבית המשפט, כי שני הצעירים הכניסו את הצעירה בעורמה לגן ציבורי ברח' נורדאו פינת בלפור בחיפה, והביעו את רצונם לשכב עימה תוך איומי סכין. אחר־כך הם חייבו אותה לעשות מעשה אוראלי בגופם.

לבקשת אחד החשודים הורה השופט להכניס את המתלוננת לאולם והיא הודתה כי רקמה עלילה נגד שני הצעירים שאחד מהם היה חברה ובאה במגע אוראלי עם חברו כדי להרגיזו ולהשיבו לחיקה.

בן 69 חשוד במעשה סדום בילד בן 10

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

שופט בית־משפט השלום בפתח־תקווה ראובן ג'יג'י הורה ביום שישי לעצור ל־8 ימים את חיים פרץ בן 69 מרחובות, החשוד בביצוע מעשה סדום בילד בן 10.

לחוה והמשפחה
משתתפים בצערכם
במות
האחות
קיבוץ יקום

למטילדה והמשפחה
משתתפים בצערכם
במות
האב
קיבוץ יקום

למוצרי תכן, למשפחה
ולקיבוץ עין שמר
אתכם באבלכם במות
אברהם (ברטיקו) דגן ז"ל
ממפעלי עין גת
קיבוץ גת

ביקורת חצות

שלום חנוך בקיסריה

המופע החדש של שלום חנוך, שהרגיז כל־כך הרבה מתאגרים מקצועיים, יצא אמש לדרך והוא לא נשמע שונה משלום חנוך של השנתיים האחרונות, למרות הנגנים הזרים.

המוזיקליות טובה: ירוסלב יעקובוביץ בסקסופונים, מצויין, האחים פיטרסון בגיטרות, דייב מרטין יוצא הדופן בתופים ומשה לוי בקלידים — שלום מזמן לא ניגן עם נגנים כל־כך צעירים.

השירים החדשים שהוצגו לאורך כל המופע ביחד עם שירים מכל דרכו המוסיקלית הארוכה של שלום חנוך היו בסדר. כמה מהם טובים יותר, במיוחד הסיפור היפה על אהבתה של מריצה אלמונית. אבל, משהו בהגשה שלו לא משכנע והרבה מזה נובע מהקול היבש והניחור שלא מעביר אינפורמציה מהמלים שהוא צועק. אמן ברמה כזאת צריך לפעמים ריחוק מסויים מהקהל, והקהל של שלום חנוך חונק אותו מאהבה כשהוא ממלא לגמרי את האמפיתיאטרון בקיסריה, שר איתו כל הזמן ולפעמים אפילו מטריד.

אני מקווה שעד השידור בטלוויזיה הגרמנית בסוף השבוע וההופעה שתיערך בירושלים רוב הנקודות החלשות במופע ישתפרו.

עמית רוט

הסתדרות המורים תשבית היום 23 אלף תלמידים

מאת יצחק שור כתבנו לענייני חינוך

הסתדרות המורים תשבית היום 23 אלף תלמידים, הלומדים בכל המוסדות העל־יסודיים אשר נתונים תחת פיקוחו של משרד־העבודה־והרווחה.

השביתה תיערך למשך יום אחד על המחאה על הקיפאון שחל במו"מ על סגירת מוסד בית טבעון ועל פיטוריהם של 54 מורים.

כתבנו מזכיר, כי זה שבועיים מושבתים 8000 תלמידים במוסדות שמהם פוטרו מורים, אך במו"מ לא חלה התקדמות.

בל"ל העלה ריבית הזכות על פקדונות שקליים

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בתל־אביב

בנק לאומי העלה בסוף השבוע את ריבית הזכות שהוא משלם על הפקדונות השקליים בשיעור של עד כ־3 אחוזים בחישוב שנתי.

במערכת הבנקאות רואים בהעלאה זו תגובה על פעילות בנק הפועלים בפקדונות הג'מבו בשבוע שעבר.

בשבוע שעבר הוביל בנק הפועלים את מערכת הבנקאות, כאשר העלה את הריבית על פקדונות גדולים (ג'מבו) מרמה של 13־14 אחוז עד ל־20 אחוז לשנה. בסוף השבוע הגיעה הריבית על פקדונות אלה ל־18 אחוז בחישוב שנתי.

ביום שישי העלה בל"ל את הריבית על הפקדונות הקטנים יותר. הריבית על הפקדונות פח"ק הועלתה, עד 1 אחוז והיא מגיעה ל־13 אחוז לשנה והריבית על הפק"מ מגיעה עתה ל־13 עד 14.5 אחוז ל־7 ימים, עד 15.5 אחוז ל־14 יום ועד 17 אחוז ל־30 יום.

גורמים בנקאיים טוענים, כי העלאה זו, שהיתה כלברית לבל"ל, היא תגובה לפעילות בנק הפועלים בשבוע שעבר, ונראה כי לאחר שהחריפה מלחמת האשראי בין שני הבנקים הגדולים, הם עברו גם למלחמת פקדונות אגרסיבית יותר.

ויקטור מדינה יחליף כנראה את גרופמן בבל"ל

מאת כתבנו הכלכלי בתל־אביב

ויקטור מדינה ימונה ככל הנראה לתפקיד בכיר בחטיבה לשירות פיננסים והשקעות בבנק־לאומי, אולם עדיין לא ברור אם יחזיק בכל התפקידים שהיו בידי שלמה גרופמן, שהתפטר מתפקידו כראש החטיבה.

מדינה, שפרש מבנק־ישראל, הוזכר לאחרונה גם כמועמד לתפקיד מנכ"ל משרד האוצר, במקומו של ד"ר עמנואל שרון. אולם גורמים כלכליים העריכו בסוף השבוע כי מדינה לא יקבל את התפקיד.

בי"ס „אליאנס" בחיפה מושבת על־ידי ההורים

מאת קובי מנדל, כתב „על המשמר"

ועד הורי בית־הספר „אליאנס" בחיפה משבית מאז יום שישי האחרון את הלימודים במוסד במחאה על ביצוע עבודות חציבה ובינוי לא הרחק מבית־הספר.

נציגי ההורים טוענים, כי הדבר גורם לשיבושים חמורים במהלך הלימודים בשל הרעש והאבק שגורמות עבודות הבינוי במקום.

מ"מ יו"ר ועד ההורים, מיכאל ווסר, מסר לכתבנו כי ביום שישי שיגרו נציגי ההורים מברקים לשר־החינוך, לראש עיריית חיפה, לשר־הפנים ולמנכ"ל משרד־החינוך ובהם הודעה על הפסקת הלימודים.

ההורים תובעים שעבודות החציבה בהר ייעשו החל מהשעה 1 בצהריים, שעד בו מסיימים התלמידים את לימודיהם, וכן הם תובעים מעיריית חיפה למצוא לאלתר פתרון לבעיית חציית הכביש העובר סמוך לבית־הספר.

ועד ההורים החליט להמשיך בשביתה עד שיתמלאו תביעותיו.

בבית־ספר „אליאנס" לומדים כ־1200 תלמידים, מכיתה ז' עד י"ב.

בית־ג'אן פורשת ממרכז המועצות הדרוזיות

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

מועצת בית־ג'אן החליטה בסוף השבוע לפרוש ממרכז המועצות הדרוזיות.

ההחלטה, שהתקבלה פה אחד, מנומקת בכך שראש מועצת בית־ג'אן אינו מסוגל לתפקד בגוף זה בגלל חילוקי דעות עמוקים עם כמה מראשי המועצות [illegible].

ראש מועצת בית־ג'אן שפיק אסד, מאשים את מזכיר המועצות הדרוזיות, ד"ר תאמר סעב, כאחולת יד ואי־ביצוע החלטות המרכז. לדברי שפיק אסד, מדי פעם ניתנות הבטחות רבות לראשי המועצות מטעם המוסדות, שיטפלו בבעיות השונות, כגון כבישים, ביוב, ומצב בתי־הספר, אך ללא תוצאות. „במצב כזה אין לנו מה לחפש בגוף המשותף", אמר ראש המועצה.

קרבות בין שוטרים לחרדים בירושלים

6 חרדים נעצרו לאחר שיידו אבנים ובקבוקים על שוטרים

מאת יצחק שור ודליה שחורי, כתבי „על המשמר"

שישה חרדים נעצרו לאחר שיידו אבנים ובקבוקים על שוטרים ואנשי משמר־הגבול, בעת הפגנת חרדים בליל־שבת באיזור שכונת מאה־שערים בירושלים.

החרדים הפגינו ב־40 מוקדים וב־19 מהם הפרו את הסדר. האחראים יוזמנו לחקירה על הפרת תנאי הרשיון.

משטרת ירושלים, מתוגברת בשוטרים מתל־אביב, ובאנשי משמר־הגבול, פתחה ביום ו' אחר־הצהרים עורקי תנועה מרכזיים שנחסמו על־ידי חרדים שיצאו ל„תפילת מוסף" בכמה עשרות צמתים בעיר.

במרכז העיר, בין בית ההסתדרות לבית החולים „ביקור חולים", התנהלו עד שעה שתיים לפנות בוקר אור ליום שבת קרבות בין שוטרים לחרדים. החרדים צעקו לשוטרים „נאצים" ו„שאבעס", ניפצו בקבוקים והפרו את שלוות הרחוב.

בעקבות בקשת שני הרבנים הראשיים, בפגישה שקיימו ביום ו' עם ראש הממשלה יצחק שמיר, התקשר שמיר עם ראש עיריית ירושלים טדי קולק וביקש ממנו לעשות פסק־זמן בהקרנות הסרטים בימי ו' לפחות עד אחרי החגים.

ראש עיריית ירושלים השיב. כי כבר מאוחר להוציא־לפועל את הבקשה לגבי יום ו' האחרון (שלשום), אך הבקשה תכובד מיום ו' הבא ועד אחרי החגים.

נציג מפ"ם בעיריית ירושלים, איתן מלניק, נותר בודד בישיבתה של סיעת „ירושלים אחת" בתביעתו לשנות את חוק העזר העירוני כדי שיותאם לצורכי 1987. כן דחתה הסיעה את תביעת מלניק להשעות את התביעות המשפטיות נגד בתי הקולנוע.

שוטרת נאבקת עם מפגינה חרדית (צילום: רחמים ישראלי)

2 שוטרי מג"ב, נערה מבית־השיטה וקשיש נהרגו בתאונות בסוף השבוע

בכך מגיע מספר ההרוגים בשבוע שעבר ל־21 ● הממשלה תדון היום בנושא הקטל בדרכים

מאת ניצה רימון, שלמה גלזר ודליה שחורי, כתבי „על המשמר"

21 בני אדם נהרגו בשבוע שעבר בתאונות דרכים, מהם ארבעה בסוף השבוע. ב־79 תאונות שאירעו בשבוע האחרון נפצעו 100 איש, מהם 69 נפצעו קשה.

שני שוטרי משמר הגבול נהרגו בליל שבת בפתח־תקווה בהתנגש הג'יפ בו נסעו במכונית פרטית. שני שוטרי מג"ב נוספים ושלושה מנוסעי הרכב הפרטי נפצעו. ההרוגים הם רני כחלון בן 20 מנתניה ויוסף סמדג'ה בן 21 מיבנה.

התאונה אירעה סמוך לשעה 11 בלילה, כאשר השוטרים סיימו את עבודתם בכפר־סבא ונסעו לפתח־תקווה לתדלק את הג'יפ. בצומת הרחובות אבן־ספיר והמכבים ניסה הג'יפ לחצות את רחוב אבן־ספיר וככל הנראה לא נתן זכות קדימה לרכב פרטי שבא מימינו והתנגש בג'יפ בעוצמה. כתוצאה מההתנגשות התהפך הג'יפ ושני השוטרים נהרגו במקום.

נהרגה בהתהפך טרקטור

גלי סולימאן בת 15 מקיבוץ בית השיטה נהרגה אתמול בהתהפך טרקטור עליו נסעה בשדות מולדת.

מחקירת המשטרה עולה, כי שני נערים בני 13 ו־14 ממושב מולדת לקחו טרקטור ללא רשות ומבלי שהיה להם רשיון נהיגה, נסעו לבית השיטה, לקחו את הנערה ובדרכם חזרה התהפך הטרקטור והנערה נהרגה.

קשיש נדרס למוות

יהושע קמחי בן 83 ממושב ירקונה בשרון נדרס למוות ביום שישי בצהריים במרכז הוד השרון.

מכונית סובארו נהוגה בידי נהג נכה 100 אחוז פגעה בקשיש כאשר הלך בדרך השרון במרכז המושבה. הנהג נעצר לחקירה ושוחרר.

דיון בממשלה

בעקבות ריבוי תאונות הדרכים בשבועות האחרונים נוטה ראש הממשלה להקדיש בישיבת הממשלה בכל שבוע סעיף מיוחד לאיזכור תאונות הדרכים והפקת הלקחים מהן. בישיבת הממשלה הבוקר יסקור מ"מ שר התחבורה משה קצב את הקטל בדרכים בשבוע האחרון.

„רמבו" — הנידון למוות שחונן — נשך אדם נוסף

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

הכלב החיפני „רמבו", שנידון למוות על נשיכת שבעה בני־אדם וקיבל חנינה לפני כחודש בבית־משפט השלום בחיפה, נשך בתחילת החודש אדם נוסף בן 50. משרד־הבריאות חוקר את התלונה.

לכתב „על המשמר" נודע, כי ב־6 בספטמבר התלונן אדם כבן 50 המתגורר בקריית־שפרינצק, כי הכלב רמבו, „שהגיע לביקור משפחתי באיזור", תקף אותו ונשך אותו 5 ימים קודם לכן.

נגד בעלו של הכלב, סמי אסור, נפתחה חקירה של משטרת מרחב חיפה עם סיום המשפט ב־2 באוגוסט.

כזכור, בוקש ב־14 ביולי סגן הרופא המחוזי של משרד־הבריאות בחיפה, ד"ר שמואל רישפון, מבית־משפט השלום בחיפה, להורות על הריגתו של הכלב רמבו לאחר שזה נשך שבעה אנשים.

בית־המשפט אישר את הבקשה, ואולם בדיון חוזר, שנערך אצל השופטת מיכאלה שידלובסקי, הסכימו התובע גיל ברומברג וסגן הרופא המחוזי ד"ר רישפון לחזור בהם מבקשתם להרוג את הכלב אם זה יימסר לכוחות הבטחון. השופטת אמרה, כי לפי החוק אין היא יכולה לצוות על הפקעתו של הכלב והורתה להחזירו לבעליו.

השופטת שידלובסקי העמידה בהחלטתה את שרי הבריאות והחקלאות על מידת התיישנותה של פקודת הכלבת משנת 34' וקראה לשרים לתת את דעתם לחקיקה הולמת בנושא בעלי־חיים.

לכתבנו נודע, כי הפעם לא תהיה למשרד־הבריאות ברירה אלא לדרוש את הריגתו של הכלב.

האפשרות היחידה להצלתו של הכלב תהיה מכירתו לכוחות הבטחון לצמיתות דרך משרד־הבריאות בטרם יובא הדבר להכרעה משפטית.

משרד־הקליטה: רק 74 קצינים בדרגת אל"מ ומעלה ירדו מהארץ

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

מספרם של קציני צה"ל הבכירים מדרגת אל"מ ומעלה המתגוררים מחוץ לישראל למעלה משנה הוא 74 — כך מסר אתמול הממונה על הפעולות למניעת הירידה במשרד־הקליטה יוסי קוציק.

נתונים אלה נמסרו למשרד־הקליטה באמצעות אגף כוח־אדם בצה"ל לאחר בדיקה מדוקדקת, והם עומדים בסתירה לפרסומי האגודה למניעת הירידה ברשות ח"כ כץ־עוז, לפיהם ירדו מהארץ בשנתיים האחרונות 171 קצינים בכירים.

מקורות באכ"א מציינים, כי אין להם מידע מדוייק גם באשר ל־74 הקצינים הללו, מאחר ולא ברור מי הם ירד ומי מהם שוהה בחו"ל לצורך לימודים או עסקים.

„לצערנו — מוסיף קוציק — מפרסמת האגודה לעצירת הירידה לאחרונה באופן בלתי אחראי נתונים ומספרים חסרי בסיס, שמקורם אינו ידוע, והם גורמים נזק חמור. עדיף היה לטפל בבעיה בצורה רצינית ואחראית ע"י גיבוש מדיניות בתחום החינוך, התעסוקה וההסברה".

בתגובה אמר אתמול דובר האגודה למניעת הירידה, אוהד קריב, כי את הנתונים על מספר הקצינים היורדים קיבלה האגודה מאכ"א ומ„צוות" (אגודת החיילים המשוחררים). „אני מקווה שנתוני משרד־הקליטה אינם מזויפים, והם גורמים באמת לעצירת הירידה" — הוסיף קריב.